

ՄԱՍԻՍ

ԾԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԻՃ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 13 (1413) ՇԱԲԱԹ, ԱՊՐԻԼ 18, 2009
VOLUME 29, NO. 13 (1413) SATURDAY, APRIL 18, 2009

Պաշտօնաթերթ՝
Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան
Արեւմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՃԳՆԱԺԱՄԱՅԻՆ ԽՈՒՄՔԻ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

- Հրաժարիլ՝ յարաբերու-
թիւններու կարգաւորման համար
պահանջելէ Լեւոնային Ղարաբաղի
հակամարտութեան անյապաղ լու-
ծումը եւ Ատրպէյճանի գրաւեալ
տարածքներէն հայկական ուժերու
հեռացումը: Փնտռել ուղիներ՝ Պաք-
ուին ցոյց տալու համար, որ Երե-
ւանի, շրջափակման մտավախու-
թիւնները փարատելով, կարգա-
ւորուած թուրք-հայկական յարա-
բերութիւնները կ'արագացնեն հա-
յերու ետ քաշուիլը գրաւեալ տա-
րածքներէն:

- Հայաստանի նկատմամբ բա-
րի կամքի քայլեր անել, օրինակ,
Անի քաղաքի աւերակները պահ-
պանելու ուղղութեամբ առաջար-
կել միատեղ աշխատիլ, յստակ
յայտարարելով, որ Թուրքիան կը
ճանչնայ եւ կը պահպանէ հայկա-
կան պատմական եւ կրօնական ժա-
ռանգութիւնը ամբողջ երկրի տա-
րածքին:

- Համալսարաններուն եւ
հիմնարկներուն քաջալերել աւելի
ընդգրկուած հետազոտութիւններ
կատարել 1915-ի դէպքերու վերա-
բերեալ, նախընտրելի է, հայ եւ
երրորդ երկիրներու գիտնականնե-
րու մասնակցութեամբ, արդիակա-
նացնել պատմութեան դասագրքե-
րը եւ վերացնել կանխակալ մօտե-
ցումները:

Շաբ.ը էջ 4

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԽԱԲՈՒԱԾԻ ՎԻՃԱԿԻՆ ՄԵՋ ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԸ ԿԱՐՇՐԱՑՆԵ ԻՐ ԴԻՐՔԸ ՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ԳԾՈՎ

Հայաստանի գործող նախագահ
Սերժ Սարգսեանի նախաձեռնած՝
Թուրքիոյ հետ «ֆուլթայլային» քա-
ղաքականութիւնը հասած է ձախո-
ղութեան եզրին: Հայ-թրքական սահ-
մանի բացման հետ յոյսեր կապող-
ները անգամ մը եւս մատնուեցան
յուսախաբուութեան:

Միացեալ Նահանգներու նա-
խագահ Պարաք Օպամայի այցելու-
թեան իրենց քաղելիքը քաղելէ ետք,
Թուրքիոյ ղեկավարները վերա-
դարձան իրենց նախկին պայման-
ներուն եւ երկրի բարձրագոյն ղեկա-
վարութեան բերանով եկան յայտա-
րարելու թէ, «նախ պէտք է լուծուի
Ղարաբաղի հարցը»:

Սերժ Սարգսեան, իր «պաշտօ-
նավարութեան» առաջին տարե-
դարձին աւթիլ իր ունեցած ելոյ-
թին մէջ ստիպուած եղաւ ընդունե-
լու, որ ինք պատի առջեւ է, ըսելով
թէ, «գնդակը այժմ Թուրքիոյ դաշ-
տին մէջ է»:

«Կովկասի մէջ ամենահիմնա-
կան խնդիրը Ղարաբաղի հարցն է
Հայաստանի ու Ատրպէյճանի մի-
ջեւ», Financial Times թերթին
տուած հարցազրոյցին մէջ ըսած է
Թուրքիոյ նախագահ Ապտուլա Կիլ:
«Մենք կը փափաքինք, որ այս
խնդիրը լուծուի, ինչ որ նոր
միջնորդ կը ստեղծէ Կովկասի մէջ,
որովհետեւ այդ յարաբերականօրէն
փոքր տարածքը Արեւմուտքի ու
Արեւելքի միջեւ, կրնայ կամ պատ
դառնալ, կամ՝ դարպաս», - աւել-
ցուցած է Թուրքիայի նախագահը:

Աբդուլլա Կիլ Օրինակին
հետեւեցաւ վարչապետ Ռեջէփ
Էրդողան, բացառելով Հայաստանի

հետ իր երկրի յարաբերութիւննե-
րու կարգաւորմանը միտուած հա-
մաձայնագրի ստորագրումը, քանի
դեռ լուծուած չէ Լեւոնային Ղարա-
բաղի հակամարտութիւնը:

«Մենք Հայաստանի հետ վերջ-
նական համաձայնագիր չենք կնքեր,
մինչեւ Ատրպէյճանի եւ Հայաստա-
նի միջեւ համաձայնութիւն չըլլայ
Լեւոնային Ղարաբաղի հարցով», -
ըսած է Էրդողան:

Պաշտօնավարութեան առաջին
տարին աւարտելու աւթիլ, լրագ-
րողներու հետ իր հանդիպումի ըն-
թացքին Սերժ Սարգսեան ինք եւս
կասկածներ յայտնեց հայ - թրքա-
կան յարաբերութիւններու շուտա-
փոյթ կարգաւորման կարելիու-
թեան վերաբերեալ: «Հիմա, իմ
կարծիքով, գնդակը գտնուած է
Թուրքիայի դաշտում, եւ եթէ խօ-
սում ենք ֆուլթայլային դիւանա-
գիտութեան մասին, պէտք է ասենք,
որ գնդակը յարատեւ չի կարող մի
դաշտում գտնուել»:

Պատասխանելով այն հարցին,
թէ հայ-թրքական յարաբերութիւն-
ներու կարգաւորման նպատակով
ի՞նչ փոխդիւրմներ կրնայ կատա-
րել Հայաստանը, Սերժ Սարգսեանը
յիշեցուց, որ հայկական կողմը պատ-
րաստ է յարաբերութիւններ սկսիլ
առանց նախապայմաններու:

Անուղղակի կերպով ընդունե-
լով, որ ինք կրնայ խաբուած ըլլալ,
Սերժ Սարգսեան եկաւ ըսելու-«Հնա-
րաւոր է արդեօք, որ մենք մեր
հաշտարկներում սխալուած լինե-
ինք, եւ հիմա թուրքերը այլ
դիրքորոշում ընդունեն եւ փորձեն
նախապայմաններ առաջադրել:
Իհարկէ, հնարաւոր է: Այդպիսի բան
չի կարելի 100 տոկոսով բացառել,
բայց կարծում եմ, որ մենք նոյնիսկ
այդ պարագայում այդ պրոցեսից
դուրս կը գանք աւելի ուժեղացած»:

Սերժ Սարգսեանի կարծիքով
հայ-թրքական բանակցութիւննե-
րու ձախողութեան պարագային իսկ,
Հայաստանը այս գործընթացին կը
շահի: «Մենք այս պրոցեսով մէկ
անգամ եւս ընդգծեցինք, եւ միջազ-
գային հանրութիւնը դրա վկան
եղաւ, որ մենք իրօք պատրաստ ենք
առանց նախապայմանների յարա-
բերութիւններ հաստատել»:

Հայ-թրքական սահմանի բաց-
ման ժամկէտներու վերաբերեալ
Սարգսեան ըսաւ. - «Ես մտածում
եմ, որ Հայաստան - Թուրքիա
յաջող ֆուլթայլային խաղի ժա-
մանակ ես կամ կ'անցնեմ բաց սահ-
մաններով, կամ էլ կը լինենք դրա
նախօրեակին: Բայց հնարաւոր է, որ
իմ լաւատեսութիւնը չարդարա-
նայ: Մենք սրանից չենք տուժելու»:

ԿԼԵՆՏԵԼԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՌԹԻ

Աւարտեցան Կլէնտելի բաղադրական ընտրութիւնները ու
բաղադրական ժողովուրդը ըսաւ իր խօսքը:

Անգամ մը եւս, Հայ Դատի Յանձնախումբի ներկայացուցիչները
սովորական բաղադրական ընտրութիւններ վերածեցին ի գին աւելն
ինչի անուշաբու բան հասնելու պայմարի: Իրենց այն ու ձայն կատարած
յարձակումներով, խեղափոխումներով ու անպատասխանատու
յայտարարութիւններով անտեղի լարուածութիւնը առաջացուցին, ոչ միայն
ներհայկական կեանքն են, այլ նաեւ ոչ հայերու մօտ:

Տիրահոշակ հայդատական Չանգու Արմէնեան շարաքներ
շարունակ մեր կազմակերպութեան հասցէին իր կատարած
խճճանքներն են, ընտրութիւններու մաթօրեակին եկաւ հեռատեսիլի
վրայյայտարարելու քէ՝ «Հնչակեանները դաւաճաններ են»:

Ըստ երեւոյթին, մեր հերոսին անհանգիստ ընող պարագան Հայ
Ամերիկեան Խորհուրդի՝ հայագի երկու թեկնածուներու՝ Տահէ
Քլօրոյի եւ Վարդան Կարապետեանի կողմէն Ֆրանսիական երկրներին
թեկնածուութիւնը պաշտպանած ըլլալն էր: Քիմքերոյի կերպարը մրտուելու
իրենց մոլորցիւն մէջ, հայադատականներ Չանգու Արմէնեան եւ Չարեհ
Սիմանեան՝ անոր հասարակական վայրերու մէջ ծխելը արգելող եւ
«խորովածի» օրենքներուն կողմէն բազմապարկած ըլլալը որակեցին որպէս
հակահայ կեցումը, առաջին հերթին վիրաւորելով հայ գիտակից
ընտրողի իմացութիւնը:

Չանգու Արմէնեաններուն կու գամք ըսելու քէ, հայ համայնքի
ագգային զգացումները անտեղի շահարկելն ու խտրականութիւն
սերմանելը՝ ի շահ մեղ բաղադրական մպատակներու չափանց
վտանգավոր խաղ է, որ ոչ միայն ուղղակիօրէն կը վնասէ հայ համայնքի
շահներուն այլ ոչ հայ բաղադրակներու մօտ անտեղի հակահայ
տրամադրութիւններ կը ստեղծէ:

Այս առթիւ կոչ կ'ընենք մեր հայրենակիցներուն գոհ չերթալ միւս
աժան եւ ամրոխավարական գործելակերպի, որ բացի վնասէն ուրիշ
ոչինչ կրնայ բերել մեր համայնքին համար: Կը հաւատանք, որ թեկնածուի
մը արժանիքները, գաղափարներն ու ծրագիրները շատ աւելի կարեւոր
եւ առաջնահերթ են քան ազգային պատկանելիութիւնը:

Կը թելադրենք նաեւ բաղադրական արտաշէտ Գացախեանին,
որ աշալուր ըլլայ եւ հեռու մնայ այս կամ այն հատուածին կողմնակալ
վերաբերմունքը ցուցաբերելու եւ միմիայն անաչառ կատարել իր
վերահսկողի պարտականութիւնները:

ՀԱՅ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԿԼԵՆՏԵԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՂ

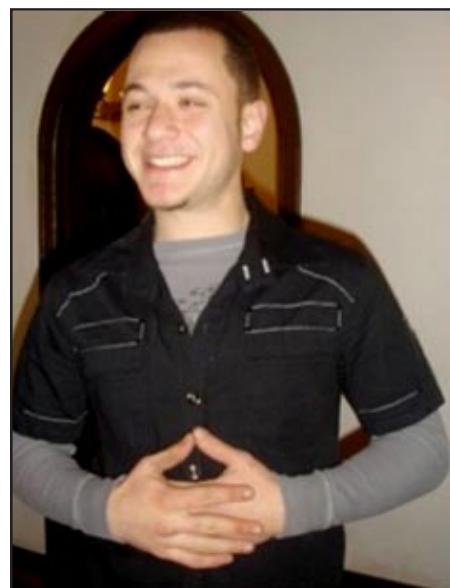
20-ԱՄԵԱՅ ՀԱՅԿ ՕՐԱՆԵԱՆ ԱՐԱՋԱԿՆԵՐՈՒ ԿՈՂՍԵ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԻ ՁՈՐ

Շաբաթ, Ապրիլ 11-ին եր-
կու հայ երիտասարդներ աւագակ-
ներու կողմէ դանակահարման են-
թարկուելով, անոնցմէ մինչ 20-
ամեայ Հայկ Օճանեան մահացած է,
իսկ երկրորդը, որու ինքնութիւնը
կը մնայ անձանօթ, վիրաւոր,
սակայն փրկուած է:

Արդարեւ, Կէս գիշերի մօտ,
«Նորթրիմ» Համալսարանի մօտ,
երկու երիտասարդները դուրս
գալով տարեդարձի հաւաքոյթէ մը,
ուղղուած են իրենց ինքնաշարժը:
Այդ պահուն իրենց մօտեցած են
երեք սափրուած գլուխով անձիք,
որոնք փորձած են կողոպտել երի-
տասարդները ու խլել անոնց
ինքնաշարժը: Յաջողող վիճա-
բանութեան ընթացքին աւագակ-
ները դանակով հարուածած են
Հայկի վզին ու ան տեղւոյն վրայ
կորսնցուցած է իր ուշքը:

Հայ երիտասարդները տեղա-
փոխուած են մօտակալ հիւանդա-
նոցներ, ուր Հայկ մահացած է
գործողութեան ընթացքին:

Ըստ Անճելլուսի ոստիկանները
կը փորձեն ճշդել ոճրագործներու

Ռեդիք գոհ՝ Հայկ Օճանեան

ինքնութիւնը, սակայն առայժմ
ձեռքբերուածներ չկան:

Հայկ Օճանեան անդամ էր
ՀՄՄ-ի Կլէնտելի մասնաճիւղի վար-
չութեան եւ միաժամանակ մաս կը
կազմէր ՀՄՄ-ի պատերթայի խում-
բին:

ԱՄՍԱՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

ՄԱՐՏԻ 1-Ի ԹԵՄԱՆ՝ ՈՐՊԵՍ ՍՏԻ ԴԵՏԵԿՏՈՐ

Իր պաշտօնավարման մէկ տարուայ առթիւ Սերժ Սարգսեանը հանդիպել է լրագրողներին հետ եւ, ըստ հուլիան, գնահատել իր իսկ մէկ տարուայ գործունէութիւնը: Սերժ Սարգսեանը, մասնաւորապէս, խօսել է տնտեսական ճգնաժամի, հայ-թուրքական յարաբերութիւնների, զարաբաղեան խնդրի եւ այլ թեմաներով: Ընդ որում, թէ որքանով է անկեղծ եղել Սերժ Սարգսեանի խօսքը՝ դժուար է ասել, որովհետեւ, օրինակ, հայ-թուրքական գաղտնի բանակցութիւնների եւ զարաբաղեան գործընթացի մասին հասարակութիւնը բացարձակապէս տեղեկացուած է: Փոխարէնը՝ նրա անկեղծութեան մասին կարելի է պատկերացում կազմել 2008թ. Մարտի 1-ի իրադարձութիւնների վերաբերեալ նրա տուած գնահատականներով, որովհետեւ հասարակութիւնը շատ լաւ տեղեկ է, թէ ինչ է տեղի ունեցել իրականում:

Իսկ ինչ է ասել Մարտի 1-ի մասին Սերժ Սարգսեանը: Նախ, նա յայտարարել է, թէ ամբողջովին կիսուած է Մարտի 1-ի դէպքերի հետ կապուած հասարակութեան մտահոգութիւնը, բայց չի կարծում, թէ մեր երկրում կան ապօրինի ձեռքարկումներ եւ քաղաքատարկեալներ: Հենց միայն այս նախադասութիւնը բաւական է՝ հասկանալու համար, որ Սերժ Սարգսեանն ակնյայտօրէն կեղծում է: Նա, իհարկէ, գիտի, որ ընդդիմութեան ակտիւիստներն առ այսօր բանտերում են հենց իրենց քաղաքական հայեացքների համար, բայց մարդկանց աչքերին

նայելով՝ յայտարարում է, թէ Հայաստանում քաղաքատարկեալներ չկան: Խօսքը նոյնիսկ այն մասին չէ՝ կարողացե՞լ է դատախազութիւնը քաղաքատարկեալների համար «պատշաճ» քրէական յօդուածներ գտնել, թէ ոչ: Եթէ նոյնիսկ կարողացել է, միեւնոյն է՝ դա արել է քաղաքական պատճառներով, հետեւաբար՝ Սերժ Սարգսեանը կեղծում է:

Սա դեռ ոչինչ: Բայց Սերժ Սարգսեանը կարծիք է յայտնել նաեւ, որ եթէ Մարտի 1-ին ցուցարարները գէնք չկիրառէին, ոստիկանները նոյնպէս գէնք չէին կիրառի: Մի կողմ դնենք էմոցիաները եւ հարցին նայենք զուտ իրաւական տեսանկիւնից: Կա՞ց գոնէ մի փաստ, որն ապացուցում է, որ Մարտի 1-ին ցուցարարները նոյնպէս գէնք են կիրառել: Սերժ Սարգսեանը, ենթադրաբար, այդ օրը դէպքի վայրում չի եղել, եւ չէր կարող անձամբ ակնատես լինել, թէ ինչպէս են ցուցարարները գէնք կիրառում, հետեւաբար՝ կամ նա պիտի այդպիսի տեսագրութիւն նայած լինի, կամ ինչ-որ մէկը պիտի նրան պատմած լինի այդ մասին: Եթէ նման տեսագրութիւն լինէր, հեռուստարկերութիւնները, հասկանալի է, մի տարի շարունակ ամէն օր կը ցուցադրէին այդ կադրերը: Եթէ չեն արել, ուրեմն այդպիսի կադրեր չկան: Ճիշդ նոյն կերպ էլ հեռուստարկերութիւններն ամէն օր եթեր կը հեռարձակէին «ակնատեսի վկայութիւնները», եթէ հնարաւորութիւն լինէր այդպիսի ակնատես գտնել: Եզրակացութիւնը

միակն է. կամ Սերժ Սարգսեանը պարզապէս ստում է, կամ նախաքննութեան մարմինը պիտի անյայտղ հարցաքննի նրան՝ պարզելու համար, թէ որտեղից է նրան յայտնի, որ ցուցարարները գէնք են կիրառել:

Անցնենք առաջ: Սերժ Սարգսեանը բացատրել է նաեւ, թէ ինչու առ այսօր ոեւէ ոստիկան պատասխանատուութեան չի ենթարկուել տասը հոգու սպանութեան համար: Ըստ նրա, ոեւէ մէկը չի պնդում, որ իրաւապահները մեղք չունեն, բայց կոնկրետ մարդկանց մեղադրանք առաջադրելու համար ապացոյցներ չկան: Անկեղծ է արդեօք Սերժ Սարգսեանը: Ենթադրենք՝ անկեղծ է, եւ բաւարար ապացոյցներ իսկապէս չկան: Բայց նա միաժամանակ յայտարարել է նաեւ, թէ ոստիկանութիւնը Մարտի 1-ին կիրառել է «մնացորդային գէնք», այսինքն՝ ոստիկանութեանը փոխանցուել են բանակի համար անպիտան գէնքը, զինամթերքն ու յատուկ միջոցները: Մի կողմ թողնենք այն հարցը, թէ ինչո՞ւ են «յատուկ միջոցները» գտնուել բանակի տրամադրութեան տակ: Ոեւէ մէկը չի հաւատում, չէ՞, որ հայկական բանակը պատրաստուած է ինչ-որ իրավիճակում հակառակորդի տանկերի դէմ «Չերյոմուխա» կիրառել: Բայց ենթադրենք՝ դա էլ է համապատասխանում իրականութեանը: Հարց է ծագում ինչո՞ւ պատասխանատուութեան չեն ենթարկուում նրանք, ովքեր ոստիկանութեանը «մնացորդային գէնք» են փոխանցել: Լաւ, այդ

գէնքը կիրառողները յայտնի չեն, բայց «փոխանցողները» հաստատ յայտնի են: Պատկերացրէ՛ք՝ խանութը ժամկէտանց երշիկ է վաճառում, արդիւնքում՝ մարդիկ են մահանում, բայց յայտնի չէ, թէ կոնկրետ որ գործակատարն է վաճառել երշիկը: Յետոյ՞ ինչ, չէ՞ որ յայտնի է, թէ ոեւէ մէկը պատասխանատուութեան չի ենթարկուում:

Այս ամէնն ասում ենք՝ ընդամենը հիմնաւորելու համար, որ Սերժ Սարգսեանն իր պաշտօնավարման մէկ տարուայ առթիւ կազմակերպած ասուլիսում ակնյայտօրէն կեղծում էր: Այսինքն՝ նա դեռ չի հասկացել, որ ստի վրայ հիմնուած իշխանութիւնը երկար կեանք ունենալ չի կարող, եւ «սուտը բռնողներին» բացակայութիւնը չի կարող փրկել իրավիճակը: Բայց այս ամէնը մտահոգիչ է նաեւ այլ պատճառով. եթէ Սերժ Սարգսեանն ակնյայտօրէն խեղաթիւրում է իրականութիւնը Մարտի 1-ի հարցում, ինչ էրաջ-խիք կայ, որ չի խաբում նաեւ հայ-թուրքական յարաբերութիւնների եւ զարաբաղեան կարգաւորման հարցերում: Ընդ որում, խօսքը սեփական ժողովրդին խաբելու մասին է. արտաքին աշխարհին խաբելու համար Սերժ Սարգսեանը ոչ բաւականաչափ ուետուրս ունի, ոչ բաւականաչափ հմտութիւն:

Ամէն դէպքում, ափսոս, որ Սերժ Սարգսեանն անդրադարձաւ Մարտի 1-ին: Եթէ երբեւէ լսած լինէր «ստի դետեկտոր» կոչուող սարքի մասին, հաստատ չէր անդրադառնալ:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄԻՔԱՅԼԵԱՆ
«ՉՈՐՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ»

ԱՄԵՆ ԻՆՉՈՒՍ ԹԵՐԹԵՐՆ ԵՆ ՄԵՂԱԻՈՐ

Թերթերն են մեղաւոր, որ Հայաստանում ստեղծուել է նման իրավիճակ: Այն բանում, որ ամէն քայլափոխի ոստիկանութիւնը խախտում է մարդու իրաւունքները, որ Շանթ Յարութիւնեանին մի ամբողջ ամիս փակում են հոգեբու-ժարանում, արգելելով նոյնիսկ թարմ օդ շնչել, որ նախագահի եղբօր որդին պետավտոտեսուչին, ով համարձակուել է իրեն կանգնեցնել, ռազմորկային է կանչում, որ խոշոր բիզնէսը դուրս է հարկաչին դաշտից: Անվերջ կարելի է շարունակել, եւ այդ ամէնում, երիցս ճիշդ է Գալուստ Սահակեանը, մեղաւոր են թերթերը, որ գրում են, ինչ մտածում են ու տեսնում: Իրաւապահ մարմինները, որ փաստեր ու ապացոյցներ են պահանջում, քրէական գործեր յարուցելու եւ օրինախախտներին պատժելու համար, չեն հասցնում կարգալիքութիւնների բոլոր լուրերը, խճճուած են փաստերի մէջ, եւ յանցագործութիւնները մնում են անպատիժ: Իսկ հասարակութիւնը, ամէն օր կարողաւորվում անօրինականութիւնների մասին տեղեկութիւններ, կորցնում է իմունիտետը, դադարելով տարբերել իր համար իրական վտանգը «թերթային» ողջ ազմուկից:

Նա, ով մտածել է նման «դեմոկրատիա», խելօք մարդ էր: Ըստ հուլիան, դա կիսադեմոկրատիա է, թոյլ է տրուում խօսել վատի մասին, սակայն չկայ ոչ մի լծակ, ուղղելու իրավիճակը:

Թող թերթերը մէկ-երկու ամիս դադարեն գրել իրական կեանքի

Շաբ.ը էջ 4

ՕՐԵՆՔԻ ՍԱՐՄԱՆԸ

Թուում է, թէ մեր իշխանութիւնը եւ մասնաւորապէս՝ ոստիկանութիւնը դեռ վերջնականապէս չեն որոշել, թէ ինչ է նշանակում «հասարակական կարգ» եւ ումից պէտք է այն պաշտպանել: Օրինակ, նրանց համար առաջիմ պարզ չէ, թէ երբ եւ ինչպէս է պէտք քայլել Հիւսիսային պողոտայում, որպէսզի դա լինի, այսպէս ասած, «օրինական քայլուածք», ու երբ է այդ քայլուածքը դուրս գալիս օրէնքի սահմաններից: Որպէս օրինակ վերցնենք թէկուզ ինձ. օրերս անցնում էի այդ պողոտայով՝ որեւէ քաղաքական նպատակ չհետապնդելով: Դեռ աւելին՝ յեղափոխական երիտասարդների նկատմամբ առանձնապէս ջերմ զգացմունքներ չունենալով: Եթէ ուզում եք, հակիրճ ասեմ, թէ ինչու. «ժողովրդավարական իդեալներ» ուսնելու տեսակետից նրանց մօտ ամէն ինչ կարգին է, իսկ ահա գիտելիքների, կրթութեան ու, առաւել եւս, դաստիարակութեան առումով, մեղմ ասած, դեռեւս աշխատելու տեղ կա: Բոլոր դէպքերում նրանք ինձ չեն խանդարում՝ ինչ ուզում են, թող վանկարկեն: Քայլում եմ եւ, ուրեմն, Հիւսիսային պողոտայով, ու յանկարծ գետնի տակից «բուսնում են» հակառակ ճամբարի երիտասարդներ, որոնց ես աւելի քիչ եմ հաւանում, որովհետեւ զխններին կարմիր բերետներ կան: Եւ այդ տղաները սկսում են ինձ բացատրել՝ «էստեղ չի կարելի», «էն կողմ գնա», «էնդեղով անցի»: Նորից եմ ասում՝ մի հատ կողմնորոշուէ՛ք՝ կա՞ն արդեօք մեր մայրաքաղաքում անցորդների համար ինչ-ինչ արգելուած գոտիներ, ու ինչպէս եւ երբ են դրանք առաջանում:

Բայց եկէք զուտ տեսականօրէն ենթադրենք, որ ոստիկանների գործողութիւններն օրինական են: Եթէ այդպէս է, եթէ ոստիկաններն ամաչելու բան չունեն եւ պարտաւոր են բռնութիւն կիրառել զբօսանքի դուրս եկած մարդկանց հանդէպ, ապա ինչո՞ւ են նրանք խոչընդոտում այդ «փայլուն օպերացիաների» նկարահանմանը՝ յարձակուելով լրագրողների վրայ:

10 տարի առաջ ես ընկերոջս հետ Լոնդոնում պատահաբար յայտնուել էի Դաուսինը պթրիթ 10-ի մօտակայքում: Վարչապետի նստավայրից մի 10 մետր հեռաւորութեան վրայ ասիական արտաքինով մօտ 20-30 երիտասարդներ ինչ-որ բանի դէմ բողոքում էին՝ անյայտ լեզուով կարգախօսներ վանկարկելով: Երբ երիտասարդներն անցան որոշակի գծած սահմանը, ոստիկանները նրանց բաւականին կոպիտ ձեւով հետ վերադարձրին՝ ուշադրութիւն չդարձնելով այդ ամէնը նկարահանող տեսախցիկներին, նաեւ՝ մեր ֆոտոխցիկներին: Աւելի ճիշդ, նրանք աչքի պոչով տեսնում էին տեսախցիկները, եւ դրանց առկայութիւնը, իմ տպաւորութեամբ, ստիպում էր ոստիկաններին արտաքին տեսնել «Ղանասեր» լիւնել: Երբ միջադէպն աւարտուեց, մօտեցանք ոստիկաններին, ներկայացանք ու խնդրեցինք մեզ հետ լուսանկարուել: «Օ, journalists», - ժպտացին երկու մետրանոց տղաները ու իսկոյն նկարահանուելու համար դիրք ընդունեցին: Բրիտանացի ցանկացած ոստիկան գիտի, որ լրագրողը կոնֆլիկտի կողմ չի՝ նա իրադարձութիւնը արձանագրողն է:

ԱՐԱՄ ԱՅՐԱՀԱՄԵԱՆ
«ԱՌԱՒՕՏ»

Մասիս

ՅԱՐԱՆԱԿ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝

ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՁՄԱԿԵԱՆ

ԿՈՒՍՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ՝

ՏՕԲԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆԾԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ՝

ԳԱՐԻԷԼ ՍՈՒՅԵԱՆ

ՍԱՀՎԱ ԹՈՒԹԾԵԱՆ

ՏՕԲԹ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՐԵԱՆ

ԿԱԶՂԵՆ ԽՈՏԱՆԵԱՆ

ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ՂԱԻԹԵԱՆ

ԿԱՐԶԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Ղեռ. (626) 797-7680

Ֆաքս. (626) 797- 6863

E-Mail: massis2@earthlink.net

<http://www.massisweekly.com>

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party
of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly

Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail)
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).

All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ՐԱՅԱՍՏԱՆ

ԼԵՒՈՆ ԶՈՒՐԱԲԵԱՆ. «ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԼԻՆ ԱԿՏԻՈՒԹԻՒՆՆ Է»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՕ»:
Ընդդիմադիր Հայ ազգային կոնգրեսի համակարգող Լեւոն Զուրաբեանը լրագրողների հետ հանդիպմանը, խօսելով Երեւանի առաջատար ընտրությունների մասին, ասաց, որ իրենց նպատակը «ժողովրդի առաել ակտիւսացմանը հասնելն է»:

«Ժողովրդի մէջ դեռ ինչ-որ ապատիւ կայ, դեռ կայ ինչ-որ հիասթափուած վիճակ, որ դնում են, իրենց ձայնը տալիս են, բայց յետոյ ընտրութիւնները կեղծուած են: Ստեղծուած է մի վտանգաւոր իրավիճակ, որ մարդիկ ուղղակի չգնան քուէարկելու», - ասաց Զուրաբեանը՝ այդուհանդերձ, չաւելելով. - «Քայքայ կարծում եմ, որ արդէն Տէր-Պետրոսեանի առաջադրումը եւ ցուցակի մէջ առաջինը լինելը կոտորել է այդ միջոցով: Մարդիկ հասկացան, որ մենք շատ վճռակամորէն ենք տրամադրուած: Մենք արդէն գտում ենք այդ աշխուժացումը, մոբիլիզացիան: Յաջողութեան բանալին ակտիւսութիւնն է»:

Հայ ազգային կոնգրեսի տուէարներով, գալիք ընտրութիւններում իրենք ակնյայտ առաւելութիւն ունեն միւս քաղաքական ուժերի նկատմամբ:

«Խօսքը ջախջախիչ յաղթանակի մասին է՝ եթէ տեղի ունենային ազատ եւ արդար ընտրութիւններ», - յտարակցրեց Լեւոն

Հայ Ազգային Կոնգրեսի համակարգող Լեւոն Զուրաբեան

Զուրաբեանը: - «Սակայն ինդիւրը հենց այն է, որ մենք գիտենք, որ այս իշխանութիւնները ունակ են ամենալայնամասշտաբ կեղծիքները, ուստի ինդիւրը մենք ձեւակերպում ենք հետեւեալ կերպ՝ ինչպէս պէտք է այս ընտրակեղծիքների դէմը առնել»:

ՀԱԿ-ը դիմել է կենտրոնական ընտրական յանձնաժողով՝ ստանալու համար ընտրողների ցուցակը: «Այս պահին մենք արդէն ունենք տուէարներ, որ այդ ընտրողների ցուցակը 8 հազարով աւելի է, քան ընտրողների ցուցակը նախազահական ընտրութիւնների ժամանակ Երեւանում», - յայտարարեց Զուրաբեանը՝ շարունակելով, որ այդ յաւելումների դիմումները ցոյց կը տայ, թէ «ինչ մասշտաբի ընտրակեղծիքների են պատրաստուած իշխանութիւնները»:

ՆԻԿՈԼ ՓԱՇԻՆԵԱՆԻ ԸՆԿԵՐՆԵՐԻ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐԸ ԽՈՒՉԱՐԿՈՒԵԼ ԵՆ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՕ»:
Ապրիլ 12-ի առաւօտեան Յատուկ քննչական ծառայութեան աշխատակիցները խուզարկել են «Մարտի 1»-ի գործով հետախուզման մէջ գտնուող՝ «Հայկական ժամանակ» օրաթերթի գլխաւոր խմբագիր Նիկոլ Փաշինեանի ընկերոջ՝ Արամազդ Ղալամբարեանի բնակարանը:

«Առաւօտեան 8:30 դուռը թակեցին, ներկայացան, որ ոստիկանութիւնից են, դուռը բացեցի, եկան 6-7 հոգի: Խուզարկութեան իրաւունք ունէին, դատարանի որոշում կար, ներկայացրեցին, կարդացի, նորմալ էր: Խուզարկութիւն կատարեցին, առգրաւեցին, ժամանակաւորապէս տարան համակարգիչս, տեսախցիկը, լուսանկարչական ապարատը, սկաւառակներ, տարբեր տեսակի ինֆորմացիոն կրիչներ եւ թղթեր», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ հեռախօսազրոյցում պատմեց Արամազդ Ղալամբարեանը:

Նա ենթադրում է, որ իր միջոցով Յատուկ քննչական ծառայութեան աշխատակիցները փորձում են գտնել Փաշինեանին: «Իրենք դիմել էին դատարանին, դատարանը որոշում էր կայացրել, որ դիմումը հիմնաւորուած է, այսինքն՝ կապը Նիկոլ Փաշինեանի հետ՝ իրենք փնտռում էին այդ կապի ինչ-որ ապացոյցներ, ու իրենք եկել էին այդ սանկցիան իրենց ձեռքին: Նորմալ խուզար-

Ընդհատակեայ գտնուող «Հայկական ժամանակ» օրաթերթի գլխաւոր խմբագիր Նիկոլ Փաշինեան

կութիւն արեցին, նորմալ ընդունեցինք, ճանապարհեցինք, բայց ինձ իրենց հետ տարան Յատուկ քննչական ծառայութիւն, մի որոշ ժամանակ բանաւոր ուղղակի խօսակցութիւն է եղել, որից յետոյ ծանուցագիր տուեցին, որպէսզի ամսի 17-ին ներկայանամ հարցաքննութեան», - ասաց Ղալամբարեանը՝ յաւելելով, որ հարցաքննութեան ներկայանալու է փաստաբանի հետ միասին:

Ինչպէս տեղեկացրել են Հայ ազգային կոնգրեսի կենտրոնական գրասենեակից, որ Յատուկ քննչական ծառայութեան աշխատակիցները առաւօտեան խուզարկութիւն են իրականացրել նաեւ Կարօ Սիմիդեանի բնակարանում, ում որդին Փաշինեանի ընկերն է: Ըստ նոյն աղբիւրի՝ Սիմիդեանի համակարգիչը եւս առգրաւուել է:

ԱԼԵԲԱՍՆԴՐ ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ. «ԱՅՍ ԱՍԲՈՂԸ ՓՈՒՉԻԿ Է»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՕ»:
Գրեթէ չորս ամիս նախապատրաստական աշխատանքներ տանելուց, մեղադրանքներ փոխելուց եւ վերացնելուց յետոյ, կենտրոն եւ Նորք Մարաշ համայնքների ընդհանուր իրաւասութեան դատարանը վերջապէս անցաւ Ալեքսանդր Արզումանեանի եւ Սուրէն Սիրունեանի մասով քրէական գործի դատաքննութեան փուլին:

Մեղադրողներն ընթերցեցին մեղադրական եզրակացութեան եզրակարգիչ մասը, որը Ալեքսանդր Արզումանեանի շահերի պաշտպան Լիպարիտ Սիմոնեանի գնահատմամբ «7-ի գործով» հնչեցուած եզրակացութիւնից « ըստ էութեան, չէր տարբերուած »:

«Իրենք, որ այս մեղադրական եզրակացութիւնը կազմել էին, դեռեւս գործերը մասնատուած չէին, բայց փաստացի՝ այսօր մեղադրական եզրակացութիւնը չի համապատասխանում իրական իրավիճակին ոչ միայն բովանդակային առումով, որին դեռ գնահատական կը տրուի, այլ գուտ տեխնիկական», - նչեց Սիմոնեանը:

«Ըստ մեղադրական եզրակացութեան, կա [զանգուածային անկարգութիւններ կազմակերպող] խումբը, բայց փաստացի՝ դատարանի որոշմանը հետեւելով այդ խումբը բացառուած է», - մեկնաբանեց Ալեքսանդր Արզումանեանի շահերի պաշտպանը:

ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԻՒՆԸ ՅԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ Է

Արհմիութիւնների համընդհանուր կոնֆերանցիան հրապարակել է տուեալ, ըստ որի ՊՊՀ երկրներից գործազրկութեան ամենամեծ տոկոսը բաժին է հասնում Հայաստանին՝ 6,5 տոկոս 2009 թ. Յունուարի տուեալով: Այս մասին տեղեկացնում է Ռեզնումբը: Գործազրկութեան ամենացածր մակարդակն առկայ է Ղազախստանում եւ Բելաւուսում, որտեղ այն չի հասնում 1 տոկոսի: Ռուսաստանում գործազրկութիւնը հասնում է տնտեսապէս ակտիւ բնակչութեան 2,3 տոկոսի, Ադրբեջանում՝ 1 տոկոսի:

ՏԻԳՐԱՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆԸ ՎԱԽԵՆՈՒՄ Է ԳԱԳԻԿ ԾԱՌՈՒԿԵԱՆԻՑ

Հելսինկիի քաղաքացիական ասամբլեայի վանաձորի գրասենեակը յայտարարութիւն է տարածել, որում դիմում է ՀՀ դատախազութիւն՝ պահանջելով քրէական գործ յարուցել «Գաղիկ Ծառուկեանի կողմից հիմնադրուած եւ յանցաւոր ճանապարհով ստացուած եկամուտների օրինականացման նպատակ հետապնդող գործունէութեան կապակցութեամբ»:

«Արդէն 5 ամիս է անցել, ինչ մեր կազմակերպութիւնը պաշտօնական 3 գրութեամբ դիմել է ՀՀ կառավարութեանը՝ Աժ պատգամաւոր Գաղիկ Ծառուկեանի կողմից հիմնադրուած «Զի էմ Մաղարօ» ՓԲԸ-ի նախկին աշխատակիցների աշխատանքային իրաւունքների պաշտպանութեանն անջակցելու հարցով: Սակայն մինչ օրս կազմակերպութիւնը ՀՀ կառավարութիւնից ոչ մի արձագանք չի ստացել:

2006թ. Գաղիկ Ծառուկեանի կողմից Երեւանում հիմնադրուել է «Զի էմ Մաղարօ» ՓԲԸ-ն, որը թուամանեանի շրջանում զբաղուել է ոսկու արդիւնաբերութեամբ եւ 2007թ. Մարտի 1-ից աշխատանքի

է ընդունել Ալավերդի եւ Մղարթ գիւղի մօտ 50 բնակիչների: Աշխատանքի ընդունելուց յետոյ ընկերութիւնն աշխատակիցներին աշխատավարձեր չի վճարել, այնուհետեւ մօտ 6 ամիս անց հաւաքել է վերջիններիս հետ կնքած աշխատանքային պայմանագրերը եւ այլեւս չի վերադարձրել: Աշխատակիցների խօսքերով՝ «Զի էմ Մաղարօ» ՓԲԸ-ն նշուած ամիսների ընթացքում որեւէ գործունէութիւն չի ծաւալել:

Հաշուել առնելով «Զի էմ Մաղարօ» ՓԲԸ-ի գործունէութեան վերաբերեալ առկայ փաստերը, եւ այն հանգամանքը, որ ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսեանի կողմից որեւէ քայլ չի ձեռնարկուում նման խախտումները վերացնելու կապակցութեամբ՝ եզրակացնում ենք:

ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսեանի կողմից կոռուպցիայի դէմ պայքարի գործում դրսեւորուած անհետեւողականութիւնը պայմանաւորուած է Ազգային ժողովի պատգամաւոր Գաղիկ Ծառուկեանի նկատմամբ վերջինիս մօտ առկայ վախի հանգամանքով:

ՀԱԿ-Ը ԿՈՉ Է ԱՆՈՒՄ ԶԲՕՍՆԵԼ ԴԻՄՍՍԱՅԻՆ ԴՈՂՈՏԱՅՈՒՄ

Հայ Ազգային կոնգրեսի կենտրոնական գրասենեակի կողմից տարածած հաղորդագրութիւնում, կոնգրեսը նշում է, որ «ահա քանի օր է, ինչ Երեւանի փողոցներում տեղի են ունենում բացայայտ ապօրինութիւններ»:

«Քաղաքի կենտրոնում ոստիկանական ատրաքաժանումները կոպտորէն խախտում են մարդկանց ազատ տեղաշարժուելու եւ Հիւսիսային պողոտայում զբօսնելու իրաւունքը: Երեկոյեան ժամը 18-ից եկէք մեզ հետ զբօսնելու Հիւսիսային պողոտայում, եթէ չէք ուզում, որ ամէն մի երեւանցու մարդկային արժանապատուութիւնը վիրաւորող այս «կարգականոն» հաստատուի նաեւ ձեր փողոցում եւ ամբողջ քաղաքում», - ասուած է ՀԱԿ-ի՝ քաղաքացիներին ուղղուած կոչումը:

Քաղաքական քանտարկեալ Ալեքսանդր Արզումանեան

Ալեքսանդր Արզումանեանը եւ Սուրէն Սիրունեանը իրենց մեղաւոր չճանաչեցին, յայտարարելով, որ սա «չինձու, նկարած, իրակաւութեանը հստապատասխանող» գործ է:

«Ընդամէնը, որ պարզ լինի, որ այս ամբողջը փուշիկ է, ձեզ մի փաստ ասեմ: Ես Մարտի 1-ին չեմ եղել Միանիկեանի հրապարակում մինչեւ ժամը 21-ը: Այսինքն, այն ինչ կարդում էին, որեւէ առնչութիւն չի կարող ունենալ այն մարդու հետ, որը առաւօտից չի եղել այդ տեղում, որտեղ, ըստ իրենց, զանգուածային անկարգութիւններ են կազմակերպուել, եւ դա ապացուցում են հենց իրենց, այսպէս կոչուած՝ հիմնաւորումները», - յայտարարեց Ալեքսանդր Արզումանեանը:

ԼՈՒՐԵՐ

ՐԱՑԻԱԿԱՆ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐԸ «ԽՈՐԱՆԱԿՈՒ ԵՆ»

«ԱՁԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՑ»: Հայաստանի կենտրոնական բանկի նախկին նախագահ Բազում Ասատրեանի գնահատմամբ, համաշխարհային ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի բացասական միտումները երկրում ընթացիկ տարուայ ընթացքում «խորանալու են»:

«Յառաջ, ե՛լ այսօրուայ իրողությունները, ե՛լ վերջին ամիսների ընթացքում դրսևերուած միտումները ասում են, որ արդէն այս տարին կորցրած տարի է մեր համար, եւ հասկանում ենք, որ բացասական միտումները խորանալու են», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ զրոյցում ասաց Ասատրեանը: - «Բոլորս գիտենք, որ մեր տնտեսութեան կարելորագոյն հատուածներից մէկը մասնաւոր տրանսֆերտներն են: Եւ բոլորս էլ հասկանում ենք, որ այս տարուայ ընթացքում մենք ունենալու ենք հական նուազում մասնաւոր տրանսֆերտների, ինչի մասին վկայում են այս տարուայ առաջին արդիւնքները (մասնաւոր տրանսֆերտների գծով):

Բազում Ասատրեանի համոզմամբ, անհրաժեշտ է մարդկանց մէջ վերականգնել անցած տարուայ յետընտրական իրադարձութիւնների, եւ յատկապէս «Մարտի 1»-ի հետեւանքով կորցրած հաւատը իշխանութիւնների հանդէպ. - «Հաւատացէք, այդ հաւատի վերականգնման արդիւնքը անհամեմատ աւելի մեծ է լինելու»:

«Ճգնաժամային, վատ վիճակի ղեմակալելու համար ինչ են անում նորմալ հասարակութիւն»:

Հայաստանի կենտրոնական բանկի նախկին նախագահ Բազում Ասատրեան

ները. բոլոր ուժերը կենտրոնացնում են: Մի բան, որ մեզանում անհնար է: Այսօր մեր հասարակութիւնը կիսուած է, պառակտուած է, - լաւելեց նա:

Կենտրոնական բանկի նախկին նախագահը ասաց. - «Յայտնի է, որ 2009 տնտեսական տարին մենք արդէն կորցրել ենք: Տնտեսական անկումը, ըստ իս, 10 տոկոսից աւելի մեծ է լինելու: Բայց եկէք այսօր մտածենք ինչ-որ միջոցներ, քայլեր, որ գոնէ 2010 թուականին վերականգնման միտումները առաջ գան: Այսօր ես դեռ պնդում եմ, որ ոչ մի երաշխիք չկայ, որ 2010-ին եւս չի շարունակուելու անկման միտումը»:

ԳԱԳԻԿ ՄԻՆԱՍԵԱՆ. «ՄԵՐ ՆԵՐՔԻՆ ԱՐՏԱԴՐՈՂՆ Ի ԶՕՐՈՒ Է ՄՐՑԱԿՅԵԼ ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՂԻ ՅԵՏ»

Աժ ֆինանսավարկային, բիւջետային եւ տնտեսական հարցերի մշտական յանձնաժողովի նախագահ Գագիկ Մինասեանը, հայթուրքական տնտեսական շարաբերութիւնների վերաբերեալ ասել էր, որ շարաբերութիւնների հաստատման պարագայում «չհհը երկուտեք է լինելու»:

«Տօր»-ին մասնաւորապէս հետաքրքիր է, թէ արդեօք կառավարութեան կամ Աժ յանձնաժողովի կողմից արուել են համապատասխան վերլուծութիւններ հայթուրքական սահմանի բացման դէպքում տնտեսական դրական եւ բացասական հետեւանքների վերաբերեալ, Գագիկ Մինասեանը պատասխանել է, որ հիմա նման խնդիր դրուած չէ, եւ որ «գլխաւոր խնդիրը շարաբերութիւնների հաստատումն է»:

«Հնարաւոր տնտեսական

վտանգներ դէպքում ի՞նչ է պատրասուում անել հակական կողմը» հարցին Գագիկ Մինասեանը պատասխանել է.

-Մեր տնտեսութեան մրցունակութիւնը բաւական բարձր է, եւ ցանկացած մրցակցային իրավիճակ նպաստաւոր է մեզ համար: Կարծում եմ, մեր ներքին արտադրողն ի զօրու է մրցակցել թուրքական արտադրողի հետ, ...մեր տնտեսութեան առջեւ որեւէ խնդիր չի ծագի, ուղղակի մեր ապրանքներն աւելի էժան կը յայտնուեն թուրքական շուկայում, եւ հակառակը»:

Նա նշել է նաեւ, որ կը լինեն հարցեր, որոնք կառուչուեն ազգային անվտանգութեան խնդիրներին, եւ համոզումնք է յայտնել, որ այդ խնդիրները կը կը գտնուեն համապատասխան մարմինների մշտական վերահսկողութեան տակ:

դրան: Իսկ յետոյ, սակայն հերթով, հրապարակեն աղաղակող փաստեր, որ իրաւապահները չիւճուեն: Արդիւնքը գուցէ ուումբի նման լինի: Գուցէ արժէ, փորձել:

«ԼՐԱԳԻՐ»

Չեր Ճանուցումները Վստահեցէք

«Մասիս» Շաբաթաբերթին
T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
massis2@earthlink.net

ՄԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ. «ԻՐԱՆԸ ՇԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎՍԱԿԵԼԻ ԸԱՐԵԻԱՆՆ Է»

«Հայաստանը առանձնատուկ կարելորութիւն է տալիս իրանի հետ յարաբերութիւնների ընդլայնմանը», - իրանի նախագահ Մահմուդ Ահմադինեժադի հետ թեհրանում կայացած հանդիպումից յետոյ յայտարարել է Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանը:

Մահմուդ Ահմադինեժադ պաշտօնական արարողութեամբ կը դիմաւորէ Սերժ Սարգսեանին

Իրանական աղբիւրների հաղորդմամբ՝ երկու նախագահները շուրջ մէկ ժամ շարունակ առանձնազրոյց են ունեցել երկկողմ յարաբերութիւնների եւ տարածաշրջանային խնդիրների շուրջ, ինչից յետոյ պատրաստակամութիւն են յայտնել ամրապնդել համագործակցութիւնը բոլոր ոլորտներում:

«Հայաստանը իրանը դիտարկում է որպէս վտանգի հարեւան եւ դժուարին օրերի բարեկամ», - ասել է Սերժ Սարգսեանը:

Մահմուդ Ահմադինեժադն էլ ընդգծել է, որ թեհրանը հետաքրքրուած է Հայաստանի կայունութեամբ: «Հայաստանի բարգաւաճումից եւ զարգացումից կը շահի ողջ տարածաշրջանը», - ասել է իրանի նախագահը:

Երկօրեայ հանդիպումների ընթացքում կողմերի միջեւ արդէն իսկ մի շարք փաստաթղթեր են ստորագրուել: ԻՏԱՍ-ՏԱՍՍ լրատուական գործակալութեան փոխանցմամբ՝ հներգետիկայի նախարարները յուշագիր են ստորագրել Արաքսի ափին հիդրոէլեկտրակայան կառուցելու մասին: «Դա հզոր շէկ է, որի նմանը տարածաշրջանում գոյութիւն չունի, - ասել է Սերժ Սարգսեանը:

Իրանական ԻՐՆԱ գործակալութեան հաղորդմամբ՝ կողմերի միջեւ քննարկուել են նաեւ հներգետիկ ծրագրերի ֆինանսաւորման ուղիները: Կը ստորագրուի համաձայնագիր իրան - Հայաստան երկաթուղու կառուցման մասին: Պաշտօնական աղբիւրների հաղորդմամբ՝ 470 կիլոմետրանոց երկաթուղու շինարարութիւնը կը տեւի առնուազն 5 տարի եւ կ'արժենայ աւելի

քան մէկ միլիարդ դոլար: «Թեհրանը ուզում է համագործակցել Հայաստանի հետ՝ նախկին խորհրդային այս երկրում ենթակառուցուածքները զարգացնելու հարցում», - ըստ ԻՐՆԱ-ի՝ յայտարարել է իրանի ֆինանսների նախարարը: Ըստ Հայաստանի նախագահի, կողմերը նախատեսում են կառուցել նաեւ խողովակաշար, որով Հայաստանը իրանից կ'ստանայ բենզին եւ դիզելայինը:

Սերժ Սարգսեանը հանդիպել է իրանի խորհրդարանի նախագահ Ալի Լարիջանիի հետ: Վերջինս հաւատարմացրել է, որ Մեջլիս պատրաստ է հաւանութիւն տալ բոլոր այն ծրագրերին, որոնք կ'ամրապնդեն թեհրանի եւ Երեւանի յարաբերութիւնները:

Հանդիպումների ընթացքում քննարկուել է նաեւ Լեւոնային Ղարաբաղի խնդրի կարգաւորման գործընթացը: Հայաստանի նախագահը շնորհակալութիւն է յայտնել պաշտօնական թեհրանին հաւատարակուած մտտեցման համար, իրանական կողմն էլ յայտարարել է, թէ փորձում է նպաստել անվտանգութեան եւ խաղաղութեան հաստատմանը տարածաշրջանում, այդ թւում՝ Ղարաբաղեան կարգաւորման բանակցութիւններում:

Սերժ Սարգսեանի գլխաւորած պատուիրակութեան կազմում են արտաքին գործերի, հներգետիկայի եւ բնական պաշարների, տրանսպորտի եւ կապի, էկոնոմիկայի, ախիւքի նախարարները, Ազգային ժողովի պատգամաւորներ, Կենտրոնական բանկի նախագահը, պաշտօնատար այլ անձինք:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՃԳՆԱԺԱՄԱՅԻՆ ԽՈՒՄ

Շարունակուած էջ 1-էն

Իսկ Հայաստանի կառավարութեան կը կատարուին հետեւեալ առաջարկները.

- Համաձայնիլ, ստորագրել եւ իրականացնել կարգաւորման փաթեթը, շարունակել հասարակական գիտակցութիւնը պատրաստել հաշտեցման եւ խուսափիլ միջազգային մակարդակով Յեղասպանութեան ճանաչման վերաբերեալ գործողութիւններէ, որոնք կը բորբոքեն թրքական հասարակական կարծիքը առկայ գործընթացի նկատմամբ:

- Մինսկի խումբի սկզբունքներու հիման վրայ Ատրպէյճանի հետ երթալ ԼՂ հարցի լուծման, սկսիլ Ատրպէյճանի գրաւեալ տարածքներէն ետ քաշուիլ եւ Ատրպէյճանի հետ ձգտիլ խաղաղութեան, գիտակցելով, որ միայն այդ ճանապարհով է կարելի թուրքիոյ հետ յարաբերութիւններու նորմա-

լացման բանակցութիւններու:

- Յստակ յայտարարել, որ Հայաստանը թուրքիոյ նկատմամբ որեւէ հողային պահանջներ չունի եւ կը ճանչնայ անոր տարածքային ամբողջականութիւնն ու 1915-ի Կարսի պայմանագիրը:

- Համալսարաններուն եւ հիմնարկներուն քաջալերել աւելի շատ հետազոտութիւններ կատարել 1915-ի իրադարձութիւններու վերաբերեալ, փափաքելի է թուրք եւ երրորդ երկիրներու գիտնականներու մասնակցութեամբ:

Ասկէ գատ Միջազգային ճգնաժամային Խումբ կ'առաջարկէ Միացեալ Նահանգներուն, Ռուսաստանին եւ Եւրոպային Միութեան ու անոր անդամ երկիրներուն խուսափելու այնպիսի օրէնքներէ, յայտարարութիւններէ եւ գործողութիւններէ, որոնք կրնան կասեցնել հայթուրքական կարգաւորման ու հաշտեցման ներկայ թափը:

Ա. ԶԱՏԻԿ

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԱՄԵՆԱՅՆ ԶԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՊԱՏԳԱՍԸ ՍՈՒՐԲ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻ ԱՌԻԹՈՎ

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:
 «Այժմ աւաղիկ հաշտեցոյց անդամովք մարմնոյ Իւրոյ ի ձեռն մահուան Իւրոյ՝ յանդիման կացուցանել զձեզ սուրբս եւ անբօծս եւ անարատս առաջի Նորա, եթէ կայցէք ի հաւատսն արմատացեալք եւ հաստատեալք, եւ անշարժք ի յուսոյ Աւետարանին, զոր լուարուք, քարոզելոյ ընդ ամենայն արարածս ի ներքոյ երկնից»

(Կող. Ա. 22 - 23):

Սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ,
 Մեր եկեղեցիները խորաններից այսօր տրուում է մեզ մեր Տիրոջ եւ Փրկչի հրաշափառ Սուրբ Յարութեան աւետիսը: Հաւատաւոր մեր հոգիներին վերատին հնչում է մարդկութեան փրկութեան շնորհի անգուգական լուրը, թէ մեր Տէրը՝ Քրիստոս, հաշտեցրեց մեզ Աստծոյ հետ իր մարմնով եւ իր մահուամբ, որպէսզի ներկայացնի մեզ Նրա առաջ սուրբ, անբօծ եւ անարատ, եթէ ամուր ու անսասան մնանք հաւատի մէջ եւ անխախտ յոյսի մէջ Աւետարանի, որ լսեցինք, եւ որ քարոզուեց երկնքի տակ բոլոր արարածներին:

Արդարեւ, ո՛վ կարող էր մարդկանց կանգնեցնել Աստծոյ առաջ սուրբ եւ անարատ, եթէ ոչ միայն՝ Աստծոյ Որդին, Ո՛վ քաւեց մարդկութեան մեղքը իր արդար ու պատուական արիւնով եւ իր յարութեամբ փրկեց մարդկանց մահից ու շնորհեց ուղին յաւիտենական կեանքի: Այսօր վերատին խնդութեամբ օրհնաբանում ենք Քրիստոսին, նորոգում ենք հաւատքով եւ յոյսով, որ քարոզութիւնն է Աւետարանի, քանզի յարուցեալ է Փրկիչն աշխարհի, եւ մենք յուսացեալ ենք Նրա պարգեւած փրկութեան շնորհին:

Աստուծոն հաւատալը Նրա գոյութեան մասին սոսկ իմացութիւնը չէ, այլ Աստծուն սիրելը, Աստծոյ խօսքը ընդունելը, ինչպէս ուսուցանել են մեզ մեր հայրերը, եւ կենարար այդ խօսքով առաջնորդուելը: Հաւատքը թանկագին աւանդ է, հոգու կենդանութիւնն ու լոյսն է, որը պիտի պահպանել, խնամել, սնուցել ու աճեցնել, որ այն որեւէ մտածութեամբ, խօսքով կամ գործով չվնասուի ու չաւերուի մեր հոգում:

Հաւատքը Քրիստոսով, Ո՛վ «ճշմարիտ պատկերն է աներեւոյթ Աստծոյ», մարդկանց հանդէպ աստուածային սիրոյ ու ողորմութեան ճանաչումն ու փառաւորումն է եւ այդ սիրով ապրելը: Իր առաքելութեան ընթացքում մեր Տէրը՝ Յիսուս Քրիստոս, յաճախ էր խօսում հաւատքի կարեւորութեան մասին: Նա ուսուցանեց եւ հրաշագործեց առաւելաբար այնտեղ, ուր հաւատք գտաւ եւ տրտմեց ու վշտացաւ, երբ չգտնուեց յուսացեալ հոգի, հաւատք Աստծոյ հանդէպ, այլ միայն՝ արտաքին ձեւ աստուածապաշտութեան: Տէրը միշտ մեզ հետ է, եթէ մենք աներկմիտ հոգով Նրա հետ ենք: Իսկ ուր Տէրն է՝ ազատութիւն է, ճշմարտութիւն է, արդարութիւն է, սէր ու խաղաղութիւն է: Ուր Տէրն է՝ փրկութեան շնորհ է, բժշկութիւն, միխթարութիւն, յարուցեալ հոգի է, յոյս է եւ հաւատք:

Հաւատքի հրաշքն է պատմում մեզ Սուրբ Գրքը. կոչրերը տեսնում են, կաղերը՝ քայլում, բորոտները՝ մաքրում, մահացածները յարութիւն են առնում: Այս ամէնը տեսնելով եւ Տիրոջ կենարար խօսքը լսելով՝ մարդիկ հետեւում էին Նրան՝ հաւատալով, որ իրականացել են Փրկչի մասին մարգարէութիւնները: Հաւատքը սասանուեց, եւ յուսալքութիւնը համակեց մարդկանց Քրիստոսի խաչելութիւնից յետոյ: Երկիւղը համակեց անգամ Տիրոջ աշակերտներին, ովքեր շփոթուած ու տարակուսած էին, երբ յարուցեալ Քրիստոս յայտնուեց նրանց մէջ եւ խօսեց նրանց հետ: Նոյն Տէրն էր առաքելներին աչքերի առջեւ՝ Նա, Ո՛վ խաչուեց եւ գերեզման դրուեց եւ Ո՛ւմ տեսնում էին, ահա, յարուցեալ: Այդժամ լուսաւորուած մտքով՝ առաքելները հասկացան, որ մարդկութեան համար բացուել է փրկութեան՝ մահուանից կեանք առաջնորդուելու ճանապարհը: Ու մինչ այդ, եթէ վախեցած եւ յուսաբեկ էին, այլևս մահից աներկիւղ տարածեցին Աւետարանը, որ յարուցեալ է Քրիստոս՝ Փրկիչն աշխարհի:

Սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ, այսօր եւ միշտ յարուցեալ Քրիստոս մարդկանց հետ է՝ նորոգելու համար կեանքը, վերափոխելու աշխարհը: Յարուցեալ Քրիստոս մարդկանց հետ է՝ հաստատելու աստուածսիրութեան եւ մարդասիրութեան ընթացքներում, որպէսզի մերժուեն սուտը, անարդարը, նախանձն ու ատելութիւնը, վերանան արհաւիրքն ու պատերազմը, ցաւը, հոգսը, կարիքը, եւ Աստծոյ շնորհն ու ողորմութիւնը մարդկային կեանքում առատանան այնպէս, ինչպէս երկիրն է ստանում երկնքից լոյս, ցոյղ, անձրեւ եւ կանաչում է, ծաղկում ու պտղաբերում: Սակայն ի՞նչ կարելի է սպասել, ի՞նչ հեռանկար յուսալ, եթէ արարչաստեղծ կեանքը հաստատուի աստուածային ճշմարիտ սիրուց, աստուածային լոյսից հեռացող, Աստծուն ուրացող հոգու մէջ, ի՞նչ հեռանկար, եթէ ոչ այն, որ «չար ու խաբէբայ մարդիկ չարից այն կողմ էլ պիտի գնան» (Բ. Տիմ. Գ. 13): Գալիքի յոյսը Աստուած է՝ մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս, Ո՛վ պարգեւում է մարդկանց զօրութիւնը յարուցեալ կեանքով ապրելու, միշտ ղէպի բարին ընթանալու, ղէպի խաղաղ, բարօր, ապահով ու արդար աշխարհ:

Քրիստոսով իր փրկութեանը, կեանքի նորոգութեանը հաւատաց եւ մեր ժողովուրդը՝ հաստատուելով անշարժ վէմին Աւետարանի քարոզած յոյսի եւ հաւատքի: Առաքելների, առաքելապատիւ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայրապետի ու բազում սրբերի հաւատքով յարուցեալ Քրիստոս քայլեց մեր երկրում, լուսաւորեց մեր ժողովրդի կեանքը, օրհնեց մտքի եւ հոգու արգասիքներով, զօրացրեց եւ յոյսով պահպանեց փորձութիւնների ու նեղութիւնների մէջ: Փրկչին ապաւինած՝ մեր ժողովուրդը վեր յառնեց մահուան խորխորատներից եւ յարուցեալ իր նոր կեանքը վերբնաւորեց, իր սուրբ կառուցեց, հայրենի ծուխը ծխեցրեց ու թէեւ տարագիր ու աշխարհասփիւռ՝ մնաց համախումբ ու միասնական, հաւատաց արդարութեան յղթանակին, ազատութեան իրաւունքին, բարիով ու բարիքով կեանքի վերափոխմանը, խաղաղ աշխարհի տեսլիքին:

Այս հաւատով ու ձգտումներով, սիրելի հաւատաւոր գաւակներ, այսօր ջանում ենք բարգաւաճ դարձնել Հայաստան եւ Արցախ մեր

հայրենի ազատ երկիրը, գօրացնել եկեղեցական եւ ազգային մեր կեանքը ի սփիւռս աշխարհի: Մեր յոյսերի ու նպատակների իրագործման եւ մեր օրերի դժուարութիւնների յղթահարման համար ուղեկից դարձնենք մեզ միմեանց հանդէպ տէրունապատուէր սէրը, յարգանքը, ազնուութիւնն ու վստահութիւնը, հոգածութիւնն ու աջակցութիւնը, որ հիմքն ու ամրութիւնն են եկեղեցական ու ազգային մեր կեանքի, ընտանիքների, ընկերութեան, բարեկամութեան ու արդիւնաւոր գործակցութեան: Այդ արժէքներով են խնամուում եւ բարգաւաճում պետական ու հասարակական կեանքի կառուցները եւ ծառայում ընդհանուր բարիքին: Այդ արժէքները պիտի օգնեն մեզ յատկապէս այսօր, տնտեսական անհաստատ իրավիճակներում, առկա խնդիրների ու մտահոգութիւնների պայմաններում գտնելու հաստատուն եւ բարեյոյս ուղիները, Հայրենիքում եւ Սփիւռքում կեանքի կոչելու բարեբեր գործեր: Այո, աներկիւղ, «բարձրագլուխ պարծնում են» ու պիտի պարծենան ճշմարիտ հաւատքն ու հաւատի գործերը: Հաւատաւոր հոգու ազնիւ արգասիքները ամէն ասպարէզում, ամէն քայլափոխին իրական տեսնելով է, որ մեր գաւակները պիտի սովորեն դրանցով ապրել, ընտանիք սիրել, ընկեր սիրել, Հայրենիք եւ Աստուած սիրել: Արդ, սիրելի հաւատաւոր ժողովուրդ, հանդերձաւորուած Տիրոջ փրկութեան պարգեւներով, հաւատքով ու յոյսով միշտ նորոգելով մեր հոգիները՝ սիրով, միաբան, միասիրտ ու միակամ ծառայենք ազգային մեր բոլոր իղձերի ու նպատակների իրագործմանը: Եւ Տէրը, որ միշտ մեզ հետ է, տեսնելով մեր բարի գործերը, պիտի վարձատրի մեզ յարուցեալ կեանքով:

Քրիստոսի հրաշափառ Յարութեան բերկրալի աւետիսով եւ եղբայրական սիրով ողջոյն ենք չղում Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցու Նուիրապետական Աթոռների Գահակալներին՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Արամ Ա. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին, Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Թորգոմ Արքեպիսկոպոս Մանուկեանին, Կոստանդնուպոլսի Հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս Մուլթաֆեանին, Քոյր Եկեղեցիների հոգեւոր Պետերին՝ հայցելով Տիրոջ շնորհով լեցուն բազում արգասիք իրենց հոգեւոր առաքելութեան մէջ: Հայրապետական Մեր օրհնութիւնն ենք բերում մեր Սուրբ Եկեղեցու բարեջան բոլոր սպասաւորներին եւ հաւատաւոր Մեր գաւակներին ի սփիւռս աշխարհի եւ մաղթում բարօր կեանք, բարի ծառայութիւն ու առատ արդիւնք:

Շաբ.ը էջ 18

ՆՈՐ ՄԵՐՈՒՆԻ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ

ԿՈՄԻՏԱՍԻ
ԾՆՆԴԵԱՆ 140-ԱՄԵԱԿԻՆ

Ժողովրդական Երգչուհի, Արուեստաբան,
ՓՐՈՖ. ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԾԱՀԻՆԵԱՆ
 Կը Գերկայացնէ
ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԿԵԱՆՔԸ, ՀԱՆԺԱՐԸ ԵՒ ԱԻԱՆԴԸ,
 երգային կատարումներով

Երեքշաբթի, Ապրիլ 21, 2009
 Երեկոյեան ժամը 8:00-ին
 Կլէմէնտիի Կեդրոնական Գրադարանի սրահին մէջ
 222 E. Harvard St., Glendale

Մուտքը Ազատ Հիւրասիրութիւն

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԾՈՎԱՅԵՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ՝ ՍՈՄԱԼԻԱ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂՐԵԱՆ

Կարգ մը ընթերցողներ որոշ «յոզնածուծիկն» ցոյց կու տան իմ Օպամայի վերագրուած քաղաքական վերլուծումներու նկատմամբ: Հասկնալի ըլլալով հանդերձ այս պարագան, ինձի կը թուի թէ Պարաք Օպամայի նոր երեւոյթ մըն է քաղաքական ասպարէզէն ներս, իբրեւ ցեղային պատկանելիութիւն, եւ եթէ նկատի առնենք իր նախագահի հանգամանքը աշխարհի ամենէն գորակար երկրի, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն, զարմանալի պէտք չէ թուի իր կեդրոնական դէմք ըլլալու հանգամանքը, համաշխարհային քաղաքական թատերաբեմէն ներս: Եթէ այս երեւոյթին վրայ աւելցնենք նաեւ ամերիկեան եւ համաշխարհային տնտեսական տագնապը, եւ անոր հետ կապուած բազմաթիւ քոմիտի հարցերը, յայտնի կը դառնայ Օպամայի անձին եւ մասնաւոր գործունէութեան յատկացուած ակնարկները, ոչ միայն մեր, այլ նաեւ համաշխարհային մամուլէն ներս: Յատկապէս անոնց որ քիչ թէ շատ կը հետեւին մասնաւորաբար ամերիկեան մամուլի, ամէն տեսակի եւ հեռատեսիլային կայաններու հաղորդումներուն, պիտի անխուսափելիօրէն նշմարեն այն տեղը որ Պարաք Օպամայի կը յատկացուի, ոչ միայն պարզ լրատուութիւն, այլ նաեւ քաղաքական վերլուծում...

Պէտք է ընդունինք որ իր ընտրապայքարի ընթացքին, Օպամայի լողունք դարձած «Փոփոխութիւն» սկզբունքը որոշ չափով ինք սկսած է գործադրել, իսկ եթէ չժառանգել տնտեսական ահաբեկի «քրիզ»ը, նախորդ իշխանութիւններէն, շատ հաւանաբար, իր փոփոխութեան առաքելութիւնը աւելի հեշտութեամբ պիտի կարենար իրականացնել:

Օրինակներ շատ են իր սկսած փոփոխութեանց նոյնինքն Ամերիկայէն, համելու համար Եւրոպա, ուր գացած էր «G20», աշխարհի 20 գորակարգող տնտեսական երկրներու Լոնտոնեան ժողովին, հասնելու համար Թուրքիոյ մէկ իսլամական աշխարհին իր երկարած ձեռքին, նոյնիսկ անդրադառնալով հայ-թուրք յարաբերութեանց, ներառեալ Ղարաբաղեան հարցին, պարզապէս շեշտելու համար որ ինք արթուն է, գործունէաւ, նոյնիսկ երբ իր նախաձեռնութիւններէն շատեր լաւ աչքով չեն դիտուիր նոյնինքն Ամերիկայի քաղաքական հակառակորդներու եւ մամուլի որոշ շրջանակներու կողմէ:

Մինչ այս տողերը կը գրուին, այս շաբթուայ ընթացքին Պարաք Օպամայի որոշ հաւանութիւն արձանագրեց ափրիկեան երկարամեայ, յատկապէս Մոմալիոյ պատկանող ծովահէններու (pirates) նկատմամբ իր ձեռքբերած արդիւնքին պատճառաւ: Անոնք որոնք հետեւեցան Ատենի Ծովին մէջ տեղի ունեցած ծովային արկածախնդրութեանց

որուն կեդրոնը կը գտնուէր սոմալցի ծովահէններու «քաղաքործութիւնը», ամերիկացի ծովային «քեփթրեն»-ի մը պատանդ բռնելով, եւ անոր կեանքին սպառնացող վտանգի առկայութեամբ, ծովահէններու ձեռքը: Ամերիկեան նաւային ուժը այդ ծովերու մէջ, եւ անոնց գինեալ միջամտութիւնը, Օպամայի հրահանգով, կարելի եղաւ Ռիչըրտ Ֆիլիպս կոչուած ամերիկացի պատանդը ստոյգ մահէ ազատել ծովահէններու ձեռքէն, ճարպիկ «որսորդական» արձակագէններու միջոցաւ (snipers):

Ի հարկէ այս ձեռքբերուած ամերիկեան յաջողութիւնը ամենեւին չի կրնար վերջ մը դնել ափրիկեան այդ ափերուն վրայ տեղի ունեցող ապօրինի գործողութեանց, որոնք յառաջ կը տարուին սոմալցի ծովահէններու կողմէ, միջազգային նաւային գործունէութեան վրայ: Նոյնիսկ այս օրերուն, երբ կ'ակնարկուի Ֆիլիպսի ազատութեան, անդին շուրջ 200 այլ պատանդներ, տարբեր ազգերու պատկանող, անորոշ ճակատագրի ենթարկուած են նոյն ջուրերու մէջ, եւ փորձեր կատարուած, ֆրանսացիներու կողմէ, պատանդներ փրկելու: Ինչ որ ամերիկացիներ յաջողեցան, միայն մասնակի արդիւնք մըն է, եւ մասնագէտներու կարծիքով, ամենեւին հիմնական լուծում մը չէ: Բուն լուծումը կը վերաբերի Մոմալի երկրի եւ անոր կառավարութեան հետ հիմնական կարգադրութեան մը մէջ, որը ներկայիս անկարելի կը թուի, անոր ներքին անկայունութեան պատճառաւ: Ծովահէններու հետապնդումը նիւթական ապահովելն է որուն կը յաջողին միլիոններ ձեռք ձգելով, տրուած ըլլալով այդ շրջանի ծովային վաճառականական առատ գործունէութիւնը: Կարենալ ծովահէններու արգելք հանդիսանալ, չի նշանակել զանոնք չէզոքացնել իստանպուլ ջուրերու մէջ, այլ հաստատել միջազգային գործակցութիւն, մասնաւորաբար Մոմալիոյ մէկ գորակար կառավարութեան մը հիմնադրութեամբ, որ տակաւինանկարելի կը թուի:

Օպամայի սոմալական յաջողութեան անմիջապէս կը յաջորդէ Գուպայի եւ Լատին ամերիկեան իր նախաձեռնութիւնը, որ ամերիկեան նոր մօտեցում մը կ'ենթադրէ աշխարհի այդ շրջանէն ներս: Գուպայի հետ աւելի քան 50 տարիներու խզումէն ետք, մարդկային եւ տնտեսական կապերու վերահաստատումը Օպամայի առաջադրած փոփոխութեան ճիւղէն ներս կ'ընտելէ եւ կը նպաստէ Ամերիկայի յարաբերութեանց նորմալացման Լատին Ամերիկայի հետ, արդիւնք որ խուսափած էր նախորդ բազմաթիւ իշխանութիւններէն: Պէտք է յուսալ որ Օպամա կը յաջողի հոն ուր իր նախորդները ձախողած էին Լատին Ամերիկայէն ներս:

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱՃԻՄԱՐԸ

ԼԻԲԱՆԱՆՑԻ ՉՈՐՍ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ՄԱՅՈ

Միջազգային լրատու գործակալութեանց համաձայն անցեալ Կիրակի, չորս լիբանանցի բանակայիններ սպանուած են Պէքայի շրջանին մէջ: Բախուածները տեղի ունեցած են Ռայաք աւանի մօտ: Կը կարծուի թէ այդ դէպքը առնչութիւն չունի Հրգպալլահ կուսակցութեան հետ, քանի որ շրջանը հաշիշի մաքսանենգներու աշխոյժ երթեւեկութեան տարածքի վայր է:

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՍԻՆՈՐԱՆ ՍԱՅՍԱՅԻ ՇՐՋԱՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ ԹԵԿՆԱԾՈՒ

Լիբանանի վարչապետ Ֆուատ Սինիրոյն պաշտօնապէս յայտարարեց թէ յառաջիկայ Յունիս 7-ի տեղի ունենալիք Խորհրդարանական ընտրութեանց թեկնածու է Սայտա քաղաքէն:

Այս առթիւ Սինիրոյն մամուլի ասուլիս մը սարքելով Խորհրդարանի մէջ յայտնեց թէ՛ երեսփոխանական ընտրութեանց մէջ յաղթական դուրս գալու պարագային պիտի պաշտպանէ Լիբանանի ազատութիւնն ու անկախութիւնը: Ան միաժամանակ նշեց որ ոչ մէկ ճիգ պիտի չխնայէ երկրի կառուցման պահանջներու եւ ժողովուրդի համերաշխ ապրելակերպին, ինչպէս նաեւ տնտեսական եւ ընկերային բարգաւաճութեան համար:

65 ամեայ Սինիրոյն պիտի մղէ ընտրական լուրջ պայքար մը, յաղթահարելու իր ընդդիմադիրները: Ներկայի խորհրդարանէն ներս Սայտա քաղաքը ներկայացնողներն են կրթական նախարար Պահա Հարիրի (հանգուցեալ Ռաֆիք Հարիրիի քույրը) եւ Հրգպալլայի համակիր ընդդիմադիր Երեսփոխան Մուսթաֆա Սատտ:

ՍԵՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱՐԻԱ ՕԴԵ-ՕԴ ՅՐԹԻՌ ԿԸ ԳՆԵ

Ուաշինկթըն եկած լուրերուն համաձայն Սէլուտական Արաբիոյ արքայական օդուժը օդէ-օդ արձակուելիք հրթիռներ ապսպրած է Ռէյթեօն ամերիկեան ընկերութեան մօտ: Այս առեւտրական համաձայնագրութիւնը ստորագրուած է երկու երկրներու միջեւ տեղի ունեցած բանակցութիւններէ ետք: Արդարեւ, ամերիկեան ընկերութեան տուած զեկոյցին համաձայն՝ այս հրթիռները պիտի զետեղուին սէլուտական օդուժին պատկանող F-15 կործանիչներու վրայ:

ԵԳԻՊՏՈՍ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԵ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՅՈՋՊԱԼԼԱՆ

Գահիրէէն ստացուած լուրերուն համաձայն Եգիպտոսի ընդհանուր դատախազը հաղորդագրութիւն մը հրատարակելով կ'ամբաստանէ Լիբանանի Հրգպալլահ կուսակցութիւնը: Արդարեւ կուսակցապետ Հասան Նասրալլա կ'ամբաստանուի երկրէն ներս թշնամական արարքներ կազմակերպելով եւ շինելու կրօնական գաղափարախօսութիւնը տարածելով: Այս կապակցութեամբ եւ խաբանարարական աշխատանք տարածելու մեղադրանքով Եգիպտոսի մէջ ձերբակալուած ամբաստանեալներու թիւը հասած է 49-ի:

ԿԱՐԳ ԼՈՒՐԵՐ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՐԵՍՓՈՒՊԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Աւելի քան 700 թեկնածուներ արձանագրուած են յառաջիկայ Յունիսի 7-ին կայանալիք երեսփոխանական ընտրութեանց 128 աթոռներուն համար: ***

Մերժալուծ-Հասպայա ընտրարշտանին համար համայնապարները քննադատած են տեղույն շիի կազմակերպութեանց ղեկավարները եւ որոշած են նոյն շրջանէն առանձին մասնակցիլ ընտրութիւններուն: ***

Լիբանանեան մամուլին համաձայն Խորհրդարանի նախագահ Նապիհ Պըրրիի եւ Միշէլ Աունի միջեւ սուր պայքարը կը շարունակուի երկրի տարբեր ընտրարշտաններուն համար: Այս կապակցութեամբ Հրգպալլայի միջնորդութիւնը ապարդիւն եղած է: ***

Պէյրութի էշրէֆիէ թաղամասի «Լիբանանեան Ուժեր»-ու հայ թեկնածուն է Ռիչըրտ Մանուկեան: Այս առնչութեամբ բազմաթիւ միջամտութիւններ եղած են որպէսզի Ա. ընտրարշտանի հայ թեկնածուն ետ քաշէ իր թեկնածութիւնը: Սակայն նման կեցուածք մը մեծ դժուարութեանց առջեւ պիտի դնէր «Մարտ 14»-ի շրջանակները: ***

Իր դէմը որեւէ թեկնածու չունենալով Հիւսիսային Մէթնի հայ առաքելական թեկնածու Յակոբ Բագրատունին ինքնաբերաբար դարձաւ 2009 թուականի առաջին երեսփոխանը: ***

Ապու ժառուտէ ընտանիքը վշտացած է Միշէլ Աունէն: Արդարեւ, այս վերջինը նախապէս խոստացած էր իր ընտրացանկին մէջ ներառնել Ապու ժառուտէ ընտանիքը: Սակայն անձանօթ պատճառներով դրժած է իր խոստումը պատճառ հանդիսանալով վրդովմունքի եւ հիասթափութեան:

STUՒՔ ԵՐՈՒ
BANKRUPTCY-Ի ՕՐԵՆՔՆԵՐԸ
ԿՕԳՆԵՆ ԶԵՁԻ, ԶԱՆԳԱՅԱՐԷՔ

JANSEZIAN LAW FIRM, PC

If you're facing overwhelming debts, bankruptcy laws may eliminate all your debts permanently!

225 South Lake Avenue, Third Floor, Pasadena, California 91101

Call Now for a FREE Consultation: 626-432-7209

Nazareth V. Jansezian, Esq.

ՍԱՐՍԱՓԱՉԴՈՒ ՖԻԼՄԵՐԻ ԱՐՇԱԿԸ...

ՀԵՆՐԻԿ ԱՆԱՍԵԱՆ

Մարտի 10ի երեկոյան, դիտում էի Հոլիվուդի ստուդիաներից մեկում աշխատող, մեր ընտանիքի բարեկամ Դեյվիդի բերած «Ընթերցողը» (The Reader) ֆիլմի DVD-ն, որի գլխավոր դերակատարուհին, համակրելի Քեյթ Ուինսլեթը կանացի լաւագոյն դերակատարման համար նուաճեց այս տարուայ Օսկար մրցանակը:

Ֆիլմի առաջին կեսից յետոյ էր, որ յայտնի դարձաւ, թէ որտեղ է թաղուած «շան գլխուխը»:

Հրէական Հոլոքոստի հերթական քարոզչութիւն, - ահա ֆիլմի ընդհանուր նպատակը:

Ֆիլմի հեղինակները հրապարակ են իջեցրել զեղարուեստական մի ֆիլմապատում, որը դիտելուց յետոյ, չես կարող չհիանալ այդ ժողովրդի յամբուլթեան եւ հաստատակամութեան վրայ:

- Արդէն քանիերորդ անգամ, քանի տարի, հայերիս համար միանգամայն նախանձելի փութկոտութեամբ, հրեաները առաջ են տանում իրենց դատը՝ մշակութապէս, զեղարուեստական բազմաթիւ հնարքներով, ռատիոհեռուտեստապիս անհաշիւ հաղորդումներով ու բազմամիլիոն տպաքանակի լրատուական միջոցներով:

Ձափազանց տպաւորիչ ու յուզիչ ֆիլմի աւարտից յետոյ, միտքս կենտրոնանում է այս օրերին Հայաստանում արտադրող սերիալների, կամ, եթէ կ'ուզէք՝ հեռուստանովէլիւնների վրայ:

Հիմա պիտի ասէք թէ ի՞նչ կապ կայ ամերիկեան, թող թոյլ տրուի ասել, ազգայնապաշտ ֆիլմի եւ մեր հայրենական սերիալների միջեւ:

Հիմնական կապը այդ ֆիլմերի միջեւ կայանում է նպատակի մէջ: Եթէ առաջին ֆիլմի ստեղծողները իրենց համար նպատակ են դարձրել իրենց ազգի յիշողութեան մէջ անմեռ պահել Հոլոքոստը, ապա կարծէք թէ մեր սերիալների նպատակն է ժողովրդի մէջ ստեղծել ահ ու սարսափի մթնոլորտ:

Հիմնականում մէկ տարբերութիւն կայ այդ ֆիլմերի միջեւ. այդ այն է, որ եթէ առաջինի դէպքում միլիոնները ծառայում են ազնիւ նպատակի, ապա երկրորդի դէպքում՝ յանցագործ աշխարհում տեղի ունեցող բազմաթիւ դէպքերի բովում, ժողովրդի ուշադրութիւնն ու միտքը շեղելն է կենսական, առօրեայ ծանր հոգսերից:

Եւ այսպէս, նման խորհրդա-

ծութիւններով լի մի անհանգիստ գիշեր անցկացրի՝ առաւօտեան այդ թեմային անդրադառնալու հաստատորոշումով:

Եւ ի՞նչ. նոյն առաւօտեան, «Ասպարէզ» օրաթերթի Մարտ 11ի համարում տեսնում եմ գրող Խորէն Արամունու «Գրոհում են սերիալները» վերտառութեամբ յօդուածը:

- Այդ քեզ բան, - դժուար է պատկերացնել նման զուգադիպութիւն: Ուրեմն երկուսիս մտահոգութիւնը նոյնն է: Սրանից կարելի է եզրակացնել, որ սարսափազուսերիալների օրէջք ուռճանալը շուկայում եւ, մանաւանդ, հեռուստատեսային յայտագրերի մէջ՝ դարձել է համընդհանուր ուշադրութեան առարկայ եւ, վստահ եմ, ժամանակի ընթացքում ընդգրկելու է էլ՝ աւելի լայն շրջանակներ:

- Այդ ինչպէ՞ս պատահեց, որ մեր անկախութիւնը այդքան շատ յանցագործ տուեց..., - հարցնում է Խորէն Արամունիս:

Միանգամայն տեղին հարց: Ըստ իս՝ մեր հայրենիքում տեղի ունեցող իշխանական ներքին շահադիտական խմորումների արդիւնքից են ծնւում բազմաթիւ ծութիւններն ու սպանութիւնները, որոնք էլ ֆիլմի են վերածւում ճարպիկ, ձեռներէջ մարդկանց շնորհիւ: Եւ դրանք, այդ ֆիլմերը՝ մեր կեանքի «աղտոտ հագուստներն» են, որ չլուացուած փոռն ենք պարանին՝ ի ցոյց ողջ հայութեան:

Հայաստանում բնակուող ժողովրդի համար, թուում է թէ, այնքան վտանգաւոր չէ նման սարսափազուց ֆիլմերի ցուցադրումը, չէ՞ որ նրա աչքերի առջեւ են տեղի ունենում բազմաթիւ տարատեսակ յանցագործութիւններ ու մարդասպանութիւններ:

- Հապա ի՞նչ ստենք Սփիւռքի հայութեան պարագային.:

Միանգամայն, աներկբայ: - Այդ սարսափազուս սերիալների ազդեցութեան պատճառով վախեցած ու մտահոգուած է այսօր սփիւռքայը, մանաւանդ՝ արտերկրում ծնւած սփիւռքահայը:

Ահարկու, սարսափազուց, մէկը միւսից անորակ, տգիտութեամբ, զեռահիկ, փողոցային լկտի արտաշայտութիւններով լի այդ ֆիլմերը բթացնում են մարդու ուղեղը, աւելին. կախուածութեան մէջ են պահում հասարակութեան միջին եւ ցածր դասի մեծածաւալ ամբոխներ, որոնք գործ-բան թողած, արախ-թախալ իրենց գցում են տուն՝ շաբաթը հինգ օրերի ըն-

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՅԻՆ, ՄՇԱԿՈՅԹԻ, ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՍՓԻՒՌՔԻ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԻՆ

Որպէս հայուհի եւ հայ մայր որը Լոս Անջելեսում պայքարում եւ ձգտում է երիտասարդութեանը, յատկապէս հարագատ զաւակներին հայ մեծացնելու եւ հայ պահելու, բառիս ամենալայն իմաստով՝ գիտելիքներով, աւանդութիւններով, սովորութիւններով, հայ պատմութեամբ, արուեստով, Եղիշէից Եղիշէ Չարենց եկող դարերով, լեզուի մշակմամբ եւ յատկապէս երեխաներին շփումը Հայաստանի հետ, որը իմ ընտանիքի ամենայնօրեայ հարցն է:

Իմ զաւակները սովորում են հայկական դպրոցում: Դպրոցը կրթութեան համար է, իսկ հայեցի դաստիարակութիւնը անշուշտ ընտանիքինն է, ճիշդ շրջապատինը եւ ինչու չէ՛ նաեւ հեռուստատեսութեանը: Ինչու եմ այսքանը ընդգծում: Որովհետեւ մենք ունենք բոլոր հայկական հաղորդաշարերը եւ ես տանը իմ աղջիկներին ստիպում եմ նայել հայկականը, բայց աւաղ կանգնում եմ երկկողի եւ հիասթափութեան առջեւ: Ես նրանց պատմում եմ Հայաստանի դարաւոր պատմութեան եւ հերոսների մասին: Իսկ կարծես այսօրուայ հայկական հեռուստահաղորդումները դրանց հակառակը լինեն: Կան այսօրուայ ժամանակակից բազմասերեանոց կինոֆիլմեր որոնք տարակուսանքի մէջ են զցել իմ աղջիկներին: Նրանց համար իմ մատուցածը եւ նրանց տեսածը բարձր ման առաջ է կանգնեցրել: Աղջիկս հարցնում է «Մայրիկ, սա է քո ներկայացրած Հայաստանը»: Կան բարոյական սահմաններից դուրս բառեր եւ տեսարաններ, չպատժուող մեծ յանցագործութիւններ, որոնք ցնցել են իմ երեխաներին: Բոլոր փողոցային արտաշայտութիւնները օգտագործուում են այդ կինոներում, որոնցից շատ երեխաների վրայ բացասական ազդեցութիւն է թողնում: Հասկանում եմ կիսո է, բայց չէ որ մեր սփիւռքի երեխաները դրանով են պատկերացնում իրենց հայրենիքը, Հայաստանը:

Այդ ինչ սարսափելի մաֆիաներ են մեր հայրենիքում: Այդ սարսափելի է:

Իմ եւ մտահոգ բազմաթիւ Հայ կանանց անունից դիմում եմ ձեզ, որ մեզ աստար լինէք: Մեզ հարկաւոր է մաքաւել սպիտակ ջարդի դէմ, սերմանել զուտ հայկականը: Հայկական հեռուստապատկերները կատարում են հակառակը: Բախումը մեծ է եւ մենք ծնողներս չենք ուզում կանգնել անգործութեան առջեւ: Դա ինքնեզ էլ զիտէք թե նման բանը ծնողի համար որքան սարսափելի է: Խնդրում ենք Ձեր հնարաւորութիւնը եւ ազդեցութիւնը կիրաւել այս պատասխանատու քայլի համար եւ նեցուկ լինել մեզ հայ մայրերիս: Վստահ եղեք, որ դա շատ է փոխելու մեր սփիւռքի երեխաների վաղուայ Հայ լինելու ապագան: Ասեմ որ մենք բոլորս միացեալ պատասխանատուութեան առջեւ ենք վաղուայ Հայաստանի համար, եւ դա պէտք է լինի բոլորիս միահամուռ ուժերի շնորհիւ:

Մտահոգ Հայ Մնող

թացքում, օրը երկու անգամ տարբեր կայաններով սփուռուղ 5-6 սերիալները դիտելու: Իսկ կանայք, սերիալի իւրաքանչիւր մաս դիտելուց յետոյ, հեռախօսների օգնութեամբ, ժամեր շարունակ իրենց տպաւորութիւններն են կիսում բարեկամների եւ ընկերուհիների հետ:

Եւ այսպէս, շաբաթներ, ամիսներ շարունակ:

Տրամաբանութիւնը յուշում է, որ ամէն մի խելքը գլխին սփիւռքահայ, այդքան ահաւոր պատկերներ, «կնքահայրը» (Godfather) ֆիլմի դրուագներին նմանակող կողեր տեսնելուց յետոյ հագիւ թէ որոշի Հայաստան գնալ:

- Հայրենիքի ճամբորդական ընկերութիւններ, վստահաբար դուք ուզում էք, որ այս տարի գրօսաշրջիկութիւնն աւելանայ: Դրանում

համոզուած է Հայաստանի Ձբօսաշրջիկութեան վարչութեան պետ Մեխակ Ապրեսեանը: Սակայն ինչպէս դուք, այնպէս էլ նա՝ սխալում էք:

- Այդպէս չի լինելու, - մի սպասէք: Եթէ մեր հեռուստատեսային ալիքների վրայից չնուազեն «Սարսափի ֆիլմեր»ի ցուցադրումը, ապա վստահ եղէք, որ ոչ թէ աւելանալու, այլ նուազելու է հայրենիք եկողների թիւը:

ՍԵՐԻԱԿԱՆՏ-ը հիւանդութիւն է, եւ ծանր, վարակիչ հիւանդութիւն: Այն տարածւում է կոսմիկական արագութեամբ, մանաւանդ, որ այսօր USArmenia կայանի հաղորդումները դիտում են աշխարհի գրեթէ բոլոր անկիւններում (այդ-

Շար.ը էջ 18

SERVING SINCE 1975

BEDROS S. MARONIAN

(818) 500-9585
 CA LIC. #0494056 • BMaronian@AOL.com

FAX 500-9308 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205

ԵՐՔԵՔ ՈՒՅ ԶԵ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ՁԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ՉՈՐՔ ՄԱՐԶՊԱՆԻ ՄԵԾ ԶԵՐՈՍԱՍԱՐՏԻ 100 ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԻՐԱՅԱՏՈՒԿ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ՏՕԳԹ. Ա. ԳԱՋԱՆՃԵԱՆ

Գաղութէն ներս մէկն միւսին յաջորդող յաջող, ինքնամուծ ու բովանդակալից ձեռնարկներու շարքին, նոյնպէս գոհացած, ներշնչուած ու ոգեւորուած՝ հրաժեշտ տուինք Չորք - Մարզպանի Հերոսամարտի 100 ամեակին նուիրուած ոգեկոչական հանդիսութեան, որ տեղի ունեցաւ Կիրակի, 29 Մարտ 2009, կ.վ. ժամը 7:00-էն սկսեալ, Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդարանի «Գալստեան» հանդիսասրահին մէջ, որ զարդարուած էր Չորք - Մարզպանի խորհրդանիշ հանդիսացող իրենց ճիւղերէն կախուած բուրումնաւէտ նաւին ջներով:

Հարուստ յայտագրով մը պատրաստուած ներկայ ձեռնարկին իրենց ձեռնահաս մասնակցութիւնը բերին հանդիսավարներ Սարին Պոյաճեան եւ Յոլբեր Գոնճալեան, որոնք ընթացք տուին հանդիսութեան, ԱՄՆ-ի, Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Չորք - Մարզպանի օրհներգներով, կատարողութեամբ Արման Պահիշճեանի:

Հանդիսութեան իբրեւ գլխաւոր բանախօս հրաւիրուած էր գաղութի Ժամանակից Գրական Մարզի Միւսիսեան: Թարգմանի բանախօսը, շահեկան մօտեցումով մը վերաբերեալ Կիրակիի պատմութիւնը վաղ ժամանակներէն՝ կեդրոնական Անատոլիոյ Հիթիթներու եւ ուրարտացիներու շրջանէն, մինչեւ 1080-1375 Հայոց Կիրակեան Թագաւորութիւն, հասնելով 13-րդ ր, թուրք մոնկոլական արշաւանքները եւ 380 հազար բնակչութեամբ Կիրակիի Ատանայի վերլայթին մաս կազմելը: Միւսիսեան, ապա լայնօրէն անդրադառնալէ ետք 1909-ի Ատանայի եւ Կիրակիի ջարդերուն մասին, տարածուեցաւ նաեւ 1909-ի Մարտ 29-էն մինչեւ Ապրիլ 18-ը մղուած Չորք - Մարզպանի հերոսամարտի վրայ, ուր առանձնացնելէ ետք կարգ մը կեդրոնական հերոսներու անուններ, ինչպէս Ժիրայր Պոյաճեան, Հայկանուշ Պոյաճեան, Վարդան Ախիկեան եւ Միւս Շահ, որոնք մեծ ներդրում ունեցած էին ինքնապաշտպանութեան կազմակերպական աշխատանքներուն մէջ եւ դիտել տալէ ետք, թէ Չորք - Մարզպանի ինքնապաշտպանութեան կռիւներուն մէջ ինչպէս 300 զոհերու դիմաց փրկուած էին շուրջ 20 հազար հաշուող Տէօրթ Շօլցիներ:

1921-ի վերջին օրը, Չորք - Մարզպանցիները վերջնականապէս կը լքեն իրենց բնօրրանը ու կը հեռանան: Միւսիսեան, իր եզրափակիչ խօսքին մէջ դիտել տուաւ թէ իրենց «հայրենակցական, մշակութային ժառանգութիւնը կը փոխանցեն հայ նոր սերունդին, որ եթէ տէր չկանգնի անոր, մեր հերոսա-

մարտերը կը դառնան լոկ յուշագրութիւն»:

Թարգմանի բանախօսի գնահատութեան արժանի ելույթէն ետք, գեղարուեստական յայտագրին իրենց ծափահարելի ելույթներով մասնակցութիւն բերին՝ «Նայիրի» պարախումբը, Չորք - Մարզպանի հերոսներուն նուիրուած Սիւմանթոյի «Յաղթանակ մը» եւ Ալազեզի «Չորք - Մարզպան» բանաստեղծութիւններու արտասանութեամբ՝ Արմինէ Շաքլեան: Նոնիկ Փելիթեքեան՝ իր «Ծաղկած Նարնջներ» քերթուածով: Իր «Նարնջապատում» ելույթով՝ մանկական երգերու ծանօթ մեկնաբան Մակի Իսթիլեան: Պատատի վրայ ցուցադրուեցաւ Չորք - Մարզպանցիներու հաւաքական կեանքէն առնուած լուսանկարներ:

Յատուկ տպաւորութիւն թողուց ներկաներուն վրայ նարնջներու բաշխումը խումբ մը պարման պարմանուհիներուն, եւ բոլոր հանդիսատեսներուն, այն ակնկալութեամբ, որ նարնջաբաշխման աւանդութիւնը պիտի շարունակուի սերունդէ սերունդ, ընդմիջտ:

Ձեռնարկին ներկայ, ազնուափայլ Տիկ. Նայրա Մանուշարովա, Հայաստանի Լոս Անճելըսի հիւպատոսութեան եւ իր, իբրեւ մամուլի պատասխանատուի անունով, ջերմագոյն իր գոհունակութիւնը յայտնեց հանդիսութեան ներկայ գտնուելուն բարեբաստիկ առիթով: Նաեւ, ան շնորհակարտեց Չորք - Մարզպանի հայրենակցական միութիւնը, ներկայ ձեռնարկի կազմակերպութեամբ: Տիկ. Նայրա, բարձր գնահատեց ազատաստենչ հայազգի հերոսներուն յանուն ազգի եւ հայրենիքի մղած ազատագրական պայքարը, որուն ճանապարհին գոհեցին իրենց կեանքը:

Ողջունի խօսքով հանդէս գալով, օրուան ձեռնարկի համանախագահներէն Տիար. Սեդրակ Կէպէնլեան, գնահատելէ ետք ներկայ հանդիսութիւնը կազմակերպող Չորք - Մարզպան Հայրենակցական Միութիւնը, իր խօսքի աւարտին, ցաւ յայտնեց նոր սերունդին՝ հայ կեանքէ հեռացման, հայրենիքէն արտագաղթի եւ ազգային անմիաբանութեան համար եւ շեշտը դրաւ ազգին ու հայրենիքին շահերուն վրայ:

Յանուն Չորք - Մարզպանի հայրենակցական միութեան, Ատենապետ Նուպար Յակոբեան յատուկ կերպով շնորհակալութիւն յայտնեց Ն.Ս.Օ. Տ.Տ. Արամ Կաթողիկոսին եւ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Ն.Ս.Օ. Տ.Տ. Գարեգին Բ. Հայրապետին, իրենց ուղարկած Օրհնութեան Գիրքերուն համար: Այս կապակցութեամբ, ան իր շնորհակալութիւնները յայտնեց Յովնան, Տէրտէրեան

Շար.ք էջ 18

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՉՈՐՔ-ՄԱՐԶՊԱՆԻ ԿԻՐԱԿԻՈՅ ԱՆՈՒԱՆ ԾԱԳՈՒՄԸ

ՏՕԳԹ. ՄԻՆԱՍ ԳՈՅԱՋԵԱՆ

Կիրակիից հնագոյն անուանումը կը պատկանի աքքադացիներուն, որոնք գալն անուանած են Հիլակկու (Hilakku): Աքքադացիները գորաւոր պետութիւն մը հիմնած էին 24-23 րդ դարերուն Ք.ա. Միջին Արեւելքի մէջ, կեդրոն ունենալով Միջագետքը: Քրիստոսէ առաջ երկրորդ հազարամեակի կեսին Կիրակիան եղած է Խեթերու (Հիթիթ) տիրապետութեան տակ եւ կոչուած է Խալքուս կամ Արման: Այնուհետեւ, աշխարհի այս մասը յոյներու կողմէ կոչուած է Քիլիքիա, հռոմէացիներու կողմէ՝ Cilicia, արաբներու կողմէ Պիլատ-էլ-Սիս (Սիսի երկիր), իսկ հայերու կողմէ՝ Հայոց Կիրակիա, Հայոց Աշխարհ, Հայաստանի Փոքր, Սիսուան եւ հուսկ ապա՝ Կիրակիա:

Հարցը կը տրուի թէ ի՞նչ կը նշանակէ Կիրակիա: Կարգ մը ուսումնասիրողներու կարծիքով Կիրակիա տեղանունը ծագած է եբրայերէն «քելիմ», «բալէկ», կամ յունարէն «կալիս», «կալիկա» (քարբարոտ) բառերէն: Արդարեւ, Կիրակիոյ լեռնային շրջանները կը յայտնան շուրճ խորունկ կիրճերով, անդունդներով ու բարձրաբերձ ապառաժներով:

Մեզի հասած է 4500 տարուան հնութիւն ունեցող առասպել մը Կիրակիա անուան ծագումին մասին:

Կը պատմուի թէ չաստուածներու հայր Արամազդ (Զեւս) կ'առեւանգէ փիւնիկեցիներու քաջ թագաւոր Ազնոփիի դուստր Եւ-

րոպէն: Թագաւորը իր երեք որդիները՝ Կիրիքսը, Կադմոսը եւ Փիլանիկը կը դրկէ որոնելու եւ գտնելու իրենց մէկ հատիկ գեղեցկուհի քոյրը, այլապէս ցմահ պիտի արգիլուի անոնց հայրենիք մուտքը: Եղբայները տարին եր ասդ ու անդ փնտռելէ ետք չեն յաջողիր գտնել իրենց քոյրը: Անոնցմէ երէցը՝ Կիրիքսը չի վերադառնար հայրենիք եւ իր բնակութիւնը կը հաստատէ Միջերկրականի հիւսիսարեւելքը գտնուող Երկրամասը, որ յետոյ իր անունով կը կոչուի Քիլիքիոն կամ Կիրակիա:

Յունաստանի մեծագոյն բանաստեղծ Հոմերոսի «Իլիական»-ին մէջ կը նշուի Տրոյական մատերը գտնուող Կիրակիա բնակավայրի մասին, որուն բնակիչները Տրոյական պատերազմէն ետք տեղափոխուած են Միջերկրականի նշուած երկրամասը եւ նոր բնակավայրը անուանած՝ Կիրակիա:

Հայերէնի քերականական առանձնապատկութիւններուն շնորհիւ Կիրակիա տեղանունը կը ստանայ հետեւեալ ձեւափոխութիւնները.

- Կիրակիա, բայց՝ Կիրակիոյ բնութիւնը, այսինքն՝ Կիրակիայի բնութիւնը. ընդունուած ձեւն է՝ Կիրակիոյ.
- Կիրակիա-ն դարձաւ անկախ, բայց Կիրակեան Հայկական Թագաւորութիւն, որ կը նշանակէ՝ Կիրակիայի Հայկական Թագաւորութիւն.
- Կիրակեցի, այսինքն՝ Կիրակիացի:

(Շարունակելի)

833 W. Glenoaks Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Մեծահասակներու եւ մտնուկներու Քայլափոխարարչութիւնը բաժնում:
Քրիլեացաւ, վզի, մէջքի, յօդոսին եւ մկանային ցանցի:
Բնորոշարարի վճարի ենթակա երբ որ պատասխան փնտաւածքներու բաժնում:

Չոր արողջուրիւնը մեր մտաւոգութիւնն է

Ընդգրկելք

ԵՐԵՄ ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ԵՐԿՐՈՐՂԱԿԱՆ ԿԱՐԺԱՐԱՆԸ

Չոր Չառակին Լաւագոյն Գասպիսպակոսիան Համար

(WASC ACCREDITED HIGH SCHOOL)

New Student Enrollment Grades: 9-12

- College Preparatory Academic Program
- Honors and Advance Placement (AP) Level Instruction in All Subject Areas
- Small Class Sizes and Individual Attention
- Promoting Personal Growth and Academic Success
- Comprehensive Armenian Curriculum
- College Counseling and Annual University Visitations
- Co-curricular and Extra Curricular Activities Including Competitive Sports
- Safe and Secure Environments; Closed Campus

Make the Quality Choice... Choose AGBU High School - Pasadena for your child's high school education.

For more information, campus tour and meeting with the administration, call:

626 794-0363

2495 E. MOUNTAIN STREET, PASADENA, CA 91104
(CORNER OF ALTADENA DRIVE AND MOUNTAIN STREET)

Massis Weekly

Volume 29, No. 13

Saturday, APRIL 18, 2009

Serzh Sarkisian's Soccer Diplomacy in Jeopardy Turkey Sets Tough Preconditions for Normalization of Relations

ANKARA --The almost year-long negotiations between Armenia and Turkey, which have brought the two neighbors close to normalizing their strained relations, could end in failure because of renewed Turkish preconditions,

Amid growing pressure from Azerbaijan, Turkish Prime Minister Recep Tayyip Erdogan has again made the normalization of his country's relations with Armenia conditional on a resolution of the Nagorno-Karabakh conflict acceptable to Baku.

"The Azerbaijan-Armenian dispute should be resolved first. Then, problems between Turkey and Armenia can be solved, too," Erdogan told a news conference late on Wednesday.

"We hope the U.N. Security Council takes a decision naming Armenia as occupier in Nagorno-Karabakh and calling for a withdrawal from the region. This is a process the Minsk Group... could not succeed in for 17 years. We hope this trio will accomplish that," he said, according to Reuters news agency.

After months of intensive negotiations the two sides have come close to normalizing bilateral ties. Recent reports in the Turkish and Western press said a relevant Turkish-Armenian agreement could be signed this month.

However, Erdogan poured cold water on those reports late last week when he stated that Turkey can not

reach a "healthy solution concerning Armenia" as long as the Karabakh dispute remains unresolved. Armenian Foreign Minister Eduard Nalbandian denounced the statement as an attempt to scuttle the Turkish-Armenian dialogue. It is not clear if Nalbandian raised the matter with Turkish Foreign Minister Ali Babacan when he visited Istanbul earlier this week.

Senior Azerbaijani officials have expressed serious concern at the possible breakthrough in Turkish-Armenian ties, saying that it would weaken Baku's position in the Karabakh conflict. "It would be painfully damaging to the Turkey-Azerbaijan brotherhood and to the ideas of Turkic solidarity," the political parties represented in Azerbaijan's parliament said this week in a statement reported by the APA news agency.

"With its policy [Turkey's governing] Justice and Development Party is stabbing Azerbaijan in the back," Vahid Ahmedov, a pro-government member of the parliament, was reported to say.

The Turkish newspaper "Today's Zaman" reported on Thursday that Turkey's President Abdullah Gul will visit Baku soon to discuss the Azerbaijani concerns with Aliiev. Citing an unnamed Turkish government official, the paper said that the Turkish-Armenian border will likely remain closed at least until October.

International Crisis Group Report Turkey and Armenia: Opening Minds, Opening Borders

BRUSSELS -- Turkey and Armenia should seize their best opportunity yet to normalise relations, work on a new approach to shared history and open a European border that for nearly a century has been hostage to conflict.

Turkey and Armenia: Opening Minds, Opening Borders, the latest report from the International Crisis Group, examines how a decade of academic and civil society outreach laid the foundations for what is now intense official engagement between the governments. The two sides are now close to agreement on a package deal that will establish diplomatic relations, open the border and set up bilateral commissions to address a range of issues.

These commissions will include

one on joint historical dimensions of the Armenian-Turkish relationship, which will work to broaden under-

Continued on page 3

EU Urges Turkey To Reopen Armenia Border

A top European Union official urged EU aspirant Turkey to reopen its border with Armenia, piling pressure on Ankara to normalize ties with Yerevan after U.S. President Barack Obama made a similar call last week.

Peter Semneby, the EU's special envoy for the South Caucasus, said normalizing Turkish-Armenian ties would benefit the region and would help Turkey's hopes of joining the bloc.

"Fundamentally this would be a development that I think could lead to further positive developments that would in return benefit us, benefit the region and would therefore benefit Turkey and the European Union," Semneby told a panel interview including Reuters late on Tuesday. "It (opening the border) will certainly not hurt Turkey's EU perspectives," he said.

Semneby said the EU is not putting pressure on Turkey to recognize

Peter Semneby

the Armenian Genocide. "I can only talk on the behalf of the European Union, and there is absolutely no such pressure, absolutely not. This is not an issue of ours. We are not involved on that issue."

Obama, in a visit to Turkey earlier this month, also pressed Ankara and Yerevan to complete talks soon.

20 Year Old Hayk Oganyan Fattaly Stabbed During Robbery Attempt

A man was fatally stabbed and another was wounded when they were confronted by three men after they left a party in Winnetka, police said today.

Hayk Oganyan, 20, of Los Angeles and the other victim, who was not publicly identified, were each stabbed multiple times in the 8800 block of Corbin Avenue about 11:45 p.m. Saturday, said Los Angeles Police Department Officer Sara Faden.

Faden said Oganyan and the other victim were leaving a birthday and graduation party when they were confronted by three men with shaved heads who apparently attempted to rob them.

Oganyan was taken to a hospital, where he died, and the other man is in stable condition, Faden said.

Haik Oganyan was a devoted member of Glendale Homenmen as a

basketball player, an organizer, active participant, and a member of the Gaidz Youth Organization.

IMF Warns Of More Trouble For Armenian Economy

YEREVAN -- Armenia's macro-economic performance could further worsen in the coming months because of a deepening fallout from the recession in Russia, a senior official from the International Monetary Fund warned on Friday.

The Armenian economy contracted by 3.7 percent in the first two months of this year after more than a decade of robust growth. Armenian exports collapsed by as much as 45 percent in this period not least because of a sharp fall in international prices for metals and minerals, the country's number one export items.

Other Armenian exports such as food products have suffered as a result

of decreased demand in Russia, their main market. Russia is also the main source large-scale cash remittances sent home by hundreds of thousands of Armenians working abroad. The volume of those remittances has dropped significantly in recent months.

According to Masood Ahmed, director of the IMF's Middle East and Central Asia department, the knock-on effects of the Russian recession on the Armenian economy have yet to manifest themselves in full. "This is a moment, if you like, when we need to have a contingency plan to prepare for a further worsening of the economic situation," he said during a panel discussion in Yerevan.

Hawaii Formally Recognizes the Armenian Genocide

WASHINGTON, DC -- President Barack Obama's home state of Hawaii has declared April 24 as a "Day of Remembrance in Recognition of and Commemoration of the Armenian Genocide of 1915".

The Hawaii state legislature passed a resolution, HR 192, which reads that "approximately 1.5 million Armenian men, women, and children living within the Ottoman Empire's borders were killed in a brutal genocide," and notes "the Armenian Genocide remains unacknowledged by the Republic of Tur-

key to this day." The resolution also reads that the Hawaii legislature "joins with Hawaii's Armenian-American community and all Armenians worldwide in recognizing and honoring those who were killed and persecuted during the Armenian Genocide, and urging people throughout the world to never forget these horrific crimes against humanity."

The resolution passed the Hawaii House Committee on Tourism, Culture and International Affairs by a vote of 6-0. It passed the Hawaii house 50-0.

Ecologists Resist Relocation of Armenian Gold Plant

YEREVAN -- Environment protection groups sounded the alarm on Wednesday over what they say are renewed plans by Armenia's largest gold-mining company to build a new ore-processing plant near the ecologically vital Lake Sevan.

The Ararat Gold Recovery Company (AGRC), currently owned by Russian investors, exploits the country's main gold mines at Zod, a mountainous area about 40 kilometers east of Sevan. Ore extracted there has been processed and smelted at a factory located in Ararat, an industrial town in southern Armenia.

AGRC's previous, Indian owner, Vedanta Resources, attempted to close down the Ararat smelter and build a new one near Zod in 2006, citing the allegedly high cost of transporting ore by rail. The Armenian government blocked the \$85 million project under strong pressure from local environmentalists. They argued that that ore processing is accompanied by emissions of potassium cyanide, a highly poisonous substance that can wreak havoc on a lake which is central to the country's entire ecosystem.

Reports in the Armenian media suggested last year that AGRC would like to revive the project and is seeking the government's green light. AGRC's Russian parent company, GeoProMining, has declined to confirm or refute those reports. Its representatives in Yerevan could not be reached for comment on Wednesday.

GeoProMining is known to have commissioned several research institutes of the Armenian National Academy of Sciences to research the environmental impact of a possible plant relocation. In a resulting study, they reportedly concluded earlier this year that the new smelter would not put Sevan at risk.

A coalition of Armenian environment protection groups, backed by other non-governmental organizations, has expressed serious concern at the reported study, seeing it as a possible prelude to the implementation of the

controversial AGRC project. They appealed to President Serzh Sarkisian last month to step in and avert what they see as irreparable damage to Sevan.

The NGOs reiterated their concerns on Wednesday at a roundtable discussion attended by government officials. Some of them were worried that the authorities will soon amend an Armenian law that prohibits manufacturing operations in the Sevan basin involving dangerous emissions.

"The authorities are saying that they won't allow any violation of the law," said Sona Ayvazian of the Center for Regional Development, the Armenian affiliated of the anti-graft watchdog Transparency International. "At the same time they do not exclude that the law may be amended so that illegal actions become legal. We know that in our country laws can be changed overnight after a hasty government decision."

An official from the presidential administration assured participants that their concerns will not go unheeded. "We will jointly discuss the issue with their representatives and present proposals to the president by May 10," he told RFE/RL.

Inga Zarafian, head of the Ecolur NGO, cautioned that the authorities had made similar assurances before allowing a metallurgical company in 2007 to mine copper in northern Armenia and destroy a rich forest in the process. "Sevan is much more important than the Teghut forest," she said. "It concerns whole Armenia."

AGRC has operated at a fraction of its capacity in recent years despite record-high international prices of gold. Operations at its Ararat factory ground to a halt in early 2007 after the Armenian government accused the company of large-scale tax evasion and other fraud. Its owner, Vedanta Resources, denied the charges before selling AGRC to GeoPromining, a part of the Russian financial-industrial group Promyshlennye Investory, in December 2007. The Ararat smelter resumed its work only a year later.

Turkey and Armenia: Opening Minds, Opening Borders

Continued from page 1

standing of the Ottoman-era forced relocations and massacres of Armenians, widely recognised as the Armenian genocide. Turkey contests the term genocide, disputing its legal applicability and pointing to mitigating circumstances as the Ottoman Empire fought on three fronts in the First World War. But many Turks, including officials, now publicly express regret over the tragic and high loss of Armenian life.

"Turks' and Armenians' once uncompromising views of history are significantly converging, showing that the deep traumas can be healed", says Hugh Pope, Director of Crisis Group's Turkey/Cyprus Project. "At this sensitive time, third parties should avoid statements or resolutions in the politicised debate over genocide rec-

ognition or denial that could inflame opinion on either side".

A separate but related issue, the stalemated Armenia-Azerbaijan conflict over Nagorno-Karabakh, still risks undermining final agreement on the Turkey and Armenia normalisation package. Azerbaijan opposes any border opening until Armenia withdraws from its occupied territory. But Turkey should not sacrifice this chance to move forward, and should persuade its ally that détente which makes Armenia feel secure will do more for a settlement than continuing a fifteen-year impasse. For long-term normalisation with Turkey to be sustainable, Armenia, together with Azerbaijan, should ultimately adopt the Organisation for Security and Cooperation in Europe (OSCE) Minsk Group basic principles for settlement of the Nagorno-Karabakh conflict of the

We Must Be More Responsible Leaders of the Community

On April 21 and 28, the Canadian Armenian community has organized two separate and competing events to be held in the Parliament Building in Ottawa to commemorate the 5th anniversary of the recognition of the Armenian Genocide by the House of Commons. Whereas we are sure that both events will be successful, this faux pas has embarrassed the entire community in front of 308 Members of Parliament, 105 Senators and 20 Ambassadors. It is time for us to place the interests of the community ahead of parochial agendas, and as its leaders we must act much more responsibly.

The Congress of Canadian Armenians (CCA), with the support of over 20 major Armenian organizations from across Canada, is hosting its event on April 21, exactly five years to the day after Private Members' Bill M-380 was passed by the House of Commons. The motion read: "That this house acknowledge the Armenian Genocide of 1915 and condemn this act as a crime against humanity."

All Members of Parliament, Senators, and the Ambassadors of countries that have also recognized the Armenian Genocide have been invited. At the event, the four co-sponsors of the motion and those who voted in its favour will be honoured, as well as Prime Minister Stephen Harper who supported the motion and who on April 19, 2006 formally reaffirmed his and his party's recognition of the Armenian Genocide.

For over a year now, the CCA sought ideas and comments from many people in the community to better plan the April 21 event and ensure its success. The CCA truly wanted this to be an event of the entire community, which is why when it formulated the most successful way to hold the event it immediately sought the support and active participation of all the major Armenian organizations, the vast majority of whom accepted.

We were totally unaware that the Armenian National Committee of Canada (ANCC), which is closely affiliated with the Armenian Revolutionary Federation Canadian Region (Tashnaksutium), was planning a similar event. In a sincere spirit of friendly cooperation, a formal letter was delivered to Dr. Vagharch Eshradjian who is Chairman of the Tashnaksutium in Canada, in which CCA Chairman Taro Alepian invited their support and involvement in the event. Similar letters were sent to the ANCC and to four other organizations that are closely affiliated with the Tashnaksutium.

The Canadian Central Board of Tashnaksutium replied, declining the invitation and saying that they would not attend the event. Furthermore, and to our surprise, their letter said that they were organizing a similar event in Ottawa on April 28 exactly one week after the CCA event. Neither the CCA nor any of its participating organizations have yet received an invitation to their event.

Imagine the confusion among the parliamentarians and diplomats who have now received two similar invitations from what they thought was a single community. Imagine the embarrassment that this has caused the entire Canadian Armenian community.

It is no secret that the Armenian community in Canada has been divided for decades along political and religious affiliations, however there used to be a time when a certain level of cooperation existed between the two sides. We used to commemorate April 24 together, we used to occasionally hold joint meetings with government officials, and most importantly we used to dialogue. Sadly, that changed when five years ago the Tashnaksutium caused the appointment of a "Second Arachnort" in Canada which deeply offended those of us who are loyal to the Holy See of Etchmiadzin. This unfortunate appointment did not help to mend the rift between the two sides, and relations have been strained ever since.

On several specific occasions in the past few years, the CCA has proposed to the Tashnaksutium to work jointly together to promote Armenian interests, but unfortunately they rebuffed these approaches and they have never reciprocated with any proposals of their own for cooperation. Our calls to jointly commemorate April 24 were rejected last year and again this year, and a joint prayer service for the martyrs this year seems to be in jeopardy.

The time has come to rise above narrow political interests, and to at least occasionally work together for the benefit of community and Armenian interests.

The CCA therefore now openly and sincerely calls on the Tashnaksutium to reconsider their decision, and to come and jointly co-sponsor with the CCA a single event in Ottawa on April 21, which is the actual day of the anniversary. This would salvage the reputation of the community in the eyes of Canada's parliamentarians, and it would certainly be in everyone's best interests.

The CCA also calls on the Tashnaksutium to enter into a dialogue with us on how to cooperate in the future, at the very least to protect the community's image with the Canadian public and with its parliamentarians and government officials.

The time has come for us to be more responsible leaders of our community.

OSCE, and Armenia should withdraw from Azerbaijani territories that it occupies.

"Turkey and Armenia should finalise their agreement and thus create new momentum for peace and cooperation in the South Caucasus", says Sabine Freizer, Crisis Group's Europe Pro-

gram Director. "They should not wait until the Nagorno-Karabakh conflict is settled. But outside powers such as the U.S., EU, Russia and others should build on their rare common interest to move both Turkish-Armenian normalisation and the Nagorno-Karabakh process forward".

First International Graduate Students' Conference on Holocaust and Genocide Studies – April 23-26

Students Driving the Future of Genocide Scholarship to Gather at Clark University

WORCESTER, MA -- The Strassler Family Center for Holocaust and Genocide Studies at Clark University will present the first ever international and interdisciplinary doctoral students' conference on Holocaust and Genocide Studies, April 23-26.

Dozens of students and faculty, from Clark and as far away as Australia, Canada and Denmark, will convene to present original research on such diverse topics as children during the Holocaust, collective memory, law and the concept of genocide, genocide against Native Americans, relations between Jews and non-Jews, and others.

The first and only institute of its kind, the Strassler Center is home to a uniquely rich undergraduate program and the world's first doctoral program in Holocaust History and Genocide Studies. The Center sets the standard of excellence for the education and training of future scholars in this field. The young scholars presenting their research at the conference represent the future of the discipline of genocide education around the world.

One of the world's foremost Holocaust historians, Professor Yehuda Bauer, will inaugurate the opening session with a public lecture, "Holocaust and Genocide: Two Concepts or Part of Each Other?" on April 23. Bauer is Professor Emeritus of Holocaust Studies at the Hebrew University in Jerusalem, Academic Advisor to Yad Vashem, and a member of the Israel Academy of Science. He is also the Honorary Chairman of the International Task Force on Holocaust Education. He has authored 14 books and some 90 articles on the Holocaust.

The graduate student conference also will celebrate the centennial anniversary of Sigmund Freud's visit to Clark University. Freud, who fled Nazi persecution, delivered five lectures at Clark, the sole American university where he lectured. The three-day doctoral conference in April will honor Freud's visit as well as an important milestone for the Strassler Center. This year, the Center celebrates its 10th anniversary of doctoral education. This conference aims to mark the occasion and call attention to the importance of graduate studies, just as Freud's visit to Clark did in 1909.

The plan for a doctoral student conference organized by and for students was collectively envisioned by the Center's current Ph.D. candidates.

"The faculty and staff of the Strassler Center have embraced this student initiative, and from the outset supported and guided the Center's graduate students as they began to organize this conference," writes doctoral student Raz Segal, an organizer of the program and presenter. "Even though our doctoral program leaves little free time, everyone joined the planning committees that have been working on this event for almost two years. For me, the organization of the conference proved part and parcel of my doctoral training, as I learned to prepare a budget, communicate with applicants, and work closely with my

fellow graduate students at the Strassler Center who have since become good friends."

The Strassler Center's commitment to doctoral study ensures that Holocaust history and genocide studies are energized by new research. The mandate is clear: to train the next generations of scholars who will investigate archives, combat denial with well established facts, educate the public about historical genocides, and monitor current genocidal events around the globe. Since its inception, the Strassler Center has been at the forefront of Holocaust and genocide studies; this conference carries the program forward to the next level. The aim of the student organizers shines bright: to forge strong scholarly ties among a far-flung cohort – a cadre of professionals who will take the field in new directions in the decades to come.

The conference call for papers

prompted more than 125 proposals grounded in original research on topics dealing with the Holocaust and genocide. Applications came from a host of countries, including Australia, Bangladesh, Belgium, China, Denmark, Germany, Hungary, Israel, Italy, Namibia, Nigeria, Poland, Romania, Slovenia, Sweden, the Netherlands, Turkey, and the United Kingdom.

The Strassler Center seeks to foster an international community of future scholars by hosting student participants for the three-day meeting. Clark faculty and visiting scholars from the Center's partner program at the Danish Institute for International Studies will moderate the panels.

A diverse panel of scholars with expertise in comparative genocide, Holocaust history, and memory will close the meeting. They include Professors Ben Kiernan, Yale University; John Roth, University of Washington; Andrea Smith, University of Michigan;

and Eric Weitz, University of Minnesota. They will assess the results of the conference panels within the broader context of future research and scholarship. The scholars invited for the opening and closing sessions will also serve as panel moderators.

The Louis and Ann Kulin Endowed Fund is sponsor of the conference, which is organized in cooperation with the Danish Institute for International Studies, Department of Holocaust and Genocide Studies, Copenhagen. The Buster Foundation sponsors the keynote address, in honor of Dr. Richard '71 and Libby '72 Cohen. The Asher Family Fund, Rosalie and Sidney Rose, and the Cutler Charitable Foundation has generously provided additional support.

For details about the conference, contact the Strassler Center at 508-793-8897, email CHGS@clarku.edu, or visit <http://www.clarku.edu/departments/holocaust/>.

www.massisweekly.com
Updated every Friday

Annual Commemorative Events
Sponsored by the City of Glendale

BLOOD DRIVE

Sunday, April 19, 2009 10:00 a.m. - 6:00 p.m.

St. Mary's Armenian Apostolic Church, 500 S. Central Ave., Glendale, California (818) 243-3444

MAN'S INHUMANITY TO MAN

"Journey out of Darkness..."

On View: April 4 - May 8 • Opening Reception: Saturday, April 4, 5:00 - 8:00 p.m.

Music & Poetry Event: Wednesday, April 15, 7:00 - 9:00 p.m.

Day of Art & Thought: Saturday, April 18, 11:00 a.m. - 5:00 p.m.

BRAND ART GALLERY, 1601 West Mountain Street, Glendale, California

ARMENIAN GENOCIDE

Friday, April 24, 2009

ALEX THEATRE, 216 North Brand Blvd., Glendale, California (FREE parking at Orange St. Garage)

7:00 p.m. (doors will open at 6:15 p.m.)

Keynote speaker: Mark Arax, Journalist and Author

Performances by: Gor Mkhitarian, Abstract 3, Glendale High School Choir

Tickets will be available at the Alex Theatre box office after April 6.

ALL EVENTS ARE FREE

Request for reasonable accommodations will be made upon request.

Co-Sponsored by: Arts & Culture Commission, Glendale Parks, Recreation & Community Services, Glendale Arts, Glendale NewsPress, Glendale Public Library, Advanced Development & Investment, Inc.

For more information, please call (818) 548-4844.

AGBU Hye Geen Presents All-Day Conference “An Armenian Woman’s Journey”

PASADENA -- The challenges, hurdles, and influences that shape the modern Armenian woman will be the theme of the 4th Annual AGBU Hye Geen Interdisciplinary Conference, taking place on Saturday, April 18, 2009, at Cal State University, Los Angeles.

The conference titled “An Armenian Woman’s Journey” will feature speakers with diverse backgrounds, who will address educational, psychological, sociological, and economic influences that shape an Armenian woman’s identity.

“Armenian women wear a lot of difference hats, and balancing these responsibilities with our ethnic identity may cause undue anxiety,” said Tamar Kevonian, one of the organizers of the event. “We’re hoping the presentations at this year’s conference will provide solutions to the challenges that we face.”

The conference is being made possible with the cooperation with CSULA’s School of Social Work and the Alpha Epsilon Omega Fraternity.

This year’s topics are the social and cultural norms and expectations in raising sons versus daughters, parents’ reluctance to choose the best

educational options that may conflict with ethnocentric expectations, the difficulty of developing and the necessity of preserving individual identity amidst the many roles assumed by women, the new role of single women, the importance of a social network on women’s mental and physical health, the importance of knowing about financial matters, the needs of women over 60, and understanding the generational gap.

The speakers range from various fields of education, social work and science and include Nareg Keshishian and Marina Adamian, Dr. Susanne De Benedittis, DebraKey, Dr. Harout Armenian, Mary Apick, Mary Terzian and Nora Chitilian.

Registration starts at 8:30 AM, and presentations begin at 9:00 AM at the Golden Eagle Conference Center, No. 3, 5151 State University Drive Los Angeles, CA 90032.

Admission for the general public is \$30 and includes lunch; admission for students is \$15. RSVP via e-mail at agbuhyegeen.youngcircle@gmail.com or by calling (818) 292 – 3470. Gratis media passes are available by calling organizers.

John Krikorian Receives Armenian-American Medical Society Award

Dr. Varoosh Alaverdian, president of AAMSC, John Krikorian and Zarmine Naccashian

GLENDALE -- The Armenian American Medical Society of California (AAMSC) recently held its Annual Health Fair at Saint Mary’s Armenian Church in Glendale. Several individuals were awarded plaques of appreciation, such as the AAMSC Ladies Auxiliary, the Armenian American Nurses Association and the Los Angeles County Office of Women’s Health in recognition of their dedication to the success of AAMSC’s Health Fair and community outreach.

A special presentation was made to John Krikorian, of Krikorian Marketing Group, who received his plaque with the special wording “In recognition of your selfless dedication to the success of AAMSC’s Health Fair and appreciation of your collaborative ef-

forts to benefit the community at large and in appreciation of your collaborative efforts to benefit the community at large”.

Special mention was also made for Zarmine Naccashian, RN, Coordinator Diabetes Care Center, Glendale Adventist Medical Center, who is regarded by many to be the backbone of AAMSC’s annual Health Fair.

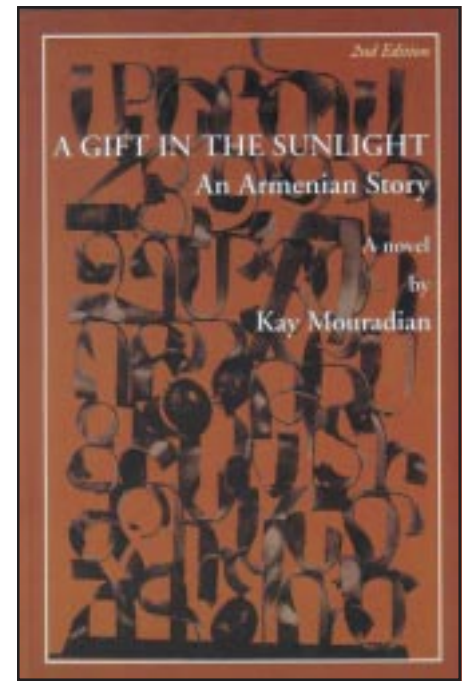
In its 18th running, the annual Health Fair is targeted to members of the community that can’t afford health insurance or fall short of being eligible for government aid. This event being primarily a preventive case service, provides services, brings specialists, and connects attendants to resources available within their local community year round.

Author Kay Mouradian to Speak at Ararat-Eskijian Museum

MISSION HILLS -- Dr. Kay Mouradian, author of the historical novel *A Gift in the Sunlight: An Armenian Story* (Taderon Press), will speak at the Ararat-Eskijian Museum, 15105 Mission Hills Rd, Mission Hills CA 91343, on Sunday, April 26, at 4:00 p.m. Mouradian’s illustrated presentation will offer “a journey back in time... a unique picture of life during the Armenian deportations and some history of why it happened.” This event is co-sponsored by the Museum and the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR).

There are those in the literary community who say, “If you want to know the facts read a newspaper, but if you want to know the truth read a novel.” That’s why Dr. Mouradian decided to write the story of her mother and her mother’s family as a novel: to represent every Armenian family deported in 1915. Trying to capture the lay of the land from where her mother was deported at age 14, she made several trips to Turkey and traveled the genocide route from Hadjin to the Syrian deserts of Deir Zor. It took more than twelve years to research, write, and get *A Gift in the Sunlight: An Armenian Story* published. A second edition of her book will be released this month by Taderon Press.

Writers often say the best part of writing is the research. After scouring the UCLA library for works on Turkey during World War I, Mouradian searched used bookstores, purchasing

any memoir or history that made a reference to Constantinople. After reading fascinating tales written by journalists, diplomats, and missionaries who were there in 1915, she wondered how much of their voices have been muted or lost to history. Those stories gave her a small taste of the world she sought to enter during her hungry search to understand what happened to the Armenian population during World War I, and she will relate some of that history through her talk and PowerPoint presentation.

For information about Kay Mouradian’s lecture contact the Ararat-Eskijian Museum at 818-838-4862 or mgoschin@mindspring.com or NAASR at 617-489-1610 or hq@naasr.org

Glendale Community College Conversational Armenian Class Begins May 2nd

GLENDALE -- Glendale College’s Community Services Education program is offering a six week course in Beginning Conversational Armenian this spring. In the class, you’ll discover the language of Armenian and its vibrant culture. Through lecture, videos, and class participation you will learn practical vocabulary and the fundamental structure of the Armenian language, while learning correct pronunciation, vocabulary, useful phrases, and idioms. Emphasis is placed on natural, realistic communication applicable to daily situations one may encounter in traveling, business, and more. The class also includes an introduction to reading simple texts and writing, as well as cultural information about Armenia. Your instructor is Akob Hayrapetian. Mr. Hayrapetian holds a BA in Armenian Language and a MA in Linguistics. He has been teaching his native language for over 25 years.

This morning class will be held at the college’s Garfield Campus, located at 1122 E. Garfield Avenue in Glendale, for six consecutive Saturdays beginning May 2 and ending June 6, from 9 am to 11 am. The class fee is \$85. For more information and to register, call 818-240-1000, Ext. 5015, or visit the CSE website at www.glendale.edu/cse for online registration.

Merrill Lynch

INVESTMENT BANKING

JACK KALANJIAN

Professional Financial Advisor

Corporate Center Pasadena
225 So. Lake Avenue
Pasadena, CA 91101
(626) 396-2825 Direct
(626) 376-4665 Fax
jack_kalanjian@ml.com

“Helping the Armenian Community Build Wealth”

www.HayastanInfo.net

Armenian-English-German
News . Information . Comments

ՐԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՊՐԱՅԱՅ ԿԵԱՆՔ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Ս.Դ. ՀՆՀԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՏԱՆԱՅԻ ԶԱՐԴԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՊԱՏԿԱՌԵԼԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Ատանայի ջարդին 100-րդ տարելիցին առիթով, հովանավորութեամբ Ս.Դ. Հնչակեան կուսակցութեան Կիպրոսի Շրջանի վարիչ Մարմինն եւ կազմակերպութեամբ Նիկոսիայի Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան, Ուրբաթ, 3 Ապրիլ 2009-ի երեկոյեան ժամը 7:30-ին, Կիպրոսի Ազգային Առաջնորդարանի «Վ. Իւթիւճեան» սրահին ներս, տեղի ունեցաւ պատկառելի հանդիսութիւն:

Հանդիսութեան ներկայ էին՝ Կիպրոսի թեմի կաթողիկոսական փոխանորդ Գերշ. Վարուժան Արք. Հերկելեան, կիպրոսացի համայնքի պետական ներկայացուցիչ Վարդգէս Մասնետեան, Արժ. Տ. Մոմիկ քհնյ. Հասկէճեան, ազգային իշխանութեան թեմական եւ վարչական ժողովներու ատենապետներ, կիպրոսացի հայրերնէր եւ ազգայիններ:

Հանդիսութիւնը սկսաւ մէկ վայրկեան յոտնկայս յարգանքով, Ատանայի ջարդին գոհ գացած նահատակներու յիշատակին:

Ապա, հանդիսութեան բացման խօսքը կատարելով ընկ. Աւետիս Փոշօղլեան նշեց, թէ Ատանայի 1909-ի ջարդը մէկ օղակն էր թրքական հետեւողական քաղաքականութեան, որ դրսեւորուեցաւ 1895-ի համիտեան կոտորածներով, 1915-ի Մեծ Եղեռնով, 1920-ի Կիլիկիոյ պարպումով եւ 1922-ի իգմիրի ջարդով, ընդգծելով թէ՛ համիտեան, իթթիհատական թէ՛ քեմալական թուրքիան կը ձգտէր վերացնել ոչ թուրք ժողովուրդները օսմանեան տարածքներէն: Ան հաստատեց, թէ այս հանդիսութիւնը կը միտի առաջին՝ յարգել ինկելի յիշատակը Ատանայի ջարդին գոհուած անմեղ նահատակներուն, երկրորդ՝ գլուխ խոնարհել

Կիլիկիոյ ինքնապաշտպանական մարտերը մղած հերոսներուն՝ տարբեր շրջաններու եւ տարբեր վայրերու մէջ եւ երրորդ՝ ուսանելի դասեր քաղել Ատանայի ջարդէն. ան մեղադրելի նկատեց այն կազմակերպութիւններն ու անհատները, որոնք Ատանայի ջարդէն անմիջապէս ետք ձեռք մեկնեցին եւ գործակցեցան ցեղասպան իթթիհատին հետ եւ նոյնիսկ անդամագրուեցան այդ կազմակերպութեան. ան խօսքը եզրափակեց ըսելով. «Արեւելեան Հայաստանի նախագահութեան աթոռին բազմած անձնաւորութեան մինչեւ Սփիւռքի մէջ գտնուող սողունավարի փոլիթիքոսներ հայ-թուրք հաշտութեան կը խօսին առանց Ատանայի գոհերուն թէ Մեծ Եղեռնի նահատակներուն ամբողջական հաշտութեան»:

Նիկոսիայի Ն.Ս.Մ.Մ.-ի «Ծիածան» պատանեկան երգչախումբը ելոյթ ունեցաւ երկու ազգային երգերով՝ «Գետաշէն» եւ «Մշեցի Մօր Երգ»-ը: Ապա, Լենա Փոշօղլեան ընթերցեց գրադէտ Զասկէլ Եսայեանի «Աւերակներուն Մէջ» հատորէն տպաւորիչ հատուածներ, ուր կը նկարագրուին Ատանայի ջարդէն զգայացուցող դրուագներ: Այնուհետեւ, օրուան հանդիսավարը՝ ընկ. Աւետիս Փոշօղլեան ներկայացուց այս առիթով Պէյրութէն յատուկ հրաւիրուած օրուան հիւր դասախօսը՝ ընկ. տղթթ. Եղիկ ձէրէճեանը. 1992-էն ան անդամ է Լիբանանի խորհրդարանի, անդամ է Ս.Դ. Հնչակեան կուսակցութեան Կեդրոնական վարչութեան, հեղի-

Օրուան դասախօսը՝ ընկ. տղթթ. Եղիկ ձէրէճեան

նակ է բազմաթիւ պատմագիտական հատորներու, կ'աշխատակցի Լիբանանահայ մամուլին, տուած է բազմաթիւ դասախօսութիւններ տարբեր գաղութներու մէջ, վկայուած է Երեւանի բժշկական ինստիտուտէն որպէս ատամնաբույժ:

Օրուան դասախօսը նախ անդրադարձաւ Ատանայի ջարդի նախօրէին Օսմանեան կայսրութեան ներս պատահած քաղաքական, ռազմական իրադարձութիւններուն, ապա այն նախադրեալներուն, որոնք պատճառ հանդիսացան Կիլիկիոյ աղէտին տարով ընդհանուր մթնոլորտը. ան վիճակագրական տուեալներով ցոյց տուաւ հայոց գոհերուն թիւը, որոնք շարքին վաղաքաքիւ հայ հոգեւորականներ եւ յատկապէս Աւետարանական համայնքին պատկանող պատուելիներ: Ան պարզ ու մատչելի լեզուով ներկայացնելէ ետք ջարդին պատճառած ընդհանուր աղէտալի կացութիւնը, անդրադարձաւ այն աշխատանքներուն եւ հետաքննութեանց, որոնք կը միտէին բացայայտել եւ պատժի ենթարկել պատասխանատուները, որոնք յաճախ կ'ըլլային անարդար եւ կողմնակալ: Դասախօսը ուշադրութիւն սեւեռեց նաեւ ինքնապաշտպանական փորձերուն, որոնք եղան հայութեան կողմէ եւ շատ յաճախ առաջնորդութեամբ հնչակեան ֆետայիներու: Ան անդրադարձաւ նաեւ ջարդին քաղաքական հետեւանքներուն, նշելով որ եղան ուժեր, որոնք դաս քաղելու փոխարէն շարունակեցին գործակցիլ իթթիհատ կուսակցութեան հետ, շեշտելով, թէ օսմանեան իթթիհատական թէ քեմալական թուրքիան հետապնդեցին նոյն հայաշինջ քաղաքականութիւնը. ան նշեց նաեւ այն տարակարծութիւնները, որոնք պատահեցան հայ քաղաքական կուսակցութեանց միջեւ՝ իթթիհատի նկատմամբ դիրքորոշման շուրջ: Ան իր խօսքը եզրափակեց ըսելով, որ դժբախտաբար Ատանայի ջար-

դը փոխանցեց Կիպրոսի թեմի կաթողիկոսական փոխանորդ Գերշ. Վարուժան Արք. Հերկելեան: Ան ողջունելով կազմակերպիչ մարմինները, որոնք ընդառաջած էին Արամ Ա. կաթողիկոսի կոչին՝ այս տարի համազգային տարողութեամբ նշել Ատանայի ջարդին 100-րդ տարելիցը, շեշտեց թէ Կիպրոսէ ներս այս անդրանիկ ձեռնարկն էր, Ատանայի գոհերուն նուիրուած: Ան անդրադառնալով Ատանայի ջարդէն ետք արձանագրուած որբերուն, որբահաւաքին եւ մարդասիրական աշխատանքներուն՝ յիշեցուց թէ ինչպիսի ջնջին գումարներով եւ օգնութեամբ մարդիկ իրենց համեստ լուծման ներդրած էին աղէտի փրկութեան աշխատանքներուն:

Ան ըսաւ թէ հայութիւնը մարմինի ազգ չէ, այլ հոգիի, մարմինը կրցան սպաննել, բայց հոգին՝ ոչ: Ան աւելցուց ըսելով, որ հայութիւնը չի մահանար ֆիզիքական ոչնչացումով եւ կոտորածով, այլ՝ ներքին ցեցեր կրնան վտանգել հայութեան յաւիտենական գոյութիւնը: Ան կոչ ընելով գաղութի անդամներուն՝ հրաւիրեց զանոնք առաւել համախմբուելու եկեղեցւոյ եւ ազգային կառույցներու շուրջ:

Նիկոսիայի Ն.Ս.Մ.Մ.-ի «Ծիածան» պատանեկան երգչախումբը

դը վերջինը չէր, այլ պատահեցան ուրիշ աղէտներ մինչեւ որ հայութեան դատարկութեան Արեւմտեան Հայաստանն ու Կիլիկիան: Ապա, «Ատանայի Ողբը» սյուզաթաթալ եւ սրտառուչ երգը մեկնաբանեց Նայիրի Քեփիցի: Հանդիսութեան վերջին խօս-

իր խօսքի աւարտին, սրբազան հայրը Կիպրոսի թեմին կողմէ յուշանուէրով մը պատուեց Լիբանանի պետական երեսփոխան ընկ. տղթթ. Եղիկ ձէրէճեանը: Ապա, սրբազան հայրը «Պահպանիչ»-ով փակեց օրուան պատկառելի հանդիսութիւնը: Թ.Ղ.ԱԿԻՑ

Advertisement for 'Armenian Women's Journey' conference. Includes logo 'Hye Geen AGBU', title 'The Status of Armenian Communities Living in the United States: Armenian Women's Journey', date 'Saturday, April 18, 2009', location 'California State University Los Angeles', and contact information.

ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ՀԲԸՄ-Ի ՀԱՐԱԻԱՅԻՆ ԳԱԼԻՖՈՐՆԻՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՀՐԱԻԲՐՈՎ՝ ՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԲՈԼՈՐ ՄԻԱԴՈՐՆԵՐՈՒ ԸՆԹՐԻՔ-ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Ուրբաթ, Ապրիլ 3-ի երեկոյեան մարզաշատ էր ՀԲԸՄ-ի փաստատիրայի Ալեք Մանուկեան Կեդրոնը: Մարզադահլիճը զրաւած էին աւելի քան երեք տասնեակ բոլորաձեւ սեղաններ, որոնց շուրջ շուտով պիտի գար բազմելու միութենական կամաւորներու բանակ մը, որու »զինուորները«, իրենց կարճ թէ երկար կենսագրութիւնը կապած են Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան բազմաճիւղ գործունէութեան հետ:

Արդարեւ, Հարաւային Գալիֆորնիոյ Շրջանակային նոր Յանձնաժողովը, հաւատարիմ մնալով աւանդույթին, հրաւիրած էր իր գործօն անդամաշարքը, բոլոր ենթադասնախումբերն ու մարզական, լիստերական, մշակութային, երիտասարդական, դպրոցական-կրթական, համալսարանական, սկստական, տիկնանց, գրասենեկային թէ այլ բոլոր-բոլոր մարմինները, Ասպետները, նախկին պատասխանատուներ, որոնց հաւաքը մէկ երդիքի տակ, կու գար անգամ մը եւս հաստատելու Բարեգործականի նշանաբանը, թէ՛ Զօրութիւնը միութեան մէջ է: Սրահը ընդունած էր տօնական տարագ, իսկ մինչ միութենականներ կը ժամանէին, հայկական տոհմիկ կենդանի երաժշտութեամբ աւելի եւս կը քաղցրանար մթնոլորտը:

Շատ աւելի հպարտ կը զգանք ամէն անգամ, երբ նման հաւաքօթիներու ընթացքին նոր դէմքեր կը տեսնենք, նոր անուններ, որոնք բնականաբար պիտի բերեն նոր ոյժ ու նոր որակ մեր սիրելի Միութեան: Այդ երեկոյ կային նոր դէմքեր. բան մը, որ յոյս ներշնչեց, թէ ՀԲԸՄ-ը արթուն պահակն է մեր ժողովուրդին կարիքներուն: Այսօր, երբ տնտեսական ընկրկումը կը կրծէ շարք մը տնտեսապէս հսկայ կառուցներ, ՀԲԸՄ-ը վճռած է ամէն գնով ոտքի պահելու իր կառուցները, մասնաւորելով՝ դպրոցը:

Յայտագիրին պաշտօնական առաջին մասով՝ ՀԲԸՄ-ՀԵԼ-ի Սան Ֆրանսիսկո Հովիտի մասնաճիւղի սկստանքը կատարեցին դրօշակի արարողութիւն: Հայաստանի, ԱՄՆ-ի եւ ՀԲԸՄ-ի քայլերգներու ունկնդրութեան հետք, ՀԵԼ-ի քայլերգը երգեցին արի-արեւունը: Սրահ գտնուող ՀԵԼ-ի նախկին թէ ներկայ սկստանքներ, մտովին թէ բարձրաձայն միացան քայլերգին՝ ապրելով անցելայու զարգացման պահերը: Ճաշօրհնէքը կատարեց Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդական Տեղապահ՝ Հոգ. Հայր Տաճատ Մ. Վրդ. Եսարտմեան:

Հանդիսավար եւ Շրջ. Յանձնաժողովի նոր անդամներէն Պրն. Վահէ Զարիսկեան բացման խօսքին մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց ներկայութեան համար, եւ ողջունեց ներկայութիւնը ՀԲԸՄ-ի Հարաւային Գալիֆորնիոյ Շրջ. Յանձնաժողովի նորանշանակ ատենապետ Տէր եւ Տիկ. Պերճ Շահագեաններու: Ապա, բեմ հրաւիրեց ՀԲԸՄ Մանուկեան-Տեմիրճեան Վարժարանի իններորդ կարգի աշակերտներ՝ Կէրի Մարգարեանն ու Տիլյայա Շահագեանը, որոնք անգլերէն լեզուով եւ բացառիկ առգանութեամբ, ամփոփ գիծերու մէջ ներկայացուցին ՀԲԸՄ-ի դերն ու գործունէութիւնը: Հանդիսավարին հրաւիրով, բեմ յառա-

ջացաւ Տիկ. Հերմինէ Ճանոյեան: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց նորանշանակ ատենապետին, որ իրեն վստահած է Յատուկ Միջոցառումներու այդ նոր յանձնախումբին ատենապետութիւնը, որոնց պարտականութիւնը պիտի ըլլայ թե ու թիկունք կանգնիլ Շրջանակային Յանձնաժողովի գործունէութիւններուն: Տիկ. Ճանոյեան ուրախութեամբ եւ հպարտութեամբ նշեց բոլոր անդամուհիներուն անունները, որոնք հրաւիրուեցան բեմահարթակ, եւ կարեւորեց սերնդափոխութեան անհրաժեշտութիւնը աշխատանքի յաջողութեան մէջ. բան մը, որուն արդիւնքն է երիտասարդուհիներով համալրուած այս կազմը:

Հանդիսավար Պրն. Զարիսկեանի լուրջ ու անթերի աշխատանքը արժանի է գովեստի: Ան, օրուան պատշաճ իր խօսքին մէջ, անդրադարձաւ ՀԲԸՄ-ի վերջին երկու-երեք տարիներու գործունէութեան՝ Հայաստանի թէ Սփիւռքի տարածքին: Անշուշտ, այսօր պատեհ չէ նշել գործունէութեան այդ լայնածիր դաշտը, սակայն, երբ այդ դաշտը ծիլ ու ծաղիկ կու տայ, հոն է միխթարանքը, աշխատանքին վարձատրութիւնը: Եւ այսպէս, Պրն. Զարիսկեան մէկ առ մէկ յիշեց ներկայութիւնը միութենական բոլոր միաւորներուն, իրենց ատենապետներով, իսկ դպրոցները՝ իրենց տնօրէններով: Ուժիցուցաբերութիւն մը չէր այդ, բնաւ, այլ ընդհակառակը՝ կարողակաւութիւն մը, որուն ծանօթ ըլլալուն մէջ մենք՝ որպէս միութենական եւ թէ մեր շուրջը գտնուող Հարաւային Գալիֆորնիոյ նման հսկայ շրջանի մը հարիւր հազարաւոր հայութիւնը:

Երբ ՀԲԸՄ-ի նախկին թէ ներկայ դեկավար դէմքերէն Պրն. Ենովք Պալիքեանը բեմ կը հրաւիրէր, հանդիսավարը դիպուկ շեշտով մը ըսաւ. »ՀԲԸՄ-ի Փաստտիրայի կեդրոնի պահպան հրեշտակը«: Ծանօթ ազգայինն ու միութենականը իր ամփոփ սակայն կուռ խօսքին մէջ նախ շնորհաւորեց նոր կազմը, ապա կարեւորեց ՀԲԸՄ-ի հայպահպան դերը եւ շեշտեց ջանքերիտասարդութեան փոխանցելու նուիրական մեծութիւնը, գործը շարունակուած տեսնելու հաճելի բաւականութեամբ: Յաջորդ խօսքը կը պատկանէր ՀԲԸՄ-ի Կեդրոնական Վարչական Ժողովի Գալիֆորնիոյ միակ ներկայացուցիչ Պրն. Սինան Սինանեանին: Ան նոյնպէս շնորհաւորեց նորակազմ յանձնաժողովը գլխաւորութեամբ հայրենասէր, եկեղեցասէր ու բարերար Պրն. Պերճ Շահագեանի, մաղթելով ամենայն բարիք: Սինանեան արժեւորեց նաեւ իւրաքանչիւր միութենականի նուիրումը, որուն որպէս ապացոյց նշեց մեծաթիւ ներկայութիւնը:

Ժամը հասած էր լսելու նորանշանակ յանձնաժողովի ատենապետ Պրն. Պերճ Շահագեանի խօսքը: Ան նոր անուն մըն է շրջանակէն ներս, սակայն անծանօթ մը չէ: Հայաստանեայց եկեղեցիէն ներս բերած իր ծառայութիւններով, բարերարութիւններով թէ այլապէս, յարգուած անուն մըն է հայ համայնքէն ներս: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց բոլորին իրենց ներկայութեան համար, շնորհակալու-

ԿԼԵՆՏԵՅԼ ՔԱԼԸՃ, ԿԱՐՖԻԼՏ ԿԵԴՐՈՆ ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒԻ ԴԱՍԸՆԹԱՅՔ

Կլենտէյլ Քալըճի Հանրային Ծառայութիւնների Ուսուցման Կեդրոնը (Glendale College's Community Services Education Program) իր գարնանային շրջանում մատուցող դասերի շարքում ներառել է նաեւ հայոց լեզու: Դասընթացը սկսուելու է Մայիսի 2ին եւ տեւելու է վեց շաբաթ՝ մինչեւ Յունիսի 6ը: Դասընթացը տեղի կ'ունենայ իւրաքանչիւր Շաբաթ առաւօտեան ժամը 9-11ը, Կարֆիլտ Կեդրոնում, որը գտնուում է 1122 East Garfield Avenue, Glendale հասցեով:

Այս դասընթացին մասնակցելով՝ տեսալուրական միջոցների օգտագործմամբ, դուք կը սովորէք ժամանակակից հայերէն խօսել, գրել ու կարդալ,

ինչպէս նաեւ կը ծանօթանաք հայ հարուստ մշակույթի եւ Հայաստանի հետ: Դասընթացի գինը վեց շաբաթուայ համար միայն 85 տոլար է:

Դասախօսն է Օննիկ Հայրապետեանը, որն ունի հայոց լեզուի ու գրականութեան BA, ընդհանուր Լեզուաբանութեան MA եւ Կրթութեան ու Հանրային Ծառայութեան Ph.D տիտղոսները, եւ իր մայրենի լեզուն դասաւանդելու աւելի քան 35 տարուայ փորձառութիւն:

Յաւելեալ տեղեկութիւնների եւ արձանագրուելու համար հեռախօսել (818) 240-1000 ներքին՝ 5015 համարով կամ այցելել մեր կայքէջը www.glendale.edu/cse:

Թիւն յայտնեց Սրբազան Առաջնորդ Հօր, որ իր շքախումբով ներկայ էր այդ երեկոյ եւ վստահեցուց Եկեղեցի-ՀԲԸՄ սերտ կապերու շարունակումը ի շահ հայ ժողովուրդին եւ հայրենիքին: Արագ անդրադարձով մը, ան յիշեց հայոց վերածնունդը Յեղասպանութենէն, 21-րդ դարու մարտահրաշխանքը ՀԲԸՄ-ին եւ նոր Շրջանակային Յանձնաժողովին, հայ համայնքին կարիքներուն համարելու մղումը կարեւորեց վարչական ներկայ կառուցի ընդլայնումով, որուն յաջողութեան կրնանք հասնիլ ներկայներէն ամէն մէկուն ներդրումով, ըսաւ ան: Պրն. Շահագեան շեշտեց Պօղոս Նուպար Փաշայի տեսիլքը, Ալեք Մանուկեանի բարերարութիւնը եւ իր խօսքը փակեց ներկայ նախագահ Պերճ Սեդրակեանին եւ Կեդրոնի անդամ Սինան Սինանեանին փոխանցելով իր շնորհակալու-

թիւնները, որոնք նեցուկ եղան եւ վստահութիւն ներշնչեցին, ստանձնելու համար ատենապետի ներկայ պաշտօնը:

Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ Գերաշնորհ Տէր Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեան հրաւիրուելով բարձրախօսին մօտ, շնորհաւորելով Պրն. Պերճ Շահագեանին ու վարչական կազմը, յաջողութիւն մաղթեց Շրջանակային Յանձնաժողովին իրենց առաքելութեան մէջ եւ Եկեղեցի-ՀԲԸՄ առողջ գործակցութեան շարունակումին մէջ տեսալաջողութիւններու նոր շարք մը: Մէկը միւսով աւելի եւս ամրանալով՝ հաւատք ու բարեսիրութիւն կազմած են ու կը կազմեն տարագիր հայուն ողնաշարը, որպէս քրիստո-

Շարք էջ 18

Հ.Բ.Ը.Մ. ԱՐՄԱՆԱԶԳ ԹԱՏԵՐԱՆՈՒՄԸ

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԺՈՂՈՎՈՐԳԻ ԲՈՒԹՆ ՓԱՓԱՔԻՆ ՎՐԱՅ
ԵՐԿՈՒ ՅԱԿԵԼԵԱԼ ՆԵՐՄԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐ

ՀԱՅՐԱՍՈՒՎԷ

Կապակերպութիւն 2 արարով
Հեղինակ՝ ՌԷՅ ԳՈՒՆԻ
Բեմադրիչ՝ ԳՐԻԳՈՐ ՍԱԹԱՄԵԱՆ

Շաբաթ, Մայիս 9, 2009, Ժամը 8:00-ից
Կիրակի, Մայիս 10, 2009, Ժամը 6:00-ից

Հ.Բ.Ը.Մ. ՄԵՆՈՒԿԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻ ՄԵՆՈՒԿԵԱՆ ԼԱՄԲԱՐ
2495 E. MOUNTAIN STREET, PASADENA

Տոմսերը Կարելի է Ստանալ
Հ.Բ.Ը.Մ. Գրասենեակ 626-794-7942

ԸՆԴՆԱԳՐՈՅՑ

ԸՆԿՈՒՄՆԻ ԶՈՒԳԱՆՆԵՐ

(ԸՆԴՆԱԳՐՈՅՑ ԸՊՍ ՆԱԽԱԳԱՇ ԼԵՒՈՆ ԱՆԱՆԵԱՆԻ ԸՏՏ)

ՀԱՐՑԱԳՐՈՅՑՆԵՐ ՎԱՐՆԵՑ ՎՐԷԺ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ «ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐՐՈ» (Կարգ մը յայտաւաճումներով)

- Պարոն Անանեան, հին մի խօսք կայ՝ թէ ուզում ես սուտդ ճշմարտութեան տեղ անցնի, այն շատ բացայայտ ու աներես պիտի լինի: Այս իմաստութեան քարոզի- ներն ամբողջ մի տարի սասանում էին Նկարիչների Միութեան հիմքերը: Նոյնը կատարում է Գրողների Միութեան շուրջ:

- Ժամանակին «Գրական թերթում» մի յօդուածով հանդէս եկայ, կոչուած էր «Պիւճուսեան յաղթանակ»: Գլխաւորապէս մտաւորականներից ձեւաւորուած իշխանութիւնները մի իսկական խաչակրաց արշաւանք էին սկսել մտաւորականութեան դէմ: Եւ սա էր նրանց Պիւճուսեան յաղթանակը: Ինչ-որ քամահարանքի միջավայր ձեւաւորուեց հայ մտաւորականութեան շուրջ... Մեր գոչքն էլ վաճառուեց, «Նորք» գրատունը, համաբուժարանը, քայքայուեց գրական ֆոնդը: Այս ամէնի վերաբերեալ այսօր աղմուկ բարձրացնողները մոռանում են իրենց իսկ պատասխանատուութիւնը, ասես զառամախտով են տառապում:

2001ին ընտրուեցի ՀԳՄ նախագահ, դժուար էր պատկերացնել, թէ ինչ մթնոլորտ էր տիրում Միութիւնում: Ա. Ափինեանն անգամ դատական գործ էր յարուցել Հրանդ Մաթեոսեանի դէմ:

- Այսի՞նք...

- Իբրեւ թէ Մաթեոսեանը թուլացրել էր Ափինեանի մեքենայի անիւների պտուտակները, որ Ափինեանը վրարի ենթարկուի, զոհուի: Կարծես Մաթեոսեանն այլ հոգս ու խնդիր չունէր:

- Գրական ընդդիմադիրների խմբում գլխաւորապէս գրականութեան հետ մշտնջուտ առնչութիւն ունեցող մարդիկ են: Ու զարմացում է հիանալի բանաստեղծ Ռ. Դաւոյեանի մանակցութիւնը այս արշաւին:

- Ի դէպ, Ռ. Դաւոյեանի նախագահութեան օրօք յատուկ յանձնաժողով էր ստեղծուել լուսահոգի ժիրայր Աւետիսեանի գլխաւորութեամբ: Ստուարածաւալ մի գեկուցագիր էր կազմուել, որով Դաւոյեանին մեղադրում էին հնարաւոր եւ անհնար մեղքերում:

Երբ 1996ին ՀԳՄ համագու-

մարում գրողները հարց բարձրացրին Վ. Միրազեղեանի առջեւ, թէ ինչու արածների համար Դաւոյեանը չի պատժոււմ, Միրազեղեանը պատասխանեց. «Հիմա ո՞ր մի լափողին ենք պատժում, որ նրան պատժենք»: Այժմ վերջինս որպէս բարենորոգիչ է հանդէս գալիս: Ի հարկէ, Ռազմիկ Դաւոյեանը տաղանդաւոր բանաստեղծ է, ու մեր միջեւ երբեք անձնական խնդիր չի ծագել: Եւ կայ հետաքրքիր մի յուշ մեր երիտասարդ տարիներից:

«Եթէ մի փաստ անգամ ունենային, վաղուց էին ինկուրզիցիալի խարոյկի վրայ ինձ այրել» - Յետաքրքիր է, քանզի երբեմն թւում է, թէ ինչ-որ պատմութիւն կայ ձեր միջեւ:

- Խորհրդային տարիներին «Մանկավարժ» թերթի խմբագիրն էի: Հանդիպեցի Ռազմիկին: Նա թէ՛ «Գիտես, մի բանաստեղծութիւն ունեմ, Գրալ Լիտը (Գրականութեան Գլխաւոր Վարչութիւն - «Մասիս») արգելում է, գուցէ մի բան անե՞ս»:

Բանաստեղծութեան մէջ մի տող կար, որն անընդունելի էր Գրալ Լիտի հայեացքով: «Մանկավարժը» բազմատիրութեան էր, գրաքննուած էր չորս համարը մէկ՝ ամիսն ամիսփելով: Բանաստեղծութիւնը տպագրուեց, ինձ էլ այս, նաեւ մի քանի «ըմբոստ» հրատարակումների մեղադրանքով կուսկոմիտեան հեռացրեց աշխատանքից: Սա է պատմութիւնը...

Ինչ վերաբերում է նորօրեայ մեղադրանքներին, եթէ մի փաստ անգամ ունենային, վաղուց էին ինկուրզիցիալի խարոյկի վրայ ինձ այրել:

Կարծում եմ, որ Ափինեանի սկսած աղանդաւորական այս շարժումը թափ է առնում հենց Դաւոյեանի հեղինակութեամբ: Այսօր Դաւոյեանը յայտարարում է, թէ իմ դէմ ոչինչ չունի, ցանկանում է բարեփոխել Գրողների Միութիւնն իբրեւ կառույց:

Երբ Ափինեանը վարչութեան նիստում հեռացուեց Միութիւնից, գանգահարեց ու առաջարկեց ինձ մի հեռացրէք, ես կ'ասեմ թէ ով է այս ամէնի թիկունքին կանգնած: Բոլորս էլ գիտենք, թէ ով է հրահրիչը, բայց դա թողնենք իր խղճին:

- Դաւոյեանին փոխարինեց Զրանտ Մաթեոսեանը, որը թոյլ էր որպէս վարչարար: Բայց նա հզօր

արձակ թողեց մեզ, ու կարիք էլ չկար, որ վարչարար լինէր: Այսպիսով, Գրողների Միութեան ղեկավար կազմում դեմ առ դեմ կանգնեցին հզօր արձակագիր Մաթեոսեանը եւ վարչարար Ափինեանը:

- Հրանտի արձակին, անկասկած, դարաշրջան է մեր գրականութեան մէջ: Ամենակարեւորը՝ ձեւաւորուեց մաթեոսեանական գրական հրաշալի դպրոցը: Ինչեւէ, զարմանալի է առհասարակ Ափինեանի մոտաքը Գրողների տուն: Գուցէ դեր խաղաց անուանի գրականագէտ էդ. Զըրբաշեանի հեղինակութիւնը...

- Ընդդիմադիր խումբը յիշատակում է ԶԳՄ-ից օտարուած մի քանի ճանաչուած անուն: Այս թւում եւ իր անախադէպ գրական յետազօծը կերտող Լեւոն Խեչոյեանի անունը:

- Անկեղծ ասած, Միութեան 350 անդամից որեւէ մէկի դիրքորոշումը չէմ հետաքրքրուել: Լ. Խեչոյեանն իր սակիքն ասում է հրապարակաւ եւ կարիք չունի միջնորդների: Նա զբաղուած է շատ կարեւոր գործով. իր ծաւալուն վէպն է գրում եւ, վատահեմ, նման շահարկումներով հետաքրքրուելու ժամանակ չունի:

- Բնական է, մինչեւ մեր գրոյցը հանդիպել եմ մի քանի գրողի հետ: Յուսահատ եւ զայրացած այս հրահրուող խառնաշփոթի՞ միաբերան յայտնում էին, թէ Արարիկը գանգահարում է իրենց եւ առաջարկում բաւական բարձր աշխատավարձով զբաղեցնել «Նոր Դարի» խմբագրի պաշտօնը:

- Այնուամենայնիւ, Դրամբեաններին յաջողուել է որոշակիօրէն ապակողմնորոշել հասարակական կարծիքը, իսկ Միութիւնները գրեթէ անպաշտպան են: Քանզի ստեղծագործական միութիւնների մասին օրէնքի նախագիծը ուղիղ հինգ տարի ննջում է Աժ-ում:

- Ստեղծագործական միութիւնների ղեկավարներով բազմիցս մշակել ենք օրէնքի նախագիծը, քննարկումներ անցկացրել...

Ի վերջոյ, արեւմտեան առաջաւոր երկրներում էլ գրական միութիւնները գործում են վաղուց եւ պաշտպանուած են համապատասխան օրէնքով: Օրերս կարեւոր հանդիպում ենք ունեցել Աժ-ում, Արմէն Աշոտեանի հետ: Խորապէս է գիտակցում խնդիրը: Հանդիպել ենք նաեւ երկրի վարչապետին: Ի պատիւ նրա, պէտք է ասեմ, որ նոյնպէս հիանալի պատկերացում է իրողութիւնը եւ պատ-

րաստ է ամենայն աջակցութեան: Բանակցութիւնների արդիւնքում, առաջիկայ գարնանը օրէնքի նախագիծը կը ներկայացուի խորհրդարանի դատին:

«Գրական թերթը պէտք է դառնայ գրական կեանքի զանգահարը»

- Ինձ զարմացնում է՝ ինչո՞ւ է Յովհաննէս Գրիգորեանի ցման փայլուն գրող ու հրապարակախօսը մի հարթութեան մէջ կանգնում Արարի Ափինեանի հետ եւ ժխտում նրա անհեթեթ մեղադրանքները: Կամ ինչի՞ց ելնելով է իր ուրոյն գրական աշխարհն ունեցող Զրաչոն (Զրաչեայ Մաթեոսեան - «Մասիս») բանավիճում, երբ բանավեճի առարկայ գոյութիւն չունի:

- Համաձայն եմ: Պէտք է անտեսել դրամբեանից մի քանի անհիմար մեղադրանքները: Լուրջութեամբ մշակութային ծրագիր է վարում Ափինեանը եւ գրուցակիցների կոկորդից կառուած՝ փորձում հերթական անգամ ԳՄ-ի հետ հաշուեյարդար տեսնել: Եթէ գրոյցն անգամ ընթանում է համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամի շուրջ, ապա մեղաւորը դարձեալ նա է՝ Լեւոն Անանեանը: Սա արդէն հոգեզարուութեան ախտանիշ է:

- Պատճառը, թերեւս այն է, որ «Գրական թերթը» վաղուց կորցրել է լայն հասարակական ամպիոնը:

- Հարցը լրջօրէն է քննարկուում: «Գրական թերթի» ե՛ւ ծաւալը պիտի մեծանայ, ե՛ւ տպագրանակը աճի: Թերթը պիտի դառնայ մեր գրական կեանքի զանգահարը:

- Վերադառնանք Գրողների Միութիւն:

- Մեր ուժերով անցանք Համահայկական գրական հիմնադրամի ստեղծմանը: Աջակցեցին ե՛ւ Անդրանիկ Մարգարեանը ե՛ւ Արմէն Խաչատրեանը: Հեռուստամարտնը կազմակերպեցինք, հիմնադրամը կայացաւ: Ի դէպ, նախագահական նստավայրից մէկ լուծման անգամ չփոխանցուեց:

Նախատեսում ենք գրախա-

նութ կառուցել մեր տարածքում: Խորագրի աւանդական վերջին հարցին պատասխանէք: Ի՞նչ երկու անկասելի հրամանագիր կը ստորագրէք, եթէ երկու օրով լինէինք երկրի նախագահը:

- Նախ կ'ապահովէի երեխաների առողջ մանկութիւնը եւ ծերերի բարեկեցիկ ապրելակերպը, որ վերջիններս անխռով հեռանան այս աշխարհից եւ... երկրում կը թողնէի երկու կուսակցութիւն:

MEZZA NIGHT

Կազմակերպութեամբ՝ Ս.Գ.Հ.Կ. ՓԱՐԱՄԱԶ ՄԱՍՆԱԺԻԻՂԻ

Երեկոն կը խանդավառէ սիրուած երգիչ՝ Հրաչ Պօղարեան եւ իր նուագախումբը

Շաբաթ, Ապրիլ 18, 2009, երեկոյեան ժամը 8:00-էն սկսեալ Հ.Մ.Մ.-ի «Կարօ Սողանալեան» սրահին մէջ 1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA

Մուտքի նուէր՝ \$25.00

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«ՅՈՐՁԱՆՈՒՏԸ» - ՍՏՓԱՆ ԱԼԱՋԱՋԵԱՆ

ՆՈՐ ԿԵԱՆՔ ՍՏԵՆԱՇԱՐ ԹԻԻ 41, ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍ 2009

Տ. Ա. ՎԱՆԱՏՈՒՐ

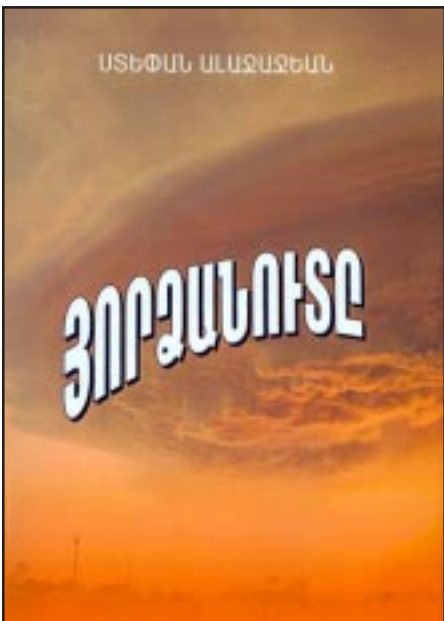
Շնորհակալութեամբ ստացանք տաղանդաշատ գրող Ստեփան Ալաջաջեանի «Յորձանուտը» յուշագրական վէպը, որ լոյս ընծայուած է «Նոր Կեանք» Մատենաշար թիւ 41 համարով, 2009-ին, Լոս Անճելըս, Հայկալի Ամերիկեան Գոլֆֆէն հեղինակին կրտսեր ընկերոջն ու անոր կնոջը՝ Կարպիս եւ Շաքէ Պալլըզճեաններու գնահատելի մեկենասութեամբ:

Վաստակաշատ գրող եւ համաեւրոպական գրողներու PEN ակումբին անդամ եւ աւելի քան 24 գիրքերու տաղանդաւոր հեղինակ, (վեցը թարգմանուած օտար լեզուներու), Ստեփան Ալաջաջեան արժանացած է Հայաստանի հանրապետութեան Մշակութի վաստակաւոր գործիչի կոչման, Աշխատանքային գերագանցութեան կրօնաշնորհ, «Պատուոյ նշան» եւ «Ժողովուրդներու բարեկամութեան» շքանշաններուն՝ իր յառաջացած տարիքին, վերադառնալով 180 էջերէ բաղկացող ներկայ «Յորձանուտը» անունը կրող նոր հրատարակութեամբ կ'իջնէ հրապարակ:

Ստեփան Ալաջաջեան, իր ներկայ յուշագրական վէպի լոյս ընծայման շարժառիթի մասին խտացեալ բացատրութիւնը կու տայ հետեւեալ երեք սողերու մէջ երբ կը գրէ. «Անբարոյութիւնն ու անիրաւութիւնն է լուռ մնալ այն մասին, թէ ինչ անցաւ-դարձաւ մեր ժողովրդի վրայով եւ 1915-1923 թուականներին, եւ կոմունիստները իշխանութեան տարիներին»:

Սկսելով կոմունիստական ժամանակաշրջանի որոշ մէկ հատուածի Մոսկովայի մէջ շրջան մը «պապանձուած լեզուներուն» բացուելուն առիթ տուած «Վախճանականք» էն միջեւ Զեխոսլաւաքիոյ դէմ կատարուած Պրեժնեկեան - յանուն ժողովրդավարութեան - գինական արշաւանքը, իս. միութեան վարչակարգը բարեփոխելու հեռանկարներով հրապարակ իջած Սախարով, եւ «պապից աւելի պապական» դարձած հայերու պարզած գաղափարական հայափնաս դրսեւորումները, (այդ փոքրիկ ժողովուրդից որքան շատ մարդ աքսորեցին 37-ին եւ 49 -ին) որոնք լուրջ, այլապէս ցնցիչ մտորումներ ունենալու պատճառներ կը դառնան Ստեփան Ալաջաջեանին համար:

«Յորձանուտը»-ի էջերուն մէջ՝ իրենց խոհերով, երազներով, շատ

յաճախ իրենց մարդկային բնագոյներով, տկարութիւններով եւ ժխտական արարքներով ներկայութիւն են մեր գրողներէն շատեր:

Հոն տեղ են գտած Գուրգէն Մահարիի «Այրուող Ագգեսաններ» վէպը հրապարակէն դուրս քաշելու եւ Պարոյր Սեւակի «Եղիցի Լոյս»-ի հրատարակումը մերժող ցաւալի մանրամասնութիւններ, յաջորդական գլուխներով:

Շահագրգռութեամբ կ'ընթերցուին մեր հայ մտաւորականութեան երեւելիներուն՝ Սերո խանգատեանի, Նայիրի Չարեանի, Սիլվա Կապուտիկեանի, Օտեանի եւ Շանթի, Վահրամ Ալազանի, Գէորգ Էմիինի, Հրաչեայ Քոչարի եւ անոր «Նահապետը» վիպակի, Հրանդ Սամուէլի եւ Չարէճ Որբունիի հետ իր ունեցած անձնական շփումներուն մասին:

Ստեփան Ալաջաջեան փորձառաբար հոգեբանական շատ մը հետեւութիւններ կը հանէ, որոնք մտածել կու տան ընթերցողը հայ ազգի հոգեմտաւոր առաջնորդութիւնը ստանձնած հայ մտաւորաններու մասին: Օրինակ, «Փառամոլութիւնն է նախանձ ծնում, նախանձը՝ չարիք»: «Քինախնդիր են դառնում փառամոլները, որոնք ոչ ներքէ գիտեն, ոչ ներողութիւն ինդրել»: «Ի՞նչ անուն տալ շքանշան ու մրցանակ ստանալու հիւանդութեան»:

Այս բոլորէն ետք, Պարոյր Սեւակի շտեմալ «Եղիցի Լոյս»-ի հրատարակութիւնը:

Իրենց առօրեայ կեանքին մէջ, հայազգի տաղանդաշատ գրողներու հետ հանդիպելու ջերմ անկիւն մըն է Ալաջաջեանի «Յորձանուտը», ուր տիրական են անկեղծութիւնն ու մարդկայնութիւնը:

ԳՈՂԱՐ ՍԱՐԴՆՐԵԱՆ «ԱԶԳ»

Վերջերս լոյս տեսաւ «Ինքնագիր» գրական հանդէսի 5-րդ համարը: Պէտք է խոստովանել, որ հանդէսի իւրաքանչիւր համար թարմութիւն է մեր գրական-մշակութային կեանքում: Երեւոյթները դիտուած են նոր տեսանկիւնից, անկաշկանդ հայեացքով: Իսկ այս համարն առանձնապատու էր առաւել, քանզի գրական բացառապատմը վերաբերում էր մեր մեծին՝ Եղիշ Չարենցին:

Առաջին անգամ մեր երկրում ներկայացուած են Չարենցի այն բանաստեղծութիւնները, որոնք գրուած են ոչ աւանդական սեռական կողմնորոշման ելակէտից:

Դժուար է այս թեմային մօտենալ մեր իրականութեան մէջ: Բայց որքանո՞վ է նախընտրելի ծածուկ պահելը: Անշուշտ հայ ընթերցողը, կամ մեր քաղաքացին գուցէ մի պահ սարսուաց՝ տեղեկանալով, որ իր կուռքն էլ է հակում ունեցել իր կողմից մերժելիին ու արգահատելիին:

Բայց նա պարտաւոր է իմանալ եւ կարգալ այդ բանաստեղծութիւնները, որովհետեւ նրանց մէջ էլ է խօսում ինքը՝ Չարենցը:

Ինչպէս յայտնուեցին Չարենցի այս գործերը «Ինքնագիրը» թարգմանաբար տպագրել է Հարվըրտի համալսարանի պրոֆեսոր Ճէյմս Ռ. Ռասելը «Եղիշ Չարենցի անտիպ բանաստեղծութիւնների արխիւից» յօդուածը, որը լոյս է տեսել ԱՄՆ-ում 2004 թուականին եւ ամփոփուել «Հայագիտութիւն եւ իրանագիտութիւն» ժողովածուի մէջ:

Հեղինակն ինքն է ներկայացնում, թէ դրանք ինչպէս են յայտնուել իր ձեռքում: Չբարեկալութիւնից մի քանի ամիս առաջ Չարենցն այդ բանաստեղծութիւնների ձեռագրերը յանձնում է իր երիտասարդ բարեկամին՝ Գէորգ Էմիինին ի պահպանութիւն: Եւ ուղեկից գրութիւն՝ թղթի մի կտորի վրայ. դրանք ոչ մի դէպքում չօչնչացնել: Անգամ աւելացնում է. «լաւ է յանձնել ուր լինի, անգամ իմ կեանքի օրով՝ իմանալով, որ սրանք ինձ կը կորցնեն, քան ոչնչացնել»:

1998 թուականին Ճէյմս Ռ. Ռասելն այցելում է Հայաստան, հիւրընկալուած էմիինի որդուն՝ Արտաշէս Էմիինին, վերջինս էլ նրան է տրամադրում բանաստեղծի արխիւային նիւթերի լուսապատճէնը: Տանելով ԱՄՆ, նա հրապարակում է դրանք՝ գուզահեռ ներկայացնում, թէ երբ են Չարենցի մօտ ի յայտ

գալիս համասեռամոլութեան յատկանիշները, երբ եւ ինչ պայմաններում է գրել այս բանաստեղծութիւնները: Հիմնականում էրոտիկ բնույթի այդ գործերը ստորագրուած են 1936 եւ 1937 թուականներին: «Ինքնագիրը» տպագրել է դրանք, թուով 11 բանաստեղծութիւն:

Այնտեղ նոյն Չարենցն է՝ էմոցիոնալ, գերզգայուն, սակայն էրոտիկ եւ սեքսուալ նոր հակումների արտայայտութեամբ:

Հաւատը որպէս ճանապարհի աւարտ չենք կարող չիտօսել նաեւ Ճէյմս Ռ. Ռասելի յաջորդ յօդուածի մասին, որը կրկին «Ինքնագիր»-ի էջերում է: Այն, ըստ էութեան, նախորդի թեմատիկ շարունակութիւնն է, ուր բանաստեղծի այս հակումներն ու լայնացքները հեղինակը քննում է այլ լոյսի տակ: Դրանք ձեռք են բերում այլ արժէք, եւ ստանում բովանդակային լրացուցիչ հագեցուածութիւն: Յօդուածը վերնագրուած է «Չարենցը՝ մարգարէ»:

Յօդուածն ըստ էութեան լուրջ ուսումնասիրութիւնն է: Այն վերաբերում է բանաստեղծի կեանքի վերջին տարիներին: Յիշենք իրավիճակը. երկրում մոլեգնում էին ստալինեան բռնութիւնները: Արդէն մէկ տարի բանաստեղծը գտնուած էր տնային կայանքի տակ, եւ ամէն օր սպասում էր, որ «գալու են» իր հետեւից: Նա սպրում էր անվերջանալի մղձաւանջի մէջ: Մղձաւանջը յատկապէս խորանում էր գիշերները. բանաստեղծն ընկնում էր տրանսի մէջ, վերանում էր իրականութիւնից, ժամանակը կանգ էր առնում, անհետանում էր տարածութիւնը:

Չարենցի մօտ հաւատն ու սեռական ապրումները միախառնուած են: Ծայրայեղ անյուս իրավիճակներում նրան այլ բան չի մնում, քան քայլել դէպի հաւատը: Այդ ճանապարհը նա անցնում է վախճանորոշ, կասկածելով, սայթաքելով, հետհետ նայելով:

Հակասական են հաւատի հետ կապուած ապրումները, ընթանում է ներքին դաժան պայքար, բայց նրան այլ բան չի մնում, նա դատապարտուած է խարխալը գցել հաւատքի դաշտում: Ահա 1936 թ. Հոկտեմբերի 25-ին գրած «Վերջին աղօթք» բանաստեղծութեան վերջին հատուածը.

Բայց ես դիմում եմ քեզ, ինչպէս յաճախ/Անապատում՝ անեղ սամուներին ժամին՝/Քարաւանի տէրերն արնաշաղախ, /Թողած այնքան ուշիմ ու խորամիտ/Փորձառութիւնն իրենց՝ լոկ ուղտերի դեղին/Բնագրին են կառուցում եւ գտնում ուղի...

ԳՐԱԽՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆ
Ապգային, ժողովրդական, դասական երգերի անվուգական կապարող, հայրենի երգիչ
ՀԱՍԼԷԹ ԳԵՈՐԳԵԱՆԻ
և իր 8 հոգիէ բաղկացած նուագախմբի,
համերգները փեղի պիպի ունենան Կլէնպէյլում
Կիրակի, Յունիսի 7-ին և Շաբաթ Յունիսի 13-ին
Glendale High School-ի հանդիսասրահում, 1440 E. Broadway.
Տոմսերի և մանրամասնութիւնների համար հեռախօսել՝
Chaterian Video 818-242-6968 • Yerevan Printing 818-246-2070 • Kach Nazar 818-246-0125
Խումբը ելոյթներ է ունենալու նաեւ Ամերիկայի փարբեր հայաշաղ պաղաքներում:

ՊԱՏՈՒԱԾԵ

ՔԱՒՈՐԸ

ԱՍՏՂԻԿ ԲԱԲԱՑԵԱՆ

- Լսիր, վարդան, արի Արիսին նորից կնքենք. նրա քառորին փոխենք եւ նրա տեղը մեր Նշանին ընտրենք - ասաց Նուշիկը ամուսնունս:

- Ի՞նչ, զարմացած հարցրեց վարդանը:
- Ասում եմ՝ երեխայի քառորին փոխենք:

- Որ ի՞նչ լինի: Մի անգամ քառորը ընտրել ենք, կնուենք արել եւ վերջ: Հիմա եթէ երկու ընտանիքների յարաբերությունը խզուել է, վնաս չունի, կարծիր, որ քառորը երկրից հեռացել է: Մի բան էլ կայ՝ դա մեր եկեղեցու օրհներին հակառակ է:

- Բա ինչպե՞ս Մելքոնեանի հարսն իրենց երեխային կրկին կնքեց ու էդ յայտնի նկարիչ Ռուբիկին քառոր ընտրեց:

- Չի կարող պատահել:
- Կարող է եւ պատահել է:

Նայիր, սա էլ կնունքի քաղցրն է: Նրանց գործաւորը տուեց եւ ասում էր, թէ ինչ մեծ ինճոյք են արել...

- Լաւ, բաւական է: Նրանք յայտնի մարդիկ են, ուրեմն նրանց կարելի է: Մեզ հետ բոլորովին կապ չունի, թէ նրանք ինչ են անում:

Նուշիկի առաջարկը չընդունուեց: Նա մի քիչ տրտնջաց եւ համոզուեց, որ ուրիշ քառոր ընտրելն անիմաստ է:

***

Մելքոնեանի հարսը՝ Ամալիան, մի համեստ ընտանիքի աղջիկ էր, հայրը մի բարի ու խոնարհ արհեստաւոր, իսկ մայրը՝ հմուտ կարուհի:

Ամալիան աւարտելով միջնակարգը՝ սկսում է հետեւել կարուհեւի եւ ձեռարուեստի դասընթացների, կարճ ժամանակում ձեռք բերում աչքառու առաջընթացներ: Այդ ընթացքում մայրը հիւանդանոց է: Ամալիան փոխարինում է մօրը՝ յանձն առնելով նրա փոքրիկ արհեստանոցի գործերը:

Ամալիան ամուսնանում է մի բարեկիրթ տղայի հետ: Հինգ տարի խաղաղ ու համերաշխ կեանք վարելուց յետոյ անսպասելիօրէն բաժանուում են:

Ամալիան ընդարձակում է իր աշխատանքը: Վարձում է երկու հմուտ կարողներ, եւ նրանց որակեալ աշխատանքներով մի քանի ցուցահանդէսներ կազմակերպելով ձեռք է բերում մի շարք հարուստ եւ համայնքում ճանաչուած յաճախորդներ: Ամալիայի շրջապատը փոխուում է: Փոխում են նաեւ նրա սպասակերպը, նիստ ու կացը եւ նաեւ ինքը...

***

Մի օր, հաւաքներից մէկում ծանօթանում է հանրայայտ արուեստագէտ Մելքոնեանի տղայի՝ Սուրէնի հետ, որը նոր էր արտասահմանից վերադարձել: Սուրէնն սպասում էր իր փաստաթղթերին, որ աշխատանքի դիմի:

Սուրէնի հետ ծանօթանալուց յետոյ, Ամալիան, իր առողջութիւնը վտանգելու գնով կրկնապատկում է աշխատանքի ժամերը, ինչի դիմաց շօշափելի գումար է վաստակում:

Ամալիան իրենց տան առօրեայ կենցաղը ենթարկում է հակայական փոփոխութեան, փոխում է տան կահ-կարասիքը, խոհանոցը, բաղնիքը, լուսցարան, որոնք բարձրորակ սարքաւորումներով արդիական են դառնում: Մոտոյները համար գնում է տասնեակներով նոր

հագուստներ, կօշիկներ եւ այլ պիտոյքներ:

Մի օր, հայրը, համբերութիւնը հատած, հարցնում է.

- Աղջիկ, Ամալիա, այս աւելորդութիւններն ինչի՞ համար են:

- Ուզում եմ, որ Սուրէնի ծնողների մօտ ձեր գլուխը բարձր պահէք: Սուրէնի մայրը՝ Տիկին Սիրուշը շաբաթը երկու անգամ վարսաւորանոց է գնում: Պրն. Մելքոնեանը իմ տեսած ամենակոկիկ ու ճաշակով հագնող տղամարդն է: Ուզում եմ, որ նրանց նման ներկայանալի դառանք:

Ամալիան իրենց առօրեայ կեանքի համար նոր ծրագրեր մշակելով ջանում էր երկու ընտանիքների միջեւ եղած դասակարգային ճեղքը ծածկել, բայց...

***

Սուրէնի եւ Ամալիայի մտերմութիւնը եւ փոխադարձ սէրը նրանց մղեց դէպի միացում: Նորանք նշանուեցին:

Սուրէնի փաստաթղթերը տեղ է հասան: Դա նրան բոլորովին չէր մտահոգում: Նրա մայրն այնքան ունեւոր էր, որ կը կարողանար իր տղայի ամուսնութեան եւ առօրեայ ծախսերը հոգալ, նոյնիսկ մի յարկաբաժին էլ տրամադրել նրանց:

Սուրէնն ու Ամալիան ամուսնացան արտասահմանում: Երբ վերադարձան՝ նրանց կահաւորուած յարկաբաժինը պատրաստ էր:

Ամալիայի արհեստանոցը մնաց ծնողների բնակարանում: Սուրէնը նրա վաստակած դրամի կարիքը չունէր: Սակայն Ամալիան, ելնելով իր երեւան բերած, չնախատեսուած ծախսերից, որոնք կապուած էին տարօրինակ ծրագրերի հետ, պէտք է աշխատէր:

Ամուսնութիւնից մէկ տարի անց որդին ծնուեց: Երեխայի մկրտութեան եւ տարեդարձի առթիւ ինճոյքներն իրենց շքեղութեամբ իւրապատուէին: Խնճոյքներին հրաւիրուում էին, համայնքի բարձր դասի ընտանիքները, որոնք մեծամասնութեամբ, Սուրէնի շրջապատից էին: Ամալիայի համար, ինճոյքների ծախսերն ու դրանց պատճառով իր խաթարուած առողջութիւնը կարեւոր չէին: Կարեւորն ուրիշ բան էր...

***

Ամալիան իւրաքանչիւր ինճոյքի առթիւ երկու անգամ էր հիւրասիրութիւն կազմակերպում: Մէկը յատկացնում էր անմիջական հարազատներին ու շրջապատին, որոնց թւում էի նաեւ ես: Մեր հաւաքը շատ պարզ ու սովորական էր: Այդտեղ աւելորդութիւն ձեւականութիւն ու կաշկանդում չկային: Մի խօսքով՝ մենք՝ մենք էինք:

Ամանորի առիթով ընթրիքի էի հրաւիրուել: Երբ ընթրիքն աւարտուեց, սուրճը մատուցուեց եւ հիւրերը պատրաստուում էին մեկնելու, Ամալիան կանչեց սպասուհուն.

- Արեգ, Արեգ, գամբիլը բեր: Արեգը խոհանոցից դուրս եկաւ ձեռքին մի գեղեցիկ գամբիլ, որի մէջ ինամքով ու ճաշակով դասաւորուած էին գոյնզգոյն, արջուկաձեւ շաքարներ, որոնք յանձնեց Ամալիային:

- Սա էլ է՞միլի կողմից, - ժպտալով ասաց նաեւ սկսեց շաքարները բաժանել: Ոչ մի ուրիշ խօսք:

Արջուկաձեւ արջուկաձեւ սուրճի եկայ: Դրան նայելով՝ Նուշիկին յիշեցի: Խեղճ Նուշիկ, իրա-

ՀԱՆՏԱՐՆԵՐԻ ԴԱՐՔՆՈՅԸ

ԼԵՒ ՕԳԱՆԵՂՈՎ

1824թ. Թիֆլիսում վրաստանի հայկական թեմի առաջնորդ Ներսէս Աշտարակեցու նախաձեռնութեամբ հիմնուեց կովկասում առաջին հայկական միջնակարգ դպրոցը, որը հետագայում իր ստեղծողի անունով կոչուեց Ներսիսեան ճեմարան: 1909թ. Արսենալի սարի վրայ հայ մեծահարուստ բարերար Արեքսանդր Մանթաշեւի միջոցներով ճարտարապետ Պ. Զուրաբեանը (1874-1942թթ.) Մ. Նեպրինցեւի հետ համատեղ սկսեց նոր ուսումնական մասնաշէնքի կառուցումը: Երկարարութիւնն աւարտուեց 1911-ին:

Ներսիսեան ճեմարանն աւարտողները դառնում էին ուսուցիչներ, հրապարակախօսներ, մշակուցի, գրաքննադատութեան եւ այլ ասպարէզների գործիչներ:

Ճեմարանի առաջին շրջնաւարտներից էին իրաւաստ Աբովեանը եւ Ստեփանոս Նազարեանը: Ներսիսեան դպրոցում, այնուհետեւ ճեմարանում սովորել ու դասաւանդել են այնպիսի կարկառուն դէմքեր, ինչպիսիք էին Յովհաննես Թումանեանը, Յարութիւն Ալամդարեանը, Ռաֆայէլ Պատկանեանը, Գաբրիէլ Սունդուկեանը, Մակար Եկմաջեանը, ինչպէս նաեւ Անաստաս Միկոյեանն ու մարշալ Յովհաննէս Բաղդամեանը:

Չնայած պրոֆեսիոնալ հայ թատրոնի պաշտօնական ստեղծման տարեթիւը համարուում է 1858-ը, սակայն շատ աւելի վաղ Ներսիսեան ճեմարանի սաները վանքի տաճարի բակում խաղացել են սիրողական ներկայացումներ, որոնք զբաղւել են հանրութեան ուշադրութիւնը: Սիրողական թատրոնի ստեղծողն ու ղեկավարը Ներսիսեան ճեմարանի ուսմասվար Յարութիւն Ալամդարեանն էր: 1836թ. դպրոցի սաները մասնակցել են նաեւ ապագայ քաղաքաշինության (այժմեան Լեւոնտովի փողոցում) կազմակերպուած թատերական ներկայացումներին (կովկասում ցարա-

կան փոխտեղակալ Մ. Վորոնցովի նշանակումից յետոյ Թիֆլիսում ստեղծուեցին բազմաթիւ պրոֆեսիոնալ թատրոններ):

1924թ. ճեմարանը փակեցին: Ամբողջ մի դար այն կովկասահայութեան աշխարհիկ եւ հոգեւոր կրթութեան խոշորագոյն կենտրոնն էր:

1951թ. Ներսիսեան ճեմարանի նախկին սաները ստեղծեցին ներսիսեանցիների ընկերութիւն, որը մեծ աշխատանք էր տանում տարբեր բնագաւառներում ճեմարանականների ստեղծագործական ժառանգութիւնն ուսումնասիրելու եւ հրատարակելու ուղղութեամբ:

Խորհրդային իշխանութեան տարիներին նախկին Ներսիսեան ճեմարանը պատկանում էր վրաստանի պոլիտեխնիկ ինստիտուտին: Այնտեղ գործում էին մի քանի ֆակուլտետներ: Խորհրդային Միութեան փլուզումից յետոյ նորաստեղծ հանրապետութիւններում սկսուեց նախկինում բռնազրաւուած սեփականութիւնների վերադարձը հին տէրերին:

Այս պ էս, Սանկտ Պետերբուրգի քաղաքապետարանը Նեւսկի պողոտայի 40-42 հասցեում գտնուող Լազարեանների մասնաշէնքերը փոխանցեց քաղաքի հայկական համայնքին: Սբ. Էջմիածնի վերադարձուեց Նեւսկի պողոտայում գտնուող Սբ. Եկատերինայի եւ Վասիլեւեան կղզում գտնուող Սբ. Յարութեան եկեղեցիները: Մոսկուայում Հայաստանի կառավարութեանը փոխանցուեց նախկին Լազարեան ճեմարանի շէնքը:

Կարելի՞ է յոյս դնել վրաստանի կառավարութեան եւ ժողովրդի բարի կամքի վրայ Ներսիսեան ճեմարանի ապագայ կարգավիճակի որոշման հարցում՝ դժուար է ասել: Առաւել եւս հիմա, երբ այնքան սրուել է վրաստանի տարածքում գործող հայկական եկեղեցիների պատկանելութեան հարցը, իսկ վրացիները պահանջում են Հայաստանի տարածքում գտնուող իբր թէ վրացական եկեղեցիները:

ուում էին եկել եւ մկրտութեան արարողութիւնը կատարել: Վերջերս մեր համայնք գործողուած արտասահմանցի խեղճ հովիւն ինչ իմանար, թէ երկրորդ անգամ էր կնքում փառասէր Ամալիայի որդին...

սուում էին եկել եւ մկրտութեան արարողութիւնը կատարել: Վերջերս մեր համայնք գործողուած արտասահմանցի խեղճ հովիւն ինչ իմանար, թէ երկրորդ անգամ էր կնքում փառասէր Ամալիայի որդին...

ԵՐԵՒԱՆԸ ՆՇԱՆ ԵՒ ԳՆՏԵՅԱՆ	
Բաց երկնքում թանգարան է Երեւանը,	Մեր հնամենայ կոթողների, զարդն ու շուքն է Երեւանը
Գողթան երկրի հին երգերի՝ երգարան է Երեւանը	Ու քարակերտ յոյժ վանքերի, կանգուն սիւնն է Երեւանը:
Մեր հայկական լեռնաշխարհի հազար ու մի թեւով բազմած, Տաճարների կամարազարդ, վեհ Մասիս է Երեւանը:	Ծիածանի գոյների մէջ, վառուող ջահ է Երեւանը Աստուածափայլ երկնքի տակ, ծիրանի ծով է Երեւանը Մեր խնկաբոյր Հայաստանի, բաց խորանն է Երեւանը Ու Չարենցեան փառքի ճամբն՝ լուսամփոփ է Երեւանը:
Հանճարների ու գիտութեան լոյս կանթղ է Երեւանը	Մամաբոյր շիրմների, անհուն կուռքն է Երեւանը Մագաղաթեայ մատեանների, հաստ էքերի Երեւանը Ամէն կողմից նախճիր եղած, բազմազարդար Հայաստանի Վառ մոմերի բոցով խամրած, վեմ խաչքարի Երեւանը:
Հին օրերի, երագների, անթել լոյս է Երեւանը,	
Մեր հնամենայ Հայաստանի, յոյսի ծով է Երեւանը, Արեւաշատ, արեւահամ, հուր տեսիլքով Երեւանը:	
Բամադարեայ խոր վերքերի սպեղանին է Երեւանը, Աղօթքների ու օրհնութեան, սուրբ մատուռ է Երեւանը	

ՍԱՐՍԱՓԱԶԴՈՒ ՖԻԼՄԵՐԻ ԱՐՇԱԻԸ...

Շարունակում է 7-էն

պէս են փողհարում կայանի հաղորդավարները):

Անկասկած, հայկական սերիալների ստեղծումը նիւթական մեծ միջոցներ է ենթադրում: Կը նշանակի բաւական հաշուենկատ են դրանք ստեղծողները, նրանք գիտեն, որ մեծ շուկայ ունեն եւ վնաս չեն կրի:

Ուրեմն՝ կայ ասպարէզ, կայ նիւթական հնարաւորութիւններ, կան դերասանական ուժեր եւ սիրող դերասանների մի հսկայ բանակ:

- Ինչո՞ւ ուրեմն այսքան հնարաւորութիւնների առկայութեամբ չստեղծել գեղարուեստական բարձրարժէք ֆիլմեր, թէկուզ սերիալներ:

Գրեթէ յիսուն տարի, փորձում ենք աշխարհին հասկացնել, որ հայը բռնաբարուած է, կողոպտուած, կոտորուած:

Մեր դատը պաշտպանելու ճանապարհին անուշադրութեան ենք մատնուած ֆիլմարուեստը, այսօրուայ պրոպագանդի հզօրագոյն գէնը:

Տարիներ շարունակ ասում, խօսում, գրում ենք ցեղասպանութեան մասին եւ չենք ստեղծում այդ թեման արծարծող արժէքաւոր գեղարուեստական ու փաստագրական ֆիլմեր, ինչո՞ւ է՝ նաեւ սերիալներ:

Հնարաւոր է՞ արդեօք ստեղծել մեր ժողովրդի պատմութեան, նրա հերոսական դրուագների, առասպելական կերպարների, ի վերջոյ՝ դարի առաջին ցեղասպանութեան մասին պատմող վաւերական-գեղարուեստական ֆիլմեր:

- Ի հարկէ հնարաւոր է: Բայց փողը, այդ պաշտելի ու անիծուած դրամը ստիպում է, որ ֆիլմարտադրիչներն ընկնեն էժանազին ու լայն սրահ ապահովող սերիալների ետեւից:

Ես ինչո՞ւ մեր յօդուածի սկզբում խօսեցի ամերիկեան «Ընթացողը» ֆիլմերի մասին, - որպէսզի ասեմ, թէ ինչպէս հրեաները տասնամեակներ շարունակ, իրենց Հոլոքոստը չի շեղանք ֆիլմեր են

պատրաստում, մինչդեռ մենք՝ հայերս չենք կարողանում ճշգրտող փաստերի առկայութեամբ անգամ միջազգայնացնել մեր ցեղասպանութեան հարցը եւ գեղարուեստական ֆիլմերի օգնութեամբ ճանաչել տալ բոլոր երկրներին:

Ինձ յաջողուեց պարզել, որ յիսուն տարուայ ընթացքում հրեաներին յաջողուել է ստեղծել հազարի հասնող գեղարուեստական եւ վաւերագրական ֆիլմեր, իսկ մենք ստեղծել ենք ընդամենը ... 10-12 ֆիլմեր, որոնցից 2 կամ 3 ֆիլմեր են գեղարուեստական, մնացելը՝ վաւերական-փաստագրական:

Չմոռնամ ասել, որ հրեաներին յաջողուել է բազմաթիւ ֆիլմեր միջազգային ճանաչման արժանացնել, իսկ մեր ֆիլմերից եւ ոչ մէկը, որքան որ գիտեմ, նման տարածում չի ունեցել:

Վերջին մէկ-երկու տարուայ ընթացքում մամուլում երեւան եկան յայտարարութիւններ, ըստ որոնց ամերիկեան յայտնի դերասաններ թօժ Բրոուզը, Սիլվիստեր Ստալոնը ցանկութիւն էին յայտնել նկարահանուել «Մուսա Լեւոն 40 Օրերը» լիամետրաժ գեղարուեստական ֆիլմում, սակայն, հենց միայն վերջերս յայտնի դարձաւ, որ տեղի տալով թուրքերի ճնշմանը, նրանք հրաժարուել են այդ մտքից:

Է՛հ, ի՞նչպէս չի շեղ Մուսա դուկեանին. «Գէլի վիզը ընդուր ա հաստ, որ իր գործերն իրա ձեռով ա անում...»:

Բայց, ինչպէս երեւում է փորձից, հայի ձեռքերը «կարճ» են եւ, ինչպէս կ'ասեն Հայաստանի Խորհրդարանի՝ հայերէնին գերագանց տիրապետող պատգամաւորները, «ամէն տարուայ միջին կտրուածքով» դրանք էլ ակելի են կարճանում...»:

Իսկապէս, մեզ չի յաջողում եղեւնի վերաբերեալ մի շնորհքով ֆիլմ պատրաստել, որը կարողանայ միջազգային պատասաններ նուաճել: Պէտք է փորձել նուազեցնել հեռուստատեսային կայաններից սիւնուող վախ ու սարսափ առաջացնող սերիալների քանակը՝ դրանց «տարածումը» թողնելով DVD արտադրող ընկերութիւններին:

ՉՈՐՔ ՍԱՐԶՊԱՆԻ ԴՆՈՍԱՄԱՐՏԻ 100 ԱՄԵԱԿ

Շարունակում է 8-էն

եւ Մուշեղ Մարտիրոսեան Սրբազաններուն: Պրն. Յակոբեան իր շնորհակարութիւնները յայտնեց նաեւ, օրուան հանդիսութեան համանախագահներ Տէր եւ Տիկ. Յովհաննէս Մանուկեանին, Տէր եւ Տիկ. Արտաւազդ Գալայճեանին, Տէր եւ Տիկ. Սեդրակ Կէպէնյանին, գլխաւոր բանախօսին եւ խօսք առնողներուն: Գնահատեց գեղարուեստական յայտագրին իրենց մասնակցութիւնը բերողները, եւ մաղթեց, որ «մեր երիտասարդները շարունակեն իրենց վառ գործունէութիւնը բարձր պահելով այն ջահը, որ պիտի փոխանցուի իրենց»: Ապա, Պրն. Յակոբեան հրաւիրեց Առաջնորդ Յովնան Արք. Տէրտէրեանը, հաղորդելու իր պատգամը:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, իր ներշնչումը վերցնելով ձեռնարկին արտասանուած՝ Չորք - Մարգպանի հերոսամարտին ձօնուած Միամանկութիւն բանաստեղծութենէն «Մեր հերոսներէն յոյսը մեզի կը նայի» պատկերէն, շեշտը դրաւ «յոյսի» վրայ, որ 1909-էն սկսած, հարիւր տարի գործած է մեր ազգի պատմութեան մէջ: Դպրոցներ, եկեղեցիներ կառուցուեցան, մշակու-

թային հաստատութիւններ կազմուեցան, եւ բոլորը եղան նշան՝ մեր աշխարհացրիւ կեանքին մէջ այն բանի համար, որ մեր ազգի զաւակները գիտեն ապրիլ եւ չեն մերժեր մահը, որպէսզի արդարութիւն կատարած ըլլան վասն հայրենեաց եւ վասն հաւատքի: Սրբազան հայրը դիտել տալէ ետք, թէ հերոսներու արեան կանչը արձագանգ գտած է Չորք - Մարգպանցիներու հոգիներուն մէջ, կոչ ուղղեց անոնց ջանադիր ոգիով շարունակելու իրենց աշխատանքը:

Ձեռնարկը յանգեցաւ իր աւարտին, հանդիսատեսներու կողմէ յոտնկայս երգելով «Կիլիկիա» երգը, որ հանդիսութեան ոգեկոչական բովանդակութիւնը հասցուց իր լրումին: Գնահատելի եւ ուսանելի հանդիսութիւն մը արդարեւ, որուն համար կը շնորհաւորենք Չորք - Մարգպանի Հայրենակցական միութիւնն ու անոր խանդավառ Յանձնախումբի անդամ անդամուհիները, որոնք հանդիսութիւնը ծաղկեցուցին նաեւ փայլուն հիւրասիրութեամբ:

Բիւր յարգանք Չորք - Մարգպանի մեծ հերոսամարտի եւ հոն ինկած ազատամարտիկներու խնկելի 100 -ամեայ յիշատակին:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Շարունակում է 5-էն

Մեր օրհնութիւնն ու ողջոյնն ենք բերում Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահ Տիար Սերժ Սարգսեանին, Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Նախագահ Տիար Բակո Սահակեանին, հայոց պետական ողջ աւագանուս եւ Տիրոջ շնորհների հայցով մաղթում նոր յաջողութիւններ՝ ի սէր մեր Հայրենիքի եւ հանուր հայ կեանքի:

Ամենայն բարեաց մաղթանքով ողջունում ենք Հայաստանում հաւատարմագրուած դիւանագիտական առաքելութիւնների ղեկավարներին ու ներկայացուցիչներին: Թող Բարձրեալի հզօր Աջը հովանի լինի Ձեզ, Ձեր ժողովուրդներին եւ երկրներին, պետական այլերին՝ ժողովուրդների բարեկամութեան զօրացման աստուածահաճոյ առաքելութեան մէջ:

Փրկչի Յարութեան հոգնորոգ այս օրը, սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդի ձիւղաւոր աշխարհի, միասնական մեր աղօթքը բարձրացնենք երկինք, որ Տիրոջ պարգեւած փրկութեան հաւատն ու յոյսը բոլոր մարդկանց հետ լինեն, միխթարեն նեղութիւնների մէջ, զօրացնեն դժուարութիւնների մէջ ու պահպանեն հաստատուն աստուածասէր ճանապարհներին: Թող Տէրն օրհնի մեր ժողովուրդին՝ ընթանալու դէպի խաղաղ ու բարեբեր հանգրուաններ՝ օրհնութեամբ, շնորհով ու ողորմութեամբ լեցուն: Ամուր ու անսասան մնանք հաւատքի մէջ եւ անխախտ յոյսի մէջ Աւետարանի, որպէսզի յարուցեալ մեր Տէրը՝ Փրկիչ, ներկայացնի մեզ Բարձրեալ մեր Հօր առաջ անբիծ ու անարատ՝ Աստուծան յուսացեալ բոլոր հոգիների հետ:

Փառք ամենազօր Յարութեան Քո, Տէր, այսօր եւ յաւիտեան. ամէն: Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց Օրհնեալ է Յարութիւնն Քրիստոսի

ՀԲԸՍ-Ի ՀԱՐԱԻԱՅԻՆ ԳԱԼԻՖՈՐՆԻՈՅ

Շարունակում է 15-էն

նէական եւ մարդկային ամենազլխաւոր չենարաններ, հայը հայ պահելու մեր ազգային առաքելութեան մէջ:

Հիւրընկալութեան աւարտին, նորանշանակ ատենապետը մէկ առ մէկ ներկայացուց ՀԲԸՍ-ի Հարաւային Գալիֆորնիոյ Շրջանակային

Յանձնաժողովի նոր վարչականները: Գիշերը յառաջացած էր. իւրաքանչիւր միութենական մեծապէս բաւարարուած վերադարձաւ իր բոյնը, այն հանգիստ խղճով, թէ պտուղը ծառէն հեռու չ'իջնար: Եւ մենք՝ բոլորս, այդ պտուղներն ենք, Բարեգործականի պտուղները: Ապրի'ք բոլորդ:

Հ.Ա.Ս.

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ
Palm Springs
Վարձման գներն են՝
Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝ \$ 400
Long Weekend-ների համար՝ \$ 500
Սէկ շաբաթուայ համար՝ \$ 675
Սէկ ամսուայ համար՝ \$ 1450
Սանրամասների համար
հեռաձայնել՝
(818) 246-0125

REQUEST FOR PROPOSALS
(RFP #7505)
Armed and Unarmed Security Guard Services
The Housing Authority of the City of Los Angeles invites proposals from qualified firms interested in providing armed and unarmed security guard services. Copy of the RFP may be obtained beginning April 7, 2009 via www.hacla.org/ps or call (213) 252-5405 or 252-1832. Proposals will be accepted until 2:00 P.M., by May 7, 2009.
4/16, 4/23/09
CNS-1559222#
MASSIS WEEKLY

REQUEST FOR PROPOSALS
(RFP#7517)
PROGRAM/PROJECT MANAGEMENT SERVICES
The Housing Authority of the City of Los Angeles invites proposals from qualified, experienced Program/Project Management firms to provide Program/Project Management services to the Authority for the planning, administration and development of its capital asset projects involved in Federal stimulus funding and other capital projects including redevelopment and new development. Copies of the RFP may be obtained beginning April 1, 2009 online at www.hacla.org/ps, or by calling (213) 252-5405. Proposals will be accepted until 2:00 P.M., May 1, 2009.
4/9, 4/16/09
CNS-1556565#
MASSIS WEEKLY

REQUEST FOR QUALIFICATIONS
(RFQ#7494)
MULTI-DISCIPLINARY ARCHITECTURAL/ENGINEERING AND RELATED SERVICES
The Housing Authority of the City of Los Angeles is seeking Statements of Qualification from professional services firms interested in providing multi-disciplinary architectural, engineering and related services for on-going planning, architectural, engineering and related consulting services, for the acquisition, planning and development of multifamily residential and mixed use properties. Copies of the RFQ may be obtained beginning April 6, 2009 online at www.hacla.org/ps or by calling (213) 252-5405. Proposals will be accepted until 2:00 P.M., Pacific Time, May 6, 2009.
4/16, 4/23/09
CNS-1559773#
MASSIS WEEKLY

ՄԱՐԱՂ

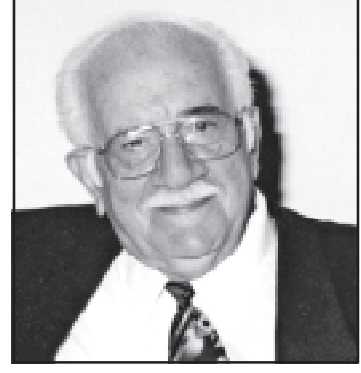
ԳՈՒՐԳԷՆ ԹԷՅՄՈՒՐԵԱՆ ՏՐԱՆՏԱՔԻ
Ծնած՝ Պարսկաստան Ապրիլ 4, 1945

Սրտի դառն կսկիծով կը զուժենք մեր սիրելի գաւկին, ամուսնոյն, Հօր, մեծ հօր եւ եղբօր՝ հանգուցեալ ԳՈՒՐԳԷՆ ԹԷՅՄՈՒՐԵԱՆ ՏՐԱՆՏԱՔԻի անսպասելի մահը, որ պատահեցաւ Ապրիլ 13, 2009ին Կլենտէյլի մէջ:

Թաղման արարողութիւնը պիտի կատարուի Ուրբաթ Ապրիլ 17ին առաւօտեան ժամը 9:00ին Hollywood Hills գերեզմանատան Old North եկեղեցւոյ մէջ, 6300 Forest Lawn Drive, Los Angeles, CA 90068:

Սգակիրներ՝
Հայրը՝ Մուշեղ Թէյմուրեան
Այրին՝ Կիլտա Խաչատուրեան
Դուստրը՝ Տէր եւ Տիկ. Յովիկ եւ Թենի Քէշիշեաններ եւ զաւակը Քէվըն
Որդին՝ Թեաի Թէյմուրեան
եղբայրները՝
Սուրիկ եւ Հրաչիկ Թէյմուրեան եւ զաւակները, Նայիրի, Նարեկ եւ Նազելի
Գայանէ եւ Մարդին Պոսահարդ եւ զաւակը Սեւան եւ Ալեքսանտրիա Բուպիտ եւ Կարինէ Թէյմուրեան եւ զաւակները, Սօսէ եւ Սեւան Վիգէն եւ Ալվարդ Թէյմուրեան եւ զաւակները, Սէլին եւ Սինթիա եւ համայն Թէյմուրեան, Խաչատուրեան, Թորոսեան, Խոսրովեան, Դանիէլեան, Զաքարեան, Աբրահամեան, Մնացականեան եւ Յովակիմեան ընտանիքները:
Հանգուցեալի յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՇՈՒԿԵՆԱՆԳԻՍ

ՊԱՐԳԵՒ ՊԻԻԼՊԻԼԵԱՆ

Հանգուցեալ ՊԱՐԳԵՒ ՊԻԻԼՊԻԼԵԱՆի մահուան առաջին տարելիցին առթիւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 26 Ապրիլ, 2009, կէսօրէ առաջ ժամը 11:00ին, Վէն Նայսի Ս. Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ, 17231 Sherman Way, Van Nuys, CA 91406:

Հանգուցեալի յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:
Սգակիրներ՝
Այրին՝ Անուշ Պիլպիլեան եւ հարազատները:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Հիպնոսարուծութեան կեդրոն
ղեկավարութեամբ՝
Փոքրառու բժիշկ Արթիմ Սաղրեանի
Փասատինայի մէջ
Ամէն օր՝
առաւօտեան ժամը 10:00էն մինչեւ
կ.ե. ժամը 3:00

Հասցէ՝ 1060 N. Allen Ave. 2nd floor Unit E
Pasadena CA 91104

Հեռախօս (818) 434-8118 միայն ժամադրութեամբ

«Միտք մարմնի վրայ» թուլացման (relaxation) միջոցաւ կը դարմանուին.
-Մարմնային քրոնիկ հիւանդութիւններ, արեան զերմնշում, շաքարախտ, ազմա, եւայլն:
- Մոլութիւններ - սիկարէթ, ալքոլ, քմրադեղեր, եւայլն:
- Հոգեկան տագնապներ - անձկութիւն, ընկճուածութիւն, վախ, անհանգստութիւն, եւայլն:
- Մանուկներու յատուկ վիճակներ -ADD, գիշերային մէզ, եղունգի կրծում, եւայլն:
- Ուսումնական եւ սրտքային բարելաւում

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ-ՀԵՌՈՒՍՏՏԵՍԻԼԻ 3ԱՅՏԱԳԻՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅՅԸ

CHARTER CABLE 280-ՐԴ ԿԱՅԱՆ
(ԿԼԵՆՏԵՅԼ, ՊԵՐՊԵՆՔ, ԼԱ ՔՐԵՍԵՆԹԱ)
GLOABCAST SATELLITE
ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՍԸ 10:00-11:00

ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ

ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ
Ամէն Կիրակի երեկոյեան
ժամը 10:00-ից 12:30
Կլենտէյլի 280-րդ կայանից

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ...

Մեծ ժողովրդականութիւն Վայելող
Կլենտէյլի AMGA 280-րդ Ալիքը
Այժմ Կը Սփռուի
GlobeCast
Արբանեակային Հեռատեսիլով
Ամերիկայի, Գանատայի եւ Մեքսիկոյի
Ամբողջ Տարածքին
Դուք Կրնաք Դիտել
Հայաստանեան Լուրեր - Քաղաքական Վերլուծութիւններ
Երաժշտական Հաղորդումներ - Եւայլն
Մանրամասնութիւններու Համար
Հեռաձայնել 818.547.9696

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
* \$50,00 for USA
* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.
* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.
Name: -----
Address: -----
City: ----- State:----- Zip Code:-----
Country: -----
Tel :----- Fax :-----

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Եթէ ձեր տրամադրութեան տակ ունիք հայերէն գիրքեր,
եւ կը ցանկանաք զանոնք նուիրել
Կայծ Երիտասարդական Միութեան գրադարանին՝
հաճեցէք կապ պահել մեզի հետ:
G.Y.O. 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA, CA 91104
Norserount@sbeglobal.net

ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹԵԱՆ 3-ՐԴ ՏՈՒՐՈՒՄ »ՓԻԼԻԿ«Ը ԵՒ »ՄԻԿԱ«Ն ՀԵՐԹԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿՆԵՐԸ ՏՕՆԵՑԻՆ:

«Միկա»ն սեփական չարկի տակ մրցեց «Արարատ»ի հետ, որը ընթացիկ առաջնութիւնում էր վաստակել ոչ մի միակոր: Այս խաղում եւս «Արարատ»ի խաղացողները պարտութիւն կրեցին զիջելով 0:2 հաշուով: «Միկա»յի կազմում 2 անգամ աչքի ընկաւ կոտորիվուարցի Բոտի Դեբելը: Վերջինս առաջին կէսում բացեց խաղի հաշիւը, իսկ 2-րդ կէսի սկզբնամասում կրկնապատկեց այն:

Զեմպիոն «Փիլնիկ»ը առաջին հանդիպումը անցկացրեց «Հանրապետական» մարզադաշտում, որտեղ մրցեց «Կիլիկիա»յի հետ: Խաղի բացայայտ ֆաւորիտը «Փիլնիկ»ն էր, սակայն յաղթանակը մեծ դժուարութեամբ տրուեց Վարդան Մինասեանի սաներին: 74-րդ րոպէին Գէորգ Ղազարեանի խփած գոլի շնորհիւ «Փիլնիկ»ը յաղթեց նուազագոյն 1:0 հաշուով:

Առաջին միակորները վաստակելուն մօտ էր Կապանի «Գանձասար»ը, որը սեփական չարկի տակ առաջին կէսից յետոյ 1:0 հաշուով յաղթում էր «Ուլիս»ին: Վերջինս 2-րդ կէսում կարողացաւ 2 անգամ գրաւել կապանցիների դարպասը եւ տօնել կամային յաղթանակ:

Գիւմրիում «Շիրակ»ը 1:2 հաշուով զիջեց «Բանանց»ին: Հիւրերի կազմում առաջին կէսում աչքի ընկան Սամուէլ Մելքոնեանը եւ Էդուարդ Կակոսեանը: 2-րդ կէսում գիւմրեցիներին Կարէն խաչատրեանի շնորհիւ յաջողուեց կրճատել հաշուի տարբերութիւնը, սակայն խաղը փրկել «Շիրակ»ին չյաջողուեց:

3-րդ տուրից յետոյ մրցաշարային աղիւսակը 9-ական միակորով զլխաւորում են «Փիլնիկ»ը եւ «Միկա»ն: 6 միակորով լաւագոյն եռեակը եզրափակում են «Բանանց»ը եւ «Ուլիս»ը:

Աւելորդ չէ նշել, որ Հայաստանի ընթացիկ առաջնութիւնում առայժմ որեւէ հանդիպում ոչ-ոքիով չի աւարտուել:

Մրցաշարային աղիւսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փիլնիկ	3	3	0	0	5-0	9
2. Միկա	3	3	0	0	7-2	9
3. Բանանց	3	2	0	1	3-2	6
4. Ուլիս	3	2	0	1	3-4	6
5. Կիլիկիա	3	1	0	2	2-2	3
6. Շիրակ	3	1	0	2	4-5	3
7. Արարատ	3	0	0	3	0-5	0
8. Գանձասար	3	0	0	3	1-5	0

ՆԱԶԻԿ ԱՐԴԱԼԵԱՆԸ ԵՒ ՀՈՒՓՍԻՍԷ ԽՈՒՐՇՈՒԴԵԱՆԸ ԾԱՆՐԱՍԱՐՏԻ ԵՐՈՊԱՅԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆՈՒՄ ԳՐԱԴԵՑ 2-ՐԴ ՏԵՂԸ

Ապրիլի 12-ին Բուխարեստում աւարտուեց Եւրոպայի ծանրամարտի առաջնութիւնը: Կանանց 75 կգ քաշայինների մրցակէտում Հռիփսիմէ Խուրշուդեանը (Քասախ) երկամարտի 253 կգ արդիւնքով գրաւեց 2-րդ տեղը եւ արժանացաւ արծաթէ մետալի: Նա պոկում վարժութիւնում ցոյց տուեց 116 կգ (փոքր արծաթ), իսկ հրումում՝ 137 կգ (փոքր պրոնզ) արդիւնքը:

Նազիկ Աւդալեան

Սպասելիքներն արդարացրեց Նազիկ Աւդալեանը (69 կգ, Գիւմրի): Նա պոկեց 110 կգ, հրեց 135 կգ եւ երկամարտի 245 կգ արդիւնքով գրաւեց 2-րդ տեղը: Ն. Աւդալեանն իր հետ տուն կը բերի 3 արծաթէ մետալ:

Մելինէ Դալուզեանը (63 կգ, Գիւմրի) պոկում վարժութիւնում ցոյց տուեց 100 կգ, հրումում՝ 128 կգ արդիւնք, եւ երկամարտի 228 կգ ցուցանիշով գրաւեց 4-րդ տեղը:

Հռիփսիմէ Խուրշուդեան

Տղամարդկանց մրցումներում Ապրիլի 9-ին ելույթ ունեցան 85 կգ քաշայինները: Հայաստանի մարզիկներ Արամ Անդրիկեանը (Սեւան) եւ Գէորգ Պողոսեանը (Սամաղար) իրենց հնարաւորութիւններից թողչ հանդէս եկան եւ անմասն մնացին խաղարկուած պարգէներէրից:

Արթուր Բաբայեանը (105 կգ, Վանաձոր) եզրափակեց առաջին 7-եակը, իսկ գերծանր քաշային 18-ամեայ Ռուբէն Ալեքսանեանը (Արարատ) 1-ին վարժութեան ժամանակ վնասուածք ստացաւ եւ դուրս մնաց չետազայ պայքարից:

Եւրոպական ստուգատեսում Հայաստանի ծանրորդները նուաճեցին 10 մետալ (2 ոսկէ, 6 արծաթէ, 2 պրոնզէ): Տղամարդկանց հաւաքականը գրաւեց 5-րդ, իսկ կանանցը՝ 6-րդ տեղը:

Առաքել Միրզոյեանը, նուաճելով ախոյեանի կոչումը, ճանաչուեց նաեւ առաջնութեան լաւագոյն ծանրորդ:

ԱՓՐԻԿԷ 2010 ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ԱՆՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔԸ ԿԸ ՍԿՍԻ 410 ՕՐԷՆ

ՀԱՄԱԴՐԵՑ ԱԲՕ ՊԷԼԵԱՆ

Ապրիլէ 2010ը ֆութպոլի աշխարհի ախոյեանութեան մրցաշարքի դասաւորման գտումի մրցումները շարունակուեցան: Եւրոպայի ցամաքամասէն Սպանիա, Հոլանտա, Անգլիա եւ Գերմանիա շատ յաջող ընթացքի մէջ են եւ իրար յաջորդ յաղթանակներ արձանագրեցին թուրքիոյ դէմ: Անմխիթար վիճակի մէջ կը գտնուի Հայաստանը: Մեր ազգային հաւաքականը հաւասար դուրս եկաւ Էսթոնիայի դէմ (2-2) Երեւանի մէջ եւ պարտուեցաւ Թայլանի մէջ (0-1): Մարզիչ Եան Բաուլսէն ազատ արձակուեցաւ իր պաշտօնէն եւ այդ դերը կը վստահուի «Փիլնիկ»ի զլխաւոր մարզիչ Վարդան Մինասեանին:

Թացքի մէջ է: Արձանագրեց երկու յաղթանակ ու մէկ հաւասարութիւն: Նեղ կացութեան մէջ կը գտնուի Մէքսիքոյի խումբը, որ կորսնցուց երկու խաղերը Ա.Մ. Նահանգներու եւ Հոնտուրասի դէմ: Հաւաքականի շուէտացի մարզիչ էրիքսըն ազատ արձակուեցաւ իր պաշտօնէն:

Հարաւային Ամերիկայի մէջ մեծ անակնկալ մը եղաւ Պոլիվիայի յաղթանակը Արժանթինի դէմ 6-1: Մարզիչ Տիեկօ Մարատոնա ըսաւ. «Իւրաքանչիւր կողմ կարծես դաշու մը կը մխրճէր սրտիս»: Չորս օր առաջ Արժանթին կը յաղթէր Վէնեզուելային 4-0: Մոնտիալին կը մօտենան Փարակուէյ, Պրագիլ եւ Զիլի:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու հաւաքականը լաւ ըն-

Ապրիլի 2010ը մոնտիալի խաղերուն մուտքի տոմսերու սպառումը լաւ կ'ընթանայ: Մարտ մասուռան վերջաւորութեան վաճառուած են 1,635.136 տոմսեր զալով 205 երկիրներէ: Գլխաւորները կը կազմեն Ապրիլի, Ա.Մ. Նահանգներ, Անգլիա, Գերմանիա, Իտալիա եւ Աւստրալիա:

Ո՞Վ ՄՏԱՅՂԱՅԱԻ ՓԵՆԱԼԹԻՆ

ՀԱՄԱԴՐԵՑ ԱԲՕ ՊԷԼԵԱՆ

118 տարիներու պատմութիւն ունի փենալթիի տուգանքը եւ մտայղացումն է իր լայնացի բերդապահ William McCrum-ի: Ան բազմից ականատես կը դառնար խարդախութիւններու եւ ֆութպոլիստներու, որ բերդին մօտիկ ձեռքով կը կեցնէին գնդակը: Իրաւարարը պարզապէս ազատ հարուած մը կը նշանակէր: Օր մը, ան յղացաւ փենալթի քաշելու գաղափարը: Հակառակ անոր, որ այդ մէկը կրնար վնաս հասցնել հեղինակին, բայց իր առաջադրանքը ներկայացուց պատկամ մարմիններուն:

Փենալթիի գաղափարը հեշտ չեկաւ անգլիացիներուն, որոնք հնարած էին ֆութպոլի խաղը, բայց յետագային համոզուեցան որ արդար է անոր գործադրութիւնը եւ վերջապէս 2 Յունիս 1891ին փենալթիի վաւերացուեցաւ Կլասկով քաղաքին մէջ:

Մինչեւ 1962 երբ խաղերը հաւասար կը վերջանային վիճակ կը ձգուէր խումբերու միջեւ եւ ըստ բախտի կ'որոշուէր յաղթողը: Սպանացի Ռաֆայէլ Պաթէսիէր առաջարկեց, որ իւրաքանչիւր կողմէ քաշէ 5 փենալթիներ եւ ընդունուեցաւ:

Այժմ էլ վերոյիշեալ իր լայնացի բերդապահը յղացաւ փենալթիի գաղափարը, բայց պաւարացի իրաւարար Karl Wald 1970ին աւելի միջազգայնացուց մրցումի

մը հաւասարութեան պարագային դիմել փենալթիներու գործադրութեան, որ դարձաւ օրէնք: 1982ի մոնտիալին Գերմանիա փենալթիներով դուրս ձգեց Ֆրանսայի եւ հասաւ ֆինալի Իտալիոյ դէմ:

Փենալթի մը շեղել իր կիզակէտին ուշադրաւ ձախողութիւն մըն է ֆութպոլիստի մը համար: Ֆուլթոլի պատմութեան մէջ չիշատակելի կը մնայ Ռոպերթ Պաճիոն որ 1994ին Մոնտիալին, գնդակը դուրս քաշեց 11 մեթրէն եւ Պրագիլ փենալթիներով յաղթեց Իտալիոյ եւ դարձաւ աշխարհի ախոյեան: 1999ին Հարաւային Ամերիկայի ախոյեանութեան մրցաշարքին արժանթինցի անուանի ֆութպոլիստ խումբի ռմբարկու Մարթին Փալերմօ ձախողեցաւ երեք անգամ գնդակը գետեղել Գոլոմպիացի բերդէն ներս եւ Արժանթին պարտուեցաւ 0-3 արդիւնքով:

Ամէն պարագայի բերդապահի մը այս յեղափոխական մտայղացումը շատ անգամ տեղի տուած է վիճելի փենալթիներու, նայած իրաւարարներու հայցցողութեան: 1990ին Գերմանիա շատ կասկածելի փենալթիով յաղթեց Արժանթինին 1-0 եւ դարձաւ աշխարհի ախորեան: Ներկայիս, մրցումներու կրկնապատկերները (replay) ցոյց կու տան ամենամեծ տուգանքի արդարացիութիւնը: Բայց խաղավարին առած որոշումը կը մնայ անփոփոխ, ի նպաստ մէկ կողմի եւ ի վնաս միւսին:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՀ ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
 (200 ՀՈԳԻԻ ՀԱՄԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
 ՀԵՌԱՋԱՅՆԵԼ
 (626) 797-7680